

پیام به‌کارکنان

ارگان رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
PAYAMEABADGARAN

۴۲۰

Syndicate Of Iran Construction Companies Monthly Magazine

No.420 Aban 1403 (November .2024)

در نشست با مدیران سازمان تامین اجتماعی صورت گرفت:

بررسی مسائل و مشکلات بیمه‌ای پیمانکاران

۶

سال ۴۳ | آبان‌ماه ۱۴۰۳ | شماره ۴۲۰ دوره جدید ۱۹۰ | قیمت: ۱۰۰۰۰۰۰ ریال

اهمیت حضور صنعت احداث در فرایند تصمیم‌سازی»

۴

گروه مالی کارآمد زیر مجموعه‌ی کرمان موتور، ارائه دهنده خدمات تامین مالی

- تامین مالی با مبالغ بیش از **۱۰۰۰ میلیارد ریال**، از طریق انتشار اوراق
- خرید مستقیم **اوراق دولتی** بدون واسطه و نرخ رقابتی
- تامین مالی پروژه‌های کمتر از **۵۰۰ میلیارد ریال** از طریق سکوی تامین مالی جمعی

karamad.com

۰۲۱ - ۴۱۶۸۳

● حضور بیمه ملت در پروژه‌های بزرگی از جمله:

- تامین و انتقال آب خلیج فارس
- سازه‌های صنعتی آذران
- تولید نیروی برق خلیج فارس
- راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان هرمزگان
- شرکت آب و فاضلاب استان خوزستان (اهواز)
- برق منطقه‌ای آذربایجان
- اداره کل حمل و نقل پایانه‌های استان قم
- پتروشیمی نوری
- توسعه صنایع تابان انرژی پاسارگاد
- اداره کل شهرسازی استان قزوین
- توسعه انرژی شمال و جنوب
- آب و فاضلاب اهواز
- شهرداری فردوس
- توزیع نیروی برق شیراز
- و...

تلاقی امنیت و آرامش

بیمه مسئولیت بیمه ملت

خیابان خیام، انتهای بازار عباس‌آباد، بازارحاج قاسم، پاساژ المهدی ۴، طبقه ۲، پلاک ۵۶۰ ۰۹۱۹۹۵۰۰۴۴۷ ۰۹۲۱۳۸۴۵۰۲۸

انتشار جلد پنجم مجموعه پرسش و پاسخ با موضوع

شرایط عمومی پیمان

(بخش دوم)

جلد ۵

شرایط عمومی پیمان

(بخش دوم)

مجموعه پرسش و پاسخ در ارتباط با امور پیمانکاری

هر سوال با پاسخ کارشناسی و رسمی سازمان برنامه همراه بوده و شما می‌توانید با در اختیار داشتن تصاویر آن پاسخ، نسبت به استناد در دعاوی نیز اقدامات لازم را بعمل آورید. امکان مطالعه فهرست این جلد و اطمینان از موضوع ابهام مورد نظر درج شده در

هر جلد از این مجموعه برای تمامی فعالین حوزه صنعت احداث در وبسایت رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران (acco.ir) و همچنین سفارش و تهیه آن یا از طریق سایت یا با شماره‌های ۶۶۴۶۴۲۶۱ و ۶۶۴۰۲۰۳۷ داخلی ۱۰۰، ۱۴۰ و ۱۴۲ میسر است.

پس از سالها حضور فعال صنفی و به پشتوانه هزاران نفر/ساعت تجربه مهندسی و فعالیت عمرانی اعضا در کشور، سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با توجه به مشکلات پیش روی شرکت‌ها بر آن شد تا با تدوین مجموعه‌ای کاربردی از ابهامات و مشکلات پیمانکاران در حوزه‌های مختلف که توسط سندیکا و با مکاتبات رسمی با سازمان برنامه و بودجه و نظام فنی و اجرایی حل و فصل شده است، سعی در رفع مشکلات مشابه و افزایش دانش فنی پیمانکاران در امور قراردادی و فنی باشد.

این مجموعه در جلد‌های مختلف منتشر می‌گردد که در هر جلد به موضوعی خاص با فهرستی تخصصی تنظیم شده است. پرسش اولیه، بررسی کارشناسی و پاسخ نهایی از سوی سازمان برنامه و بودجه و یا ارگانهای مرجع مرتبط با موضوع در اختیار متخصصین گرامی قرار دارد.

این مجموعه موضوعی با نام "مجموعه پرسش و پاسخ در ارتباط با امور پیمانکاری" همچون جعبه ابزاری برای شرکت‌های مهندسی پیمانکاری است و به مدیران و مهندسان امکان مطالعه دانش تجربی قوانین و مقررات را بدون حضور در مجامع صنفی تخصصی فراهم می‌نماید. قبل از آنکه گرفتار مشکلات گردید با مطالعه تجربیات رخ داده توسط پیمانکاران دیگر خود را از بروز مشکلات ایمن‌نماید و در صورتی که دچار مشکل گشته‌اید با مطالعه آن از مسیر صحیح نسبت به حل آن اقدام نمایید. این یک پیشنهاد صنفی تخصصی است که سالها تجربه شده است.

جلد پنجم این مجموعه با موضوع "شرایط عمومی پیمان (بخش دوم)" تهیه و تدوین شده است و شامل مهمترین ابهامات و سوالات شرکت‌های پیمانکاری با موضوع "مواد شرایط عمومی پیمان" می‌باشد که توسط سندیکا در طی سالها فعالیت و ارتباط با سازمان برنامه و بودجه کشور تجمیع گشته است.

- حرفه‌چینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پور آقا
- خبرنگار: آرزو نوری
- عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی
- مسئول تبلیغات و آگهی: سید مهدی برقی
- لیتوگرافی و چاپ: پیمان نواندیش (۸۸۸۲۸۷۳۴)

• صاحب امتیاز: سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

• مدیرمسئول: ایرج گلابتونچی

• شورای سیاست‌گذاری:

• منوچهر ملکبانی‌فرد (نماینده هیأت مدیره و رئیس کمیسیون انتشارات)

ایرج گلابتونچی (مدیرمسئول و دبیر سندیکا)

بهمن دادمان (رئیس هیأت مدیره)

سالار علیاری (خزانه‌دار سندیکا)

محمود مصطفی‌زاده (سر دبیر)

• کمیسیون انتشارات و تحریریه:

ایرج گلابتونچی

مجتبی ضرابی

مریم خوانساری

منوچهر ملکبانی‌فرد

محمود مصطفی‌زاده

محمدعلی پور شیرازی

فهرست مطالب

حضور سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران در نمایشگاه صنعت برق / گزارش نمایشگاه	۲۰	اهمیت حضور صنعت احداث در فرایند تصمیم «سازی» / سرمقاله	۴
نگاهی به مشکلات قراردادی طرح‌های عمرانی / گفتگو	۲۲	بررسی مسائل و مشکلات بیمه‌ای پیمانکاران / نشست	۶
رویه جدید در فرمول محاسبه خسارت تاخیر تادیه / گفتگو	۲۸	ائتلاف تشکلهای صنفی زیر چتر شورای هماهنگی / مصاحبه	۹
ضرورتی برای بهبود زیرساخت‌های ایران تفکیک وزارخانه‌های راه و شهرسازی / یادداشت	۳۱	نقش تشکلهای صنفی در توسعه صنعت ساختمان / مصاحبه	۱۱
رسالت جدید اتاق بازرگانی تهران پیگیری دغدغه‌های زنجیره احداث / نشست	۳۳	نقدی بر بخشنامه شماره ۱۴۰۳/۲۷۴۶۷۳ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۰ (تغییر مقادیر قرارداد) / نگاه	۱۵
حمایت‌های بخش خصوصی برای تکمیل و پایان پروژه‌ها نیاز است / خبر	۳۴	اما و اگرهای بی پایه / مصاحبه	۱۶
سید جواد قانع‌فر، سرپرست امور تشخیص صلاحیت پیمانکاران و مشاوران شد / خبر صنعت	۳۵	با استفاده از منابع بازار سرمایه می‌توان طرح‌های عمرانی را تکمیل کرد / خبر صنعت	۱۷
حجم صادرات خدمات فنی و مهندسی در کشور افزایش می‌یابد / نشست	۳۷	لزوم احیای شورای عالی تأمین اجتماعی برای تقویت سه‌جانبه‌گرایی / نشست	۱۸

نوشته‌های نویسندگان، لزوماً نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار است و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر، خیابان شهید برادران مظفر (صبای جنوبی)،

شماره ۸۶، ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱ تلفن: ۶۶۴۶۴۲۶۱۶۶۹۷۱۳۹۹

فکس: ۶۶۴۶۴۰۸۴ پست الکترونیکی:

payamabadgaran.ir@gmail.com

نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

www.payamabadgaran.ir

اهمیت حضور صنعت احداث در فرایند

تصمیم «سازی»

سرمقاله

پیام آبادگران
آبان ۱۴۰۳
شماره ۴۲۰

تامین زیرساخت‌های کشور از اهم وظایف دولت و حاکمیت است. بدون احداث و تکمیل زیرساختها و بازسازی و نوسازی زیرساختهای موجود، امکان توسعه، رشد و پیشرفت کشور فراهم نیست. در صد و اندی سال گذشته، همه دولت‌ها و به طور کلی حاکمیت، بخشی از توانمندی‌های خود را صرف احداث و بهبود زیرساخت‌های کشور نموده است اما هنوز بخش مهمی از این اقدامات به نتیجه نرسیده‌اند و نمودهای عینی آن وجود تعداد زیادی پروژه‌های نیمه تمام در سطح کشور است که قوزی بالای قوز شده و بخش بزرگی از اعتبارات عمرانی را بدون نتیجه به هدر می‌دهند.

برای اینکه بدانیم چرا به این وضع دچار شده‌ایم، ضروری است نگاهی اجمالی به فرایند تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌های که منجر به شکل‌گیری چنین وضعی گردیده داشته باشیم، لذا در مرحله اول، پاراگرافی چند درباره تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی و تعاریف متداول در این عرصه را ارائه نموده،

در ادامه، این فرایند را در حوزه احداث مختصری شرح و بسط می‌دهیم. تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی دو مفهومی هستند که گاه از تفاوت آنها غافل می‌شویم و معمولاً این تصمیم‌گیری است که شهرت بیشتری دارد و بیش از تصمیم‌سازی مورد توجه قرار می‌گیرد. اما مفهوم تصمیم‌سازی چیست؟ می‌دانیم که یکی از مراحل مهم تصمیم‌گیری انتخاب کردن است. مهارت حل مسئله به عنوان بخشی از فرایند تصمیم‌گیری به ما کمک می‌کند تا گزینه‌های پیش‌رو را در بیابیم و تشخیص دهیم. در نهایت با انتخاب یکی از گزینه‌ها تصمیم‌گیری به پایان می‌رسد.

اصولاً مسئولیت انتخاب گزینه نهایی برعهده یک نفر گذاشته می‌شود اما فرد یا افراد دیگری هستند که در مراحل قبل از تصمیم‌گیری نقش ایفاد می‌کنند. گردآوری اطلاعات و تحلیل آنها، معرفی منابعی که می‌توان به آنها مراجعه کرد، فهرست کردن گزینه‌ها و برآورد هزینه و دستاورد هر گزینه از جمله فعالیت‌هایی

است که پیش از انتخاب نهایی می‌شود و ممکن است انتخاب کننده نهایی (فرد تصمیم‌گیر) آنها را بر عهده افراد دیگری بگذارد. کسانی که تا قبل از مرحله انتخاب نهایی تصمیم‌گیری نقش ایفاد می‌کنند، تصمیم‌ساز نامیده می‌شوند.

هنگام اشاره به مفهوم تصمیم‌سازی و تفاوت آن با تصمیم‌گیری، اصطلاح دیگری وجود دارد که باید مورد توجه قرار گیرد و آن تصمیم‌یاری است. در مقابل مفهوم تصمیم‌سازی که می‌تواند آگاهانه و یا ناآگاهانه، همچنین سازنده یا مخرب باشد، تصمیم‌یاری دارای بار معنایی مثبت است. تصمیم‌یاری را می‌توان یک وظیفه یا کارکرد در نظر گرفت، وظیفه و کارکردی که می‌تواند برای یک انسان یا یک سیستم تعریف شود.

مفید و مختصر آنکه، تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی دو اصطلاحی هستند که بیشتر اوقات به جای یکدیگر به کار می‌روند اما معانی متفاوتی دارند. تصمیم‌سازی به فرایند شکل‌گیری

یک تصمیم اشاره دارد در حالی که تصمیم‌گیری به اقدام یا اجرای یک تصمیم اشاره دارد، درک تفاوت این دو اصطلاح در هر سازمانی بسیار مهم است زیرا می‌تواند به تصمیم‌گیری فراتر کمک کند و نتایج مثبتی در پی داشته باشد.

تصمیم‌سازی فرایند پیچیده‌ای است که شامل تجزیه و تحلیل اطلاعات، ارزیابی گزینه‌های جایگزین و انتخاب بهترین مسیر برای اقدام است، در واقع فرایندی شناختی است که به تفکر اقتصادی، مهارت‌های حل مسئله و توانایی سنجش مزایا و معافیت گزینه‌های گوناگون نیاز دارد. البته تصمیم‌سازی همیشه یک فرایند منطقی نیست و می‌تواند تحت تاثیر عوامل گوناگونی مانند سوگیری‌های شخصی، احساسات و فشارهای بیرونی قرار گیرد. حتی ممکن است تصمیم‌سازی تحت تاثیر برداشتهای نادرست یا عوامل احساسی موجود منجر به یک رهنمود غلط برای تصمیم‌گیری شود.

یکی از تفاوت‌های کلیدی بین تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در این است که تصمیم‌سازی فرایندی ذهنی است در حالی که تصمیم‌گیری فرایندی فیزیکی است. در شرایطی که تصمیم‌سازی فرایندی شناختی و ذهنی است، تصمیم‌گیری نیازمند اجرای عمل انتخاب شده و به زبان ساده تر پدیده‌ای عینی است.

در تمام دوران دویست ساله گذشته کشور، به جز در یک بازه کوتاه مدت، هیچ‌گاه یک برنامه استراتژیک بلند مدت قابل توجهی نداشته‌ایم. علت اساسی این مسئله به غفلت از فرایند تصمیم‌سازی برمی‌گردد که همان طوری که در سطور بالا شرح داده شد، یک فرایند ذهنی و حرکت در مسیر حل مسئله است. دولت‌ها و حاکمیت‌های توسعه‌گرا فرایند تصمیم‌سازی را جدی گرفته و برای نیل به آن توانمندی‌های بخش خصوصی متخصص و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی استفاده می‌نمایند، اما در کشور ما اصولاً

یکی از تفاوت‌های کلیدی بین تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در این است که تصمیم‌سازی فرایندی ذهنی است در حالی که تصمیم‌گیری فرایندی فیزیکی است. در شرایطی که تصمیم‌سازی فرایندی شناختی و ذهنی است، تصمیم‌گیری نیازمند اجرای عمل انتخاب شده و به زبان ساده تر پدیده‌ای عینی است.

کمتر به این فرایند اهمیت داده می‌شود و بیشتر پروژه‌ها بدون بررسی‌های کیفی و تصمیم‌سازی‌های قابل استناد استارت زده می‌شود و بسیاری از آنها در همان مراحل اولیه اجرا با مشکل مواجه می‌شود و یا پس از اجرا نه تنها گره‌ایی از گره‌ها را نمی‌گشاید بلکه بر آنها می‌افزاید.

به نظر می‌رسد هنوز هم در بین دولتمردان ما، اصل تصمیم‌سازی و مراحل مختلف آن به صورت روشمند تبیین نشده است تا جایی که آنها به نتیجه نرسیده‌اند که قبل از هر تصمیمی جوانب مثبت و منفی آن را بررسی نمایند. این بررسی‌ها اصولاً کار ارگانهای دولتی نیست و باید به بخش خصوصی سپرده شود تا آنها بی‌طرفانه موارد مثبت و منفی را بررسی و در نهایت ارائه طریق نمایند.

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران و تشکل‌های همسو همیشه بر این موضوع اصرار داشته‌اند که آمادگی دارند در تمام

بخش خصوصی ایران بخصوص بخش خصوصی شاغل در صنعت احداث، در صورت به کار گرفته شدن می‌تواند دولت و حاکمیت را در تصمیم‌گیری‌های کلان یاری نماید. بی‌گمان ما حاصل این همفکری و همیاری اخذ تصمیمات بهینه خواهد بود.

مراحل بررسی و تصمیم‌سازی مربوط به احداث زیربناها به عنوان بازوی تصمیم‌ساز در کنار دولتمردان باشند و دولت را یاری نمایند تا تصمیمات اخذ شده با کمترین خسارت و حداکثر بهره‌وری اتفاق بیفتد. در این باره نمونه آشکاری که پیش رو است، تلاش این تشکلها برای رهنمود دادن به سازمانهای متولی و نجات دولت از دست پروژه‌های نیمه تمام است که به دلیل عدم تعریف درست از مسیرهای تصمیم‌سازی، چنین رهنمودهایی هیچ وقت جدی گرفته نشده است.

کشور ما به دلیل داشتن پهنه وسیع سرزمینی، منابع سرشار طبیعی و وجود نیروهای متخصص و ماهر، پتانسیلهای لازم برای حل مسئله را دارد اما این مهم بدون مشارکت متخصصین در فرایند تصمیم‌سازی مقدور نیست. بخش خصوصی ایران بخصوص بخش خصوصی شاغل در صنعت احداث، در صورت به کار گرفته شدن می‌تواند دولت و حاکمیت را در تصمیم‌گیری‌های کلان یاری نماید. بی‌گمان ما حاصل این همفکری و همیاری اخذ تصمیمات بهینه خواهد بود.

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران به مسئولین امر توصیه می‌نماید از توانمندی‌های این بخش غافل نشوند چرا که بی‌توجهی به این سازمانهای متخصص، علاوه بر ضررهای جبران‌ناپذیر در اجرای زیربناها، باعث مهاجرت این متخصصین از کشور و تعطیلی بنگاه‌هایی با تجربه چند ده ساله می‌گردد.

به امید اینکه مسئولین دولت چهاردهم با درک درست از شرایط عمومی جامعه، خود را بی‌نیاز از مشورت بخش خصوصی متخصص ندانند و در فرایند تصمیم‌سازی از توانایی‌های بالفعل موجود در این حوزه، استفاده بهینه نمایند تا تصمیمات اخذ شده با کمترین خسارت و حداکثر بهره‌وری اتفاق بیفتد.

در نشست با مدیران سازمان تامین اجتماعی صورت گرفت:

بررسی مسائل و مشکلات بیمه‌ای پیمانکاران

پیام آبادگران
آبان ۱۴۰۳
شماره ۴۲۰

نشست

نشست بررسی مسائل و مشکلات بیمه‌ای پیمانکاران، روز چهارشنبه ۲۵ مهرماه با حضور مدیران شرکتهای عضو سندیکا و مدیران عالی سازمان تامین اجتماعی در سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران برگزار شد.

در این نشست که با حضور دکتر محمد محمدی معاون بیمه‌ای سازمان تامین اجتماعی،

دکتر مجید شیخی مدیرکل وصول حق بیمه سازمان، دکتر بشیر عمرانی مدیرکل نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی سازمان، دکتر بختیار ملکی و دکتر سعید حسینی مدیران کل ادارات غرب و شرق سازمان، آقای میرزاده رئیس گروه پیمان، و تعدادی از روسای شعب سازمان تامین اجتماعی برگزار شد، مشکلات و مسائل جاری شرکتهای عضو سندیکا در حوزه بیمه تامین اجتماعی مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در ابتدای این نشست دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران ضمن خیرمقدم به مدیران سازمان تامین اجتماعی و مدیران شرکتهای پیمانکاری، عنوان نمود: مسائل مربوط به بیمه و مالیات، چالشهای فراوانی برای پیمانکاران ایجاد کرده و به دغدغه روزمره مدیران این شرکتهای تبدیل شده است. با وجود تلاش

دکتر محمدی و همکاران ایشان برای تسهیل امور و رفع مشکلات موجود در حوزه بیمه تامین اجتماعی، بسیاری از این مشکلات پابرجاست که برطرف کردن آنها تعامل و تلاش بیشتری را می‌طلبد.

وی افزود: آنچه در حوزه تامین اجتماعی موضوع بحث ما است در قالب مواد ۴۱ و ۴۷ مطرح می‌شود. ماده ۴۱ مربوط به کارگاههای غیرثابت و پروژه‌ای هستند که برای تعیین حق بیمه آنها از ضریب استفاده می‌شود. ماده ۴۷ مربوط به کارگاههای ثابت

دکتر ایرج گلابتونچی:

مسائل مربوط به بیمه و مالیات،

چالشهای فراوانی برای پیمانکاران ایجاد

کرده و به دغدغه روزمره مدیران این

شرکتهای تبدیل شده است.

و تولیدی است که حق بیمه آنها به شکل حسابرسی و بازرسی مشخص می‌شود. در هر دو شکل مطرح شده، مسائل و مشکلاتی برای ما متبادر است.

وی افزود: یکی از چالشهای پیمانکاران در زمینه ضریب قراردادهای عمرانی و غیرعمرانی است، در زمان عقد قرارداد، سازمان برنامه و بودجه ضریبی برای قراردادها در نظر می‌گیرد اما در زمان اخذ مفاصاحساب، سازمان تامین اجتماعی عنوان می‌کند که قرارداد مذکور عمرانی نیست. در این باره بسیار لازم است معیار سازمان برای تعیین عمرانی یا غیرعمرانی بودن قرارداد مشخص شود. چالش دیگر در زمینه قراردادهای ارزی است که تعیین نرخ ارز در روز مفاصاحساب با آخرین روز پرداخت ارز در نظر گرفته می‌شود که با روز دریافت اختلاف دارد.

وی افزود: چالش بعدی در زمینه مفاصاحساب پیمانکاران فرعی است. اصولاً با دریافت مفاصاحساب توسط پیمانکار اصلی، پیمانکار فرعی هم باید بتواند ذیل همین امر به راحتی مفاصاحساب بگیرد در حالی که این امر اتفاق نمی‌افتد. مسئله بعدی عدم پذیرش لیست بیمه از طرف شعب است در صورتی که مقرر بوده در صورت عدم پرداخت صورت وضعیت و لیست حق بیمه از طرف کارفرمای دولتی، لیست

پیمانکار بدون وجه دریافت شود. متأسفانه به خاطر قصور بخشی از دولت در پرداخت صورت وضعیت، سازمان تامین اجتماعی پیمانکار را تحت فشار قرار می‌دهد.

وی افزود: در قوانین و بخشنامه‌های موجود، شرایط برخورد با پیمانکار مشمول ماده ۴۱ شده است، اما بسیاری از شعب رفتار یکسانی با پیمانکاران ماده ۴۱ ایی و ۴۷ ایی دارند. مسئله بعدی عدم دریافت لیست بیمه در دوره تضمین و تمدید مدت پیمان است در حالی که قرارداد یک مجموعه منسجم است و باید لیست بیمه مربوط به کل آن دریافت شود. بحث دیگر بازرسی از دفاتر پیمانکاران است، در حالی که پیمانکاران لیست بیمه رد می‌کنند و به تکالیف خود عمل می‌کنند و این حجم از بازدید غیر ضروری است. در برخی از شعب، با این بهانه که محیط کار مزبور مردانه است، خانمها را در لیست بیمه طرحهای اجرایی قبول نمی‌کنند، این در حالی است که همین رویکرد به حذف بیشتر خانمها از محیط کارگاه و مردانه شدن آن می‌انجامد.

دبیر سندیکا عنوان کرد: مسائل و مشکلات دیگری در حوزه تامین اجتماعی وجود دارد از جمله اعمال ضریب در مورد شرکتهای ماده ۴۷ ایی که با ما کار می‌کنند، رد هزینه فاکتورهای مورد تأیید سازمان مالیاتی با عناوین غیر رسمی، اخذ تعهد برای بازرسی دفاتر حسابداری و بازرسی دفاتر سالهای قبل، عدم صدور وحدت رویه در قبول مفاصاحساب ارائه شده از طرف پیمانکار دست دوم، صدور اخطاریه و اعلامیه بدون مشخص نمودن نام اشخاص و صرفاً با ذکر دوره بدهی، مسدود کردن حساب اعضای هیات مدیره شرکتها به علت بدهی بیمه، عدم همکاری شعب استانی با شرکتها در صورت داشتن بدهی به یک شعبه، عدم پذیرش لیست بیمه در زمانی که امکان تمدید پیمان به دلیل تاخیر واگذار کننده کار در این باره، مشکلات در بارگذاری مدارک جهت دریافت مفاصاحساب و ... که لازم است مورد توجه قرار گیرد.

وی افزود: مواردی مانند اصلاح عناوین شغلی نیز چالش‌هایی برای شرکتها ایجاد کرده است. شرکتها در لیست بیمه، عناوین شغلی دقیق را می‌زنند اما کاربران سازمان در زمان وارد کردن لیست از کلمه کارگر

استفاده می‌کنند و در نهایت عواقب این کار به پیمانکار برمی‌گردد. مسئله بعدی درباره مشاغل سخت و زیان‌آور و مشکلات ناشی از آن است که در این باره سازمان تامین اجتماعی همسویی لازم را با ما دارد و لازم است با سازمان کار گفتگو شود.

در ادامه این نشست، دکتر محمدی با اشاره به تعامل سازنده معاونت بیمه‌ای سازمان تامین اجتماعی با سندیکا، و برگزاری جلسات متعدد با این تشکل قدیمی عنوان کرد: همچنان که شما به عنوان شرکای اجتماعی سازمان، ابهاماتی در زمینه مواد ۳۸، ۴۱ و ۴۷ قانون دارید، سازمان نیز مسائل و مشکلاتی در زمینه اجرا دارد. قوانین موجود با وجود این که با حضور همه شرکای اجتماعی نوشته شده به دلیل گذر زمان یا ابهامات موجود در آنها نیاز به بازبینی و حتی ایجاد تغییراتی دارد. در زمینه نحوه برخورد کارکنان شعب یا برداشت نادرست از قوانین در شعب تامین اجتماعی، به نظر می‌رسد بهترین راه حل، مکانیزه و هوشمند کردن فرایند کارها است که در دستور کار سازمان قرار دارد. بخشی از این امر درباره ضریب هوشمند پیمان است به این معنا که پیمانکار و واگذار کننده کار قادر باشند در زمان عقد قرارداد از ضریب آن مطلع شوند. اقدامات اولیه برای استفاده از این ضریب هوشمند انجام شده و امیدواریم طی ۴-۵ ماه آینده عملیاتی شود و مشکل

دکتر محمدی:

هیچ کدام از شعب تامین

اجتماعی حق ندارند جلوی

ارسال لیست بیمه را بگیرند،

هیچ منعی برای دریافت لیست

بیمه در چهارچوب مواد ۳۶ و

۳۹ قانون وجود ندارد.

پیمانکاران را مرتفع نماید.

وی افزود: چنانچه مستحضرد سازمان با همکاری تشکلهای پیمانکاری بیش از ۲ هزار بخشنامه را تنقیح و تلخیص نموده که در حوزه پیمانکاری «بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران» یکی از آنها است و در صورت اجرای دقیق و شفاف سازی آن بسیاری مسائل حل خواهد شد. سازمان درصدد یکی کردن ضرایب در مورد طرحهای عمرانی و غیرعمرانی است چنانچه رئیس سازمان جناب آقای سالاری نیز خواهان ارائه پیشنهادی برای تعیین ضریب واحد پیمان در حداقل زمان هستند. البته در مورد برخی قراردادهای ضریب آنها باید پیشنهادات لازم به شورای مقررات زدایی ارسال شود

وی افزود: وظیفه ما ایجاد وحدت رویه و اصلاح قوانین در تمام شعب است. هیچ کدام از شعب تامین اجتماعی حق ندارند جلوی ارسال لیست بیمه را بگیرند، هیچ منعی برای دریافت لیست بیمه در چهارچوب مواد ۳۶ و ۳۹ قانون وجود ندارد. هر شرکتی در این زمینه با مشکل روبرو شد می‌تواند از طریق سندیکا آن را به ما منعکس کند. معاونت بیمه‌ای سازمان رابطه‌ای سازنده و صمیمی با سندیکا دارد که امیدواریم این ارتباط باعث ایجاد وحدت رویه در دریافت لیست حق بیمه شود. در زمینه مواد ۴۱ و ۴۷ نیز ضروری است شعب موجود بر اساس بخشنامه‌های صادر شده اقدام کنند.

وی با اشاره به مواردی مانند اعمال ضریب خارج از بخشنامه، یا مسدود نمودن حساب اعضای هیات مدیره به دلیل بدهی بیمه‌ای عنوان کرد: بخشی از مشکلات کلی است و با اصلاح قوانین برطرف خواهد شد. بخشی از مسائل ناشی از عدم اجرای بخشنامه، و بخشی از آنها جزئی و ناشی از اعمال سلیقه از طرف شعب است، که به درستی در مطالب دبیر سندیکا مورد اشاره قرار گرفت. امیدواریم متن تهیه شده و موارد مطرح شده توسط ایشان در برنامه ما قرار گیرد تا با تشکیل کارگروهی به دنبال اتحاد راهکاری کوتاه مدت و بلند مدت باشیم. جلسه حاضر می‌تواند مبنای خوبی برای اصلاح قوانین و بهبود عملکردها باشد. ضمن این که به زودی جلسه‌ای با حضور روسای شعب ۲۰ گانه برای آشنایی با حرفه پیمانکاری، و رسیدن به نگاه واحد و تعاملی برگزار خواهیم کرد.

پرسش و پاسخ

در ادامه جلسه، برنامه پرسش و پاسخ با حضور مسئولان سازمان تامین اجتماعی و مدیران شرکتهای عضو سندیکا برگزار شد.

سوال اول در این باره بود که اگر در یک پروژه عمرانی، حق بیمه لیست مازاد بر ۶/۶ باشد، ملاک تعیین حق بیمه آن پروژه خواهد بود یا لیست، که آقای محمدی با بیان این که ضریب قرارداد طرحهای عمرانی مقطوع است، و طبق مواد ۲۸ و ۳۹ پیمانکار مسئول تنظیم و پرداخت آن است عنوان کرد: اگر ضریب مقطوع باشد ۵ درصد حق بیمه بر عهده دولت و ۱/۶ بر عهده پیمانکار است اما به دلیل عدم پرداخت به موقع دولت، پروژهها طولانی تر شده، لیست بیمه آنها بالاتر از ضریب پیمان می شود که در این موارد طبق رای هیات عمومی دیوان، پرداخت آن بر عهده پیمانکار است. با توجه به اینکه پیمانکار در این زمینه قصوری ندارد، و برای رفع این مشکل، پیشنهاد مشترک ما و سندیکای شما این بوده که سازمان تامین اجتماعی از بودجه عمرانی موجود، مبلغی را به عنوان حق بیمه طرحهای عمرانی کنار بگذارد و سازمان تامین اجتماعی مجاز باشد حق بیمه لیستها را از این محل برداشت کند، و در نهایت امر، و در پایان دوره های ۵-۶ ماهه، به حساب و کتاب این کار رسیدگی شود.

سوال بعدی مطرح شده در زمینه درخواست مفاصاحساب مالیات و مالیات بر ارزش افزوده از پیمانکاران بود که در این زمینه آقای محمدی تصریح کرد: اگر مالیات بر ارزش افزوده و مالیات به صورت تفکیکی در قرارداد ذکر نشود، سازمان قادر به تشخیص آن نبوده و آن را جزو ناخالص کارکرد به شمار آورده، اعمال ضریب خواهد کرد. اما اگر به صورت تفکیکی آمده باشد مشمول اعمال ضریب نیست. البته پیمانکاران می توانند نسبت به درخواست مفاصاحساب مالیاتی اعتراض کنند. موضوع مذکور در هیاتهای تجدید نظر قابل پیگیری است اما فرایندی طولانی دارد، بنابراین پیشنهاد مناسب در این زمینه اتخاذ راهکاری برای قید تفکیکی مالیات و مالیات بر ارزش افزوده در قرارداد است.

سوال بعدی در زمینه قراردادهای فسخ شده یا خاتمه یافته بود با این مضمون که در این نوع قراردادها، محاسبه کارکرد با مبلغ فسخ شده خواهد بود یا مبلغ پیمان، که در این

باره دکتر شیخی، مدیرکل وصول حق بیمه عنوان کرد: اساسا حق بیمه به عملکرد تعلق می گیرد بنابراین در قراردادی که به هر دلیل فسخ شده و عملیات اجرایی و تبادل مالی در آن صورت نگرفته، پرداخت حق بیمه موضوعیت ندارد. در واقع دریافت حق بیمه بابت دستمزد کارگران است، وقتی کارگری کار نکرده دریافت حق بیمه موضوعیتی ندارد.

سوال دیگر در زمینه اعمال جریمه به دلیل عدم ارسال لیست از طرف کارگاههای تحت تعلیق بود، که دکتر شیخی عنوان کرد: ایام تعطیل در محاسبات پیمان لحاظ نگردیده، و بابت آن جریمه ای دریافت نمی شود. در مجموع با ارسال لیست برای یک یا چند دوره، دیگر از پیمانکار جریمه ای بابت عدم ارسال لیست دریافت نمی شود. آقای میرزاده، مدیر گروه پیمان سازمان تامین اجتماعی، نیز در توضیحات تکمیلی عنوان کرد: سازمان برای جریمه دو تعریف دارد که یکی جریمه پرداخت و دیگری جریمه عدم ارسال لیست است، جریمه پرداخت تا زمان قطعیت بدهی موضوعیت ندارد. جریمه لیست هم با ارسال یک لیست بیمه منتفی می شود.

سوال بعدی در این زمینه بود که در پروژه EPC به خسارت اخذ شده از پیمانکار، حق بیمه تعلق می گیرد یا نه، که آقای دکتر شیخی عنوان کرد: بابت جریمه، حق بیمه تعلق نمی گیرد.

سوال دیگر در زمینه ارسال لیست برای افراد دفتر مرکزی و غیر فعال اعلام شدن دفتر در صورت عدم ارسال لیست بود، در صورتی که فعال بودن یک یا چند پروژه نشان از فعالیت شرکت داشت. در این زمینه دکتر گلایونچی با اشاره به اینکه برای اعضای هیات مدیره و مدیرعامل امکان پرداخت حق بیمه از طریق کارگاه ممکن نیست، در صورتی که شرکتهای پیمانکاری پروژه محور هستند، و باید تا زمانی که پروژه پایدار است ارسال لیست آن کفایت کند، خواهان ارائه توضیحاتی در این باره شد که آقای میرزاده عنوان کرد: یک نفر از اعضای هیات مدیره یا مدیرعامل را می توان به عنوان مدیر پروژه در لیست قرار داد اما افراد دفتر را در ردیف پیمان قبول نمی کنیم. آقای شیخی هم عنوان کرد: پرسنل پیمان عموما موقت هستند و ممکن است بعد از اتمام کار به پروژه دیگری در همان شرکت منتقل شوند یا از شرکت بروند، در حالی که کارکنان دفتری ثابت هستند و خدمات آنها شامل همان پروژه و سایر پروژه های شرکت می شود. در هر

حال این امر به تعریف «حق بیمه» برمی گردد و گفتگو درباره آن به جلسات تبیینی نیاز دارد. طی سوال دیگری، دکتر گلایونچی عنوان کرد، در پروژه هایی که پیمانکار برای تکمیل برخی کارها با پیمانکار حقیقی قرارداد می بندد، سازمان از پذیرفتن نام آن فرد در لیست بیمه خودداری می کند که در این باره هم نیاز به شفاف سازی است. در پاسخ به این سوال، آقای میرزاده عنوان کرد: نکته نظر شما، در شورای مقررات زدایی مطرح شد ولی بخش حقوقی سازمان آن را نپذیرفت، البته امکان طرح و پیگیری آن وجود دارد.

سوال دیگر در زمینه مفاصاحساب پیمانکاران فرعی بود که آقای میرزاده عنوان کرد: اگر در قرارداد فرعی به مشخصات قرارداد اصلی اشاره شده باشد، سازمان با تأیید پیمانکار اصلی آن را می پذیرد. ولی اگر در متن قرارداد فرعی اشاره ای به پیمان اصلی نشده باشد، نیاز به تأیید واگذارکننده کار است. وی همچنین تأکید کرد: در صورت وجود نامه تأیید از طرف واگذارکننده کار، با داشتن آخرین صورت وضعیت تأیید شده ما قبل صورت وضعیت قطعی، سازمان در ارائه مفاصاحساب به پیمانکار تعلل نمی کند.

در بخشی از این نشست دکتر بختیار ملکی، مدیرکل ادارات شرق سازمان تامین اجتماعی نیز با اشاره به اهمیت مستندسازی و ارسال مدارک عنوان کرد: مشکل عمده در زمینه پیمانهای محاسبه نشده، عدم کفایت اسناد است. متأسفانه در مواردی واگذارکننده کار و پیمانکار در پاسخ گویی به مکاتبات تعلل می کنند، یا از پیمانکار و واگذارکننده کار خبری نمی شود و کارکنان سازمان ناچار می شوند بر اساس محتویات پرونده اعمال ضریب کرده، اعلام بدهی نمایند.

در پایان این جلسه دکتر شیخی با اشاره به مسئله حذف اسامی خانمها از لیست بیمه کارگاههای اجرایی عنوان کرد: در زمینه پرداخت حق بیمه هیچ گونه تفکیک جنسیتی وجود ندارد. متأسفانه در این زمینه اعمال سلیقه یا دیدگاهها تأثیرگذار است که با فرهنگ سازی قابل اصلاح است. در زمینه دریافت لیست بیمه از پیمانکاران نیز، طبق دستور اداری مربوط به ۱۰ شهریور، شعب سازمان مکلف هستند در صورتی که کارفرما (پیمانکار) در زمان ارائه لیست امکان پرداخت نداشت، لیست وی را دریافت و در این زمینه مساعدت نمایند.

"به نام خدا"

جناب آقای دکتر پورمحمدی

معاونت محترم ریاست جمهوری و ریاست محترم سازمان برنامه و بودجه کشور
موضوع: درخواست توجه ویژه به شرایط فعلی پیمانکاران صنعت احداث و انرژی

با سلام،

احتراماً، همانگونه که استحضار دارید پیمانکاران شاغل در صنعت احداث و انرژی به عنوان مجریان طرح‌های مختلف عمرانی همواره تلاش داشته و دارند تا در مدار سازندگی و توسعه کشور همراه و همگام با برنامه‌های دولت محترم، عمل نمایند.

در شرایط سخت اقتصادی فعلی بر مسئولین محترم دولت به ویژه متولیان امر در سازمان برنامه و بودجه از یک سو و تشکل‌هایی مانند سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران از سوی دیگر، فرض است تا با هم‌اندیشی و اتخاذ راهکارهای موثر و کارآمد تلاش کنند تا این سرمایه‌های ملی همچنان حفظ شده، به حیات خود ادامه داده و در سازندگی و توسعه کشور باز هم نقش داشته باشند. به طریق اولی بر همه مسئولین محترم نظام واجب است تا مشکلات و مخاطرات محیط کسب و کار را برای فعالیت بیشتر نیروهای توانمند و کارای بخش خصوصی کاهش داده و رفع نمایند.

عدم اختصاص بودجه کافی، تاخیر در اختصاص تخصیص پروژه‌ها، عدم پرداخت به موقع مطالبات معوقه، پرداخت مطالبات با اوراق مدت دار که دریافت آن با تنزیل همراه است و از همه مهمتر تغییرات شدید نرخ ارز و پیامد آن بالارفتن نرخ تورم و متعاقباً تهیه و تامین مصالح و اقلام مورد نیاز کار و پرداخت دستمزد عوامل انسانی با نرخ بالاتر، اتخاذ راهکارهای بایسته و لازم برای جبران هزینه‌های تحمیلی به شرکتها به دلیل شرایط فعلی را ضروری می‌سازد. قطعاً باید فکری اساسی و عاجل برای رفع مشکلات این فعالین به ویژه مشکلات مالی ناشی از مسایل فوق‌اندیشید؛ مشکلاتی که در ایجاد آن قصوری نداشته‌اند.

استحضار دارید که کاهش ارزش پول ملی پیامدهای مخربی بر فعالیت فعالان اقتصادی کشور بویژه پیمانکاران صنعت احداث و انرژی دارد. ذکر این پیامدها به تفصیل با توجه به اشرافی که جنابعالی به این مسأله دارید و برشمردن آن نیز در حوصله این نامه هم نیست، ضرورتاً ایجاب می‌کند که راهکارهای موثر و چاره‌ای عاجل برای کنترل این مسأله و پیامدهای آن تا دیر نشده و شرکت‌ها تک به تک از مدار کار و اشتغال، خارج نشده‌اند، اتخاذ گردد.

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران پیشنهاد می‌دهد در اسرع وقت آن سازمان محترم با هم‌اندیشی فعالین این عرصه با صدور بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های عاجل مانند ابلاغ شاخص تعدیل ویژه یا ابلاغ و پرداخت مابه‌التفاوت نرخ مصالح و همچنین ابلاغ بخشنامه جدید جبران مابه‌التفاوت افزایش نرخ ارز، حداقل فعلاً در جهت کنترل شرایط اقدام نمایند تا با ثبیت اوضاع به ویژه ناشی از افزایش نرخ ارز بتوان، تصمیمات دقیق‌تر و قطعی اتخاذ نمود.

اگرچه گله همیشگی و درخواست مداوم فعالین این عرصه ابلاغ به موقع و عادلانه شاخص‌های تعدیل است اما جنابعالی با اشرافی که دارید بفرمایید آیا می‌توان با ابلاغ شاخص‌های تعدیل قطعی و آنهم با تاخیر و بعد از ۱۰ ماه از شروع تاثیر افزایش قیمت‌ها از ابتدای سال و تداوم آن در طول سال، به شرط بودن تخصیص و اعتبار و پرداخت همین تعدیل از سوی کارفرمایان محترم - که عموماً تخصیص اعتبار کافی ندارند و معمولاً پرداختی انجام نمی‌دهند - به جبران هزینه‌های تحمیلی مازاد اقدام نمود و چرخ کارگاه‌ها را همچنان به گردش درآورد؛ بنابراین می‌بایست راهکارهای دیگری اندیشه شود.

نخست آنکه سریعاً کارگروه ویژه‌ای با حضور مسئولین محترم آن سازمان و نمایندگان تشکلهای مرتبط تشکیل و تصمیمات مشترک اتخاذ شود. از جمله اینکه با اولویت‌بندی طرح‌های مهم کشور به ویژه بر اساس تخصیص‌های موجود، پروژه‌هایی که باید مدت طولانی در انتظار تخصیص باشند و با مشکلات عدم پرداخت روبرو باشند با تراضی و پرداخت حقوق کامل پیمانکار خاتمه یابند و صرفاً پروژه‌های اولویت‌دار ادامه پیدا کند و در اولویت‌های بعدی اجرای این پروژه‌ها با بررسی دقیق‌تر کارشناسی در برنامه‌های دولت قرار گیرد.

دیگر اینکه پیشنهاد دارد به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ گردد چنانچه پیمانکارانی درخواست داشتند که ماده ۴۸ برای آن‌ها اعمال گردد با رعایت حقوق کامل این شرکت‌ها دستگاه‌های اجرایی مساعدت لازم را معمول دارند و با ملحوظ داشتن حقوق قراردادی آنها همکاری بایسته را معمول دارند. در این مسیر پیشنهاد مؤکد دارد علاوه بر پیمانکار، حداقل یک نفر به عنوان نماینده از تشکلهای مرتبط در فرآیند خاتمه پیمانهای مذکور امکان حضور داشته باشند تا بتوانند مساعدت در تعیین دقیق حقوق قانونی و قراردادی پیمانکار موصوف داشته باشد.

اما کلام آخر در شرایط فعلی همچنان شرکت‌های عضو سندیکای ساختمانی ایران علاقه و اهتمام دارند که به تکالیف قانونی خود عمل کنند. انتظار دارد طرف مقابل نیز بر اساس موازین قراردادی رفتار نماید. بر این اساس تلاش همه بدون تردید در این مسیر خواهد بود که با هم‌اندیشی بتوانند مانند گذشته بر مشکلات فائق آیند و چراغ سازندگی کشور به ویژه در بخش خصوصی صنعت احداث و انرژی را همچنان با کار و تلاش بسیار، فروزان نگهدارند. چراغی که اکنون با توجه به مشکلات موجود در صورت عدم اقدام عاجل برای کنترل و رفع این مشکلات، بیم آن می‌رود که به خاموشی بگراید.

انتظار دارد با دستورات عاجل و راهگشای جنابعالی و با خرد جمعی در جهت رفع مشکلات عاجل مبذول گردد تا تداوم خدمت همچنان میسر باشد.

با سپاس
ایرج گلابتونچی
دبیر و عضو هیات‌مدیره

پیام‌آبادگران

آبان ۱۴۰۳

شماره ۴۲۰

در گفتگو با مهندس سعید آبادی مطرح شد:

ائتلاف تشکلهای صنفی زیر چتر شورای هماهنگی

در آستانه بزرگداشت شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی و حرفه ای کشور، و با توجه به اهمیت وجود تشکلهای صنفی و جایگاه آنها در توسعه اقتصادی کشور، کمیسیون انتشارات سندیکا اقدام به برگزاری مصاحبه ای با مهندس بیژن سعیدآبادی، عضو هیات مدیره سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران نمود. در این مصاحبه که با حضور مهندس محمود مصطفی زاده سردبیر ماهنامه پیام آبادگران و مهندس مجتبی ضرابی عضو کمیسیون انتشارات برگزار شد، موضوعات مربوط به تشکلهای صنفی در حوزه صنعت احداث و انرژی واکاوی گردید که به دلیل اهمیت مباحث مطرح شده به طور کامل در ماهنامه پیام آبادگران منتشر می گردد.

مصاحبه

پیام آبادگران

آبان ۱۴۰۳

شماره ۴۲۰

انشعاب با هدف پیشگیری از تکرار، مورد واکاوی و ارزیابی قرار گرفته و نتایج حاصله در تجدید ساختار تشکلها اعمال شود. تجربه سالهای اخیر نشان داده، مادام که پیوندهای ضابطه مند و ساختار یافته فی مابین تشکلهای فعال در یک حوزه کسب و کار تبیین و استقرار نیافته باشد، تعدد تشکلی، علیرغم افزایش هزینه های مدیریتی و مالی، الزامات کمی بر اثرگذاری بیشتر بر سیاست گذاران و تصمیم گیرندگان درون حاکمیت نداشته و یحتمل در مواردی با نتایج معکوس همراه بوده است.

در حال حاضر ۱۸ تشکل پیمانکاری، مهندسی مشاور فعال در بخش ساختمان و زیر ساختهای صنعت احداث در شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی و حرفه ای کشور حضور دارند. نظر به اینکه ادغام مجدد برخی از تشکلهای موصوف با هدف تجمیع توان صنفی و کاهش هزینه های مدیریتی و راهبری، راهبردی عملی نیست، بنابراین پیش بینی و

رامخرب می دانید؟ در زمینه انشعاب برخی از دیگر تشکلهای از تشکل مادر و تکرر تشکلی چه دیدگاهی دارید؟ مهندس سعیدآبادی: مقررات و مقابله نامه های سازمان جهانی کار (ILO) تشکیل و تاسیس انجمن ها را تابع اراده و خواست موسسان آن ذکر می کند. لذا ایجاد تشکل از نظر سازمان جهانی کار، محدودیت و منعی ندارد، اما ممکن است هر کشوری قوانین و محدودیت هایی برای تاسیس انجمن هادر نظر بگیرد یا دولت ها شرایط و چارچوب هایی را برای تاسیس انجمن ها پیش بینی و به کار گیرند. از این منظر، ایجاد تشکلهای جدید و در مواردی انشعاب از تشکل مادر به قصد تاسیس تشکل جدید، مشروط بر آنکه محصول اختلاف مدیران تشکل مادر نبوده، و به دور از اغراض و مقاصد شخصی و مبتنی بر راهبرد تشکل مادر برای تقویت دامنه و عمق تاثیر اقدامات وی باشد. ایرادی ندارد، در غیر این صورت ضروری است عمل

• مهندس مصطفی زاده: ضمن خوش آمدگویی خدمت جنابعالی، و قدردانی از فرصتی که برای انعکاس دیدگاهها و نقطه نظرات خود در اختیار نشریه ما قرار دادید، در آغاز مایلم عنوان کنم آنچه ما را برای انجام این مصاحبه مصمم کرد، انتشار مصاحبه ای از جنابعالی در سایت صما بود که طی آن فرموده بودید: «تشکل های صنفی ما، به ویژه در حوزه ساختمان، در رقابت با یکدیگر باعث تضعیف اقدامات خود می شوند.» پرداختن به این موضوع و مسئله رقابت در تشکلهای صنفی ما را بر آن داشت که طی گفتگویی کامل تر، از نقطه نظرات جنابعالی مطلع گردیم. حال سوال این است که آیا شما به رقابت در تشکلهای صنفی اعتقاد دارید؟ و اگر اعتقاد دارید چه نوع رقابتی را مطلوب و چه نوع رقابتی

- **مهندس ضرابی: شکل گیری و قوام تشکلهای صنفی و حرفه‌ای در بستر بزرگتری به نام جامعه مدنی اتفاق می‌افتد، و همین تشکلهای نوبه خود باعث توانمندی و قدرت جامعه مدنی می‌شوند. لطفا دیدگاه خود را در زمینه جامعه مدنی و به تبع آن تشکلهای صنفی و حرفه‌ای موجود در کشور اعلام فرمایید.**

مهندس سعیدآبادی: برای پاسخ گویی به این سوال ناگزیرم نقیبی به نظریه برخی از اقتصاددانان متاخر بزنم. این دسته از اقتصاددانان، نظریات پیشین و حتی کنونی و به روز توسعه مانند حکمرانی خوب، سیاست‌های تعدیل و حتی بهبود محیط کسب و کار را نادرست می‌دانند. از نظر این دسته از اقتصاددانان سیاست‌های تعدیل ساختاری و حکمرانی خوب، الگوبرداری نادرستی از اقتصادهای پر درآمد هستند و زمانی که در کشورهای در حال توسعه به مرحله اجرا می‌رسند، یا به اشتباه پیاده می‌شوند و یا اصولاً قابلیت پیاده شدن را ندارند.

این دسته از اقتصاددانان معتقدند کشورها بر اساس معیار توسعه دو دسته هستند. جوامع با دسترسی محدود به مالکیت و قانون و جوامع با دسترسی باز همگان به قانون. آنها جوامع را در این دو ظرف می‌ریزند و از منظر ایشان همه کشورهای در حال توسعه از زامبیا و کنگو گرفته تا هند و کره جنوبی، البته با سطوح بلوغ متفاوت در دسته جوامع با دسترسی محدود قرار می‌گیرند. به اعتقاد این دسته از اقتصاد دانان، در جوامع با دسترسی محدود، صاحبان قدرت تلاش دارند با کنترل جریان‌ها دارای ظرفیت خشونت، ثبات نسبی را در جامعه برقرار کنند. در این دسته از جوامع، فرصت‌ها به طور عادلانه بین آحاد جامعه توزیع نمی‌شود و فراهم نمودن زمینه دسترسی به فرصت بطور عام و در گفتگوی حاضر، فراهم نمودن زمینه دسترسی به فرصت توسط تشکلهای برای اعضای خود، نیازمند اتخاذ سیاست‌های خردمندانه اشتراکی توسط آحاد تشکلهای فعال در صنعت احداث و انرژی است که راهبرد اصلی آن جلب اعتماد و اطمینان حاکمیت و حمایت صاحبان قدرت است.

مقرر و در موضوعاتی معین همصدا شوند. متأسفانه علیرغم آنکه بر اساس آن اعتقاد نهاد مناسبی با نام «شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی و حرفه‌ای کشور»، یا به اختصار شورای هماهنگی ایجاد شد، همصدایی لازم صورت نگرفت و این امر موجب گردید اقدامات مستقل تشکلهای که به قصد بهبود محیط کسب و کار صورت گرفته، به دلایلی که قبلاً در باب «استفاده انحصاری از فرصت» اشاره شد، تا حدود زیادی بی‌اثر و یا کم‌اثر شود.

به نظر من بسیار ضروری است تشکلهای عضو شورای هماهنگی در ائتلافی غیررقابتی (نوشته یا نا نوشته - رسمی و یا غیر رسمی)، اقدامات مشترک خود را در موضوعات موثر در بهبود، گسترش و توسعه محیط کسب و کار صنعت احداث و انرژی که البته متضمن منافع جامعه، ذینفعان و مصالح ملی باشد، تبیین، برنامه ریزی و مشترکاً به اجرا درآورند.

- **مهندس ضرابی: اصولاً وظیفه تشکلهای صنفی و حرفه‌ای چیست؟**

مهندس سعیدآبادی: تشکلهای صنفی برای این به وجود آمده‌اند که از منافع اعضای خود دفاع کنند، تهدیدات محیطی و پیرامونی را برای اعضای خود کاهش دهند، اعضای خود را توانمند کنند، ارتباط با حاکمیت را برقرار نمایند و با استفاده از ابزار لابی در چارچوب منافع ملی، از تصویب قوانین مخل کسب و کار جلوگیری کنند یا در جهت کاهش تاثیر آنها بکوشند. با چنین اهدافی است که تشکلهای ایجاد می‌شوند، اتفاقاً هم همین نقش‌ها را در حوزه‌های گسترده تر و سطوح بالاتر، قاعداً و ضرورتاً در تعاملی ساختار یافته با تشکلهای عضو، بر عهده دارند.

کاربست راهکارهای عملی، به منظور ایجاد هم افزایی اقدامات و اثربخشی بیشتر فعالیت‌های صنفی، ضرورت دارد.

در موضوع رقابت، چنانچه مستحضرید تشکلهای حوزه احداث و انرژی، تشکلهایی غیر انتفاعی هستند و لذا نمی‌توانند از لحاظ اقتصادی رقابتی داشته باشند. از نظر سیاسی هم دستی بر سیاست ندارند که رقابت سیاسی کنند. پس رقابت در این حوزه می‌تواند معطوف به رقابت برای بهره‌مندی انحصاری از «فرصت» باشد. استفاده انحصاری از فرصت و اقدامات مربوط این ظرفیت را دارد که به مصالح سایر تشکلهای فعال در آن حوزه کسب و کار و اعضای آن آثار منفی داشته باشد.

- **مهندس مصطفی زاده: به انشعاب برخی تشکلهای از تشکل مادر اشاره کردید. گاهی این انشعاب به نوعی با ایجاد تشکلهای تخصصی در چهارچوب تشکل مادر است. گاهی نیز این بخش منشعب اقدام به تشکیل انجمن صنفی مستقل می‌کند. در این رابطه نظر جنابعالی چیست. با کدام رویکرد موافقت می‌کنید؟**

مهندس سعیدآبادی: تمرکز به طور کلی و فی‌الغایه چیز خوبی نیست، کما اینکه در بعضی کشورها شاهد تمرکززدایی در قالب فدرالیسم هستیم. در کشورهایی که تمرکز امکانات در پایتخت است و سایر استانها در مضیقه برخی امکانات هستند، شاهد توزیع نامتقارن قدرت و امکانات هستیم که هزینه را برای جامعه افزایش می‌دهد. در دورانی که بیش از چند تشکل صنفی در حوزه کسب و کار ما وجود نداشت، برخی از مدیران تشکلی معتقد به ایجاد نهاد مناسبی بودند که تشکلهای عضو آن در زمانهای

• **مهندس مصطفی زاده: کارکرد تشکلهای اجتماعی و مدنی در چنین جوامعی این است که از بیشتر قدرت گرفتن الیگارش‌ها جلوگیری کند. بسیاری از دانشمندان علوم اجتماعی، مخصوصاً آنهایی که دموکراسی را در نهادسازی می‌بینند، معتقدند تشکلهای و انجمن‌ها در واقع ستونهای دموکراسی هستند و اگر این ستونها به درستی شکل بگیرند توسعه الیگارش‌ها را محدود می‌کنند. ما هم در داخل کشور با این قضیه مواجه هستیم. صاحبان قدرت از بزرگ شدن تشکلهای جلوگیری می‌کنند و به آنها فرصت رشد نمی‌دهند، چرا که معتقدند رشد و توانمند شدن تشکلهای می‌تواند مانعی برای اهداف آنها باشد.**

مهندس سعیدآبادی: صاحبان قدرت در ائتلاف با یکدیگر و با کنترل جریان‌های ظرفیت خشونت، در عین حال که برای خود فرصت ایجاد می‌کنند، دسترسی به فرصت را برای جامعه محدود می‌سازند. به عبارتی هزینه استفاده از فرصت را برای خود کاهش داده، همین هزینه فرصت را برای دیگران افزایش می‌دهند.

در چنین چیدمانی، تشکلهای به عنوان بخشی از جامعه مدنی، باید با هم گفتگو کنند و به طور واقع بینانه دریابند چگونه باید به دنبال فرصتها بروند و هزینه فرصت را برای اعضای

مهندس مصطفی زاده:

صاحبان قدرت از بزرگ شدن تشکلهای جلوگیری می‌کنند و به آنها فرصت رشد نمی‌دهند، چرا که معتقدند رشد و توانمند شدن تشکلهای می‌تواند مانعی برای اهداف آنها باشد.

خود کاهش دهند. حال این سوال مطرح است که انجام این کار توسط هر کدام از تشکلهای به‌گونه‌ای مستقل ممکن و عملی است؟ و آیا اقدامات مستقل هر تشکل الزاماً با منافع و مصالح تشکل یا تشکل‌های دیگر سازگار است؟ و یا اقدامات مستقل مذکور بر منافع و مصالح تشکل‌های دیگر تأثیرات منفی ندارد؟ و یا چنانچه دست به دست هم دهند موفق‌تر خواهند بود؟ تشکلهای کارسیاسی نمی‌کنند، آنها با لابی‌گری، اعتماد، اطمینان و حمایت قدرت را جلب کرده، به سطوح قدرت نزدیکتر شده و به تدریج با رفع محدودیت‌ها، زمینه استفاده از فرصت را برای اعضای خود کسب می‌کنند.

• **مهندس ضرابی:** ضمن تشکر از توضیحات مفیدی که ارائه دادید، لازم می‌دانم با اشاره به موضوع لابی‌گری با نهادهای قدرت یا چانه زنی برای به دست آوردن فرصت، به تشکلهای فراصنعی مانند فدراسیون و کنفدراسیون اشاره کنم که جایگاهی برای چانه زنی با حاکمیت فراهم می‌کنند. در مصاحبه‌ای که مهندس مصطفی زاده به آن اشاره کردند، جنابعالی عنوان کرده بودید «اتاق‌ها اقدام به تأسیس فدراسیونها کرده‌اند، اما جایگاه رسمی این تشکل‌های فراصنعی در ساختار اتاقها مشخص نشده است». در صورت امکان قدری در رابطه با تاریخچه و چگونگی تشکیل فدراسیون و کنفدراسیونها توضیح دهید. به نظر شما تشکیل فدراسیونها و کنفدراسیونها تا چه اندازه می‌تواند در ایجاد تعامل بین بخش خصوصی و دولت موثر واقع شوند؟ آیا تصمیم اتاق بازرگانی برای تأسیس فدراسیون و کنفدراسیون را مثبت می‌دانید؟ اصلاً اتاق‌ها چنین وظیفه‌ای دارند؟

• **مهندس مصطفی زاده:** در تکمیل صحبت‌های همکار ارجمندم جناب آقای مهندس ضرابی و برای روشن شدن زوایای مسئله یادآوری می‌کنم که تعریف ما از فدراسیون اینگونه است که وقتی انجمن‌های هم‌جنس و هم‌هدف دور هم جمع شوند فدراسیون به وجود می‌آید. این

فدراسیونها در سطح بالاتر با هم متحد می‌شوند و کنفدراسیونها را به وجود آورند. امیدوارم جنابعالی به عنوان فردی که در این زمینه فعال هستید و مطالعاتی در باب آن داشته‌اید، به زوایای مختلف موضوع بپردازید.

مهندس سعیدآبادی: از زمانی که اولین اتاق در فرانسه تشکیل شد تا دوران کنونی، اتاقها تلاش کرده‌اند از اعضای خود و منافع حرفه‌ای اعضای خود دفاع کنند. آنها کوشیده‌اند شبکه‌ای برای همکاری اعضای خود ایجاد کنند و از طریق ارتباط با اتاقهای سایر کشورها، زمینه رشد اقتصادی را فراهم آورند، ضمن اینکه عضویت در این اتاقها برای اعضا اعتبار ایجاد می‌کند.

ارتباط اتاق‌ها با دولت، اساساً در باب موضوعاتی مانند ارائه مشورت در حوزه‌های تولید، اشتغال، خدمات و توصیه‌هایی مبتنی بر ارائه راهکارهای ارتقای اقتصاد ملی است و انجام فعالیت‌های لابی‌گری با ارکان حاکمیت برای تسهیل فضای کسب و کار و صیانت از منافع اعضا و حفظ حقوق ایشان در حوزه قانونگذاری مطرح بوده است. اتاقها در حالت متعارف با توجه به سطح دسترسی به صاحبان قدرت، می‌توانند در امر لابی‌گری با ارکان حاکمیت قدرتمندتر عمل کنند و بنابراین فی‌النتفسه نهادهای مفیدی هستند، مشروط بر اینکه استقلال خود را حفظ کنند و از سوی دیگر ارتباط نهادی خود با اعضا را به طور ساختار یافته تعمیق دهند. در نهایت نقش کلی همه اتاقها در کشورهای مختلف مشابه است. اتاقها در برخی کشورها توسط مردم و در برخی کشورها توسط دولتها تشکیل می‌شوند. در برخی کشورها عضویت در تشکلهای و اتاقها برای فعالیت اقتصادی اجباری و در برخی کشورها اجباری نیست.

اما در زمینه ارتباط مستقل تشکلهای با ارکان حاکمیت و صاحبان قدرت، موضوع قابل بحث این است که تشکلهای به منظور ارتقای سطح تعامل خود با حاکمیت و فعالیتهای خود از فعالیتهای صنفی صرف به فعالیتهای فراصنعی که لازمه ارتقای سطح گفتگو با تصمیم‌گیرندگان و ارکان حاکمیت است، اساساً خود بر اساس احساس نیاز نسبت به تأسیس فدراسیون که مجتمعی از تشکلهای با فعالیت‌های همگن است اقدام می‌کنند و باز بر حسب نیاز در سطحی بالاتر نسبت به تأسیس کنفدراسیون که مجتمعی از

فدراسیون هاست اقدام می‌نماید. این نحوه تاسیس و تشکیل تشکلهای فراصنفي که بر حسب نیاز تشکلهای از پایین به بالا صورت می‌گیرد، خود اساساً سامان یافته و بسامان خواهد بود، بدین منظور که روابط داخلی فی مابین تشکلهای با فدراسیون و و نهایتاً فدراسیون با کنفدراسیون ساختار یافته بوده و تداخلات فعالیت در آنها در حداقل است. لیکن باید در نظر داشت پیش نیاز محقق شدن چنین وضعیتی، تابع روابط بین تشکلی و ماهیت رقابت‌ها و سطح مشارکت فی مابین آنهاست که به طور طبیعی بر ماهیت رقابت و سطح مشارکت اعضای آنها نیز اثرات مستقیم و غیر مستقیم خواهد داشت.

به نظر می‌رسد احساس نیاز به تاسیس و تشکیل فدراسیونها در کشور ما از پایین و در سطح تشکلهای ایجاد نشده و لذا حاکمیت به این نتیجه رسیده که تعدد تشکلهای می‌تواند در محیط کسب و کار اختلال ایجاد کند یا دولت را در تعامل با بخش خصوصی بلامتکلیف گرداند، بنابراین در ماده ۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، ماموریت ساماندهی تشکلهای را به اتاقها سپرده است تا نسبت به ادغام تشکلهایی که کار موازی انجام می‌دهند و ایجاد تشکل برای کسب و کارهایی که فاقد تشکل اند، اقدام کنند.

در حال حاضر دریافت ما از مفهوم «ساماندهی تشکلهای» ایجاد یک هرم نظام منداست که در راس آن اتاق بازرگانی است و تا سطح تشکلهای امتداد می‌یابد. با همین رویکرد اتاق بازرگانی چارچوبی برای شکل‌گیری فدراسیونها تنظیم و تشکلهای را برای ایجاد فدراسیون ترغیب نموده است.

در حال حاضر تعداد ۹ فدراسیون تحت نظارت اتاق ایران تشکیل گردیده است. طی دو دوره اخیر که من به عنوان یکی از نمایندگان سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران افتخار عضویت در هیات مدیره فدراسیون صنعت آب ایران را داشته‌ام، به همراه سایر دوستان تلاش کرده ایم برای ایجاد فضای گفت‌وگو، نمایندگان فدراسیونها را گرد هم آوریم تا از این طریق دیدگاههای مشترک خود را به منظور مساعدت به تسریع در امر ساماندهی تشکلهای تبیین و به اتاق ارائه کنیم که یکی از مهمترین موضوعات مورد نظر و یا بهتر بگویم مهمترین پیش‌نیاز، تبیین جایگاه نهادی فدراسیونها در ساختار اتاق است، چه در صورت انجام

این مهم، اتاقها از طریق فدراسیونها به منبع عظیم علمی، تحقیقاتی و پژوهشی نهفته در تشکلهای عضو دسترسی خواهند یافت که این امر علاوه بر آنکه زمینه تسریع در امر ساماندهی تشکل‌ها را موجب خواهد شد، موجبات کاهش دیوانسالاری و ارتقای سطوح عملکردی اتاق‌ها را فراهم نموده و از طرف دیگر تشکیل هرم بسامان تشکلی، زمینه تفکیک فعالیت‌های صنفي و فراصنفي که لازمه همکاری فدراسیونها و تشکل‌های عضو آن است را نیز به ارمغان می‌آورد.

در حال حاضر با توجه به آنکه جایگاه نهادی فدراسیونها در ساختار اتاق‌ها تعیین نشده، ضمن آنکه به دلایلی از جمله فقدان تجربه مدیریت تشکلهای فراصنفي، تداخلی در فعالیت‌های فدراسیونها و تشکلهای عضو آن ایجاد می‌شود که آسیب حداقلی آن ایجاد حس رقابت و تضعیف تعاملات فی مابین دو نهاد اخیر الذکر می‌باشد، مطالبات مورد انتظار از طریق تشکلهای مطرح نمی‌شود که فدراسیونها بتوانند با استفاده از ظرفیت قانونی، قدرت لابی‌گری اتاق و امتیاز حضور اتاق در مراجع و نهادهای حاکمیتی، اقدام به پیگیری کنند که همین امر به ایجاد شکنندگی و اختلال در کار ساماندهی تشکلهای عضو اتاقها انجامیده، با این همه، نمی‌توان فدراسیونها را نهادی

مهندس سعیدآبادی:

به نظر می‌رسد احساس نیاز به تاسیس

و تشکیل فدراسیونها در کشور ما از

پایین و در سطح تشکلهای ایجاد نشده

و لذا حاکمیت به این نتیجه رسیده که

تعدد تشکلهای می‌تواند در محیط کسب

و کار اختلال ایجاد کند

غیرضروری دانست، بلکه می‌توان تصریح کرد که در غیبت ساختار یافتگی (نامعین بودن روابط ماهوی و نهادی اتاق‌ها و فدراسیونها) که تضعیف تعاملات فی مابین فدراسیونها و تشکلهای عضو را سبب می‌شود، فدراسیونها عملاً فاقد حمایت قاطع تشکلهای عضو خود هستند که مسلماً مراد قانونگذار را محقق نمی‌کند.

و نکته آخر اینکه، در شرایطی که تشکلهای به لحاظ تعداد اعضا و حق عضویت دریافتی وضعیت مالی بهتری دارند، حق عضویت دریافتی فدراسیونها با توجه به تعداد محدود تشکلهای عضو بسیار محدود است و نمی‌تواند هزینه برنامه ریزی‌های پیش‌رو را تامین کند. اتاق برای فدراسیونها معیارهایی برای رتبه بندی سالانه تبیین نموده که بسیار کمی و شکلی است که متأسفانه ظرفیت ایجاد رانت را برای برخی تشکلهای در وصول منابع مالی بیشتر فراهم کرده است.

توصیه فدراسیونها و تشکلهای عضو آنها به اتاق‌ها، توجه بیشتر به ظرفیت‌های علمی، تخصصی، تحقیقی و پژوهشی موجود در فدراسیونها و تشکلهای عضو و استفاده از این ظرفیت‌هاست. به کارگیری این ظرفت‌ها توسط اتاق‌ها، ضمن آنکه به تسریع در امر ساماندهی تشکلهای می‌انجامد، اتاق‌ها را چابک‌تر می‌کند، هزینه‌های دیوانی اتاق‌ها را کاهش می‌دهد، در عین حال منابع مالی مورد نیاز فدراسیونها نیز از طریق ارائه خدمات پژوهشی، تحقیقاتی و در مواردی اجرایی که در چارچوب توافقات رسمی با اتاق‌ها قابل انجام است، تامین خواهد شد. در این حالت ضمن آن که زمینه ایجاد رانت محدود می‌گردد، منابع مورد نیاز فدراسیونها برای برنامه ریزی و ارائه خدمات جذاب نیز فراهم خواهد گردید.

• مهندس مصطفی زاده: با توجه

به تعریفی که ارائه شد و طبق آن،

شکل‌گیری فدراسیونها بر اساس نیاز

و از بستر تشکلهای صورت نمی‌گیرد،

در چنین شرایطی به نظر می‌رسد

نهادی مانند شورای هماهنگی

تشکلهای مهندسی، صنفي و حرفه‌ای

به معنای واقعی کلمه «فدراسیون»

است. شورای هماهنگی تشکلی است

که کار فراصنفي انجام می‌دهد و

ضمن پیگیری مطالبات مشترک

تشکلهای از مداخله در مسائل درون صنعتی تشکلهای خودداری می‌کند. آیا نمی‌توان شورای هماهنگی را به عنوان فدراسیون ثبت کرد؟

مهندس سعیدآبادی: شورای هماهنگی به ابتکار مدیران وقت معدود تشکلهای فعال در آن زمان، حدود ۲۰ سال قبل با قصد و نیت فراهم شدن زمینه همصدایی، علی‌الخصوص در ارتباط و تعاملی مورد توافق با سازمان برنامه و نظام فنی و اجرایی کشور تشکیل گردید، زمانیکه کشور در حوزه‌های سیاسی و اقتصادی در شرایط بهتری قرار داشت. احتمالاً محدود شدن عمده فعالیت شورای هماهنگی به ارتباط و تعامل با نظام فنی و اجرای کشور در ظرف زمانی موعود تشکیل معنادار بود، لیکن تحولاتی که در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی، طی مدت ۲۰ سال گذشته وقوع یافته، توجه و تمرکز بر وجه شورایی شورای هماهنگی را نیز بسیار پررنگ تر کرده است. به نظر می‌رسد در مقطع کنونی:

● تبدیل شورا به فدراسیون، با توجه به آنکه تحت نظارت نهاد ثبت کننده فدراسیون قرار خواهد گرفت، باعث تضعیف نقش شورایی شورای هماهنگی خواهد شد.

● اگر شورا تبدیل به فدراسیون شود، به نوعی بین تشکلهای عضو خود و اتاقی قرار می‌گیرد که عملاً تا کنون ارتباط ساختار یافته ای با فدراسیون‌ها ندارد.

● شورای هماهنگی راساً از طرف نهادهای دولتی پذیرفته شده و با تقویت حمایت تشکلهای عضو، قادر به انجام لابی‌گری‌های ضروری برای ایجاد گشایش‌های لازم در محیط کسب و کار است، در حالی که فدراسیون‌ها چون جایگاه نهادی در ساختار اتاق ندارند، تحت حمایت واقعی اتاق‌ها نیستند و در نتیجه قادر به اثرگذاری مورد انتظار در حد شورا نخواهند بود.

● شورای هماهنگی پلتفرم مناسبی برای گفتگو و پیگیری مسائل مشترک تشکلهای در ارتباط با حاکمیت است و در حال حاضر تغییر شکل آن به فدراسیونی که جایگاه تعریف شده‌ای ندارد، میدان عمل و کارایی حاضر آن را به خطر می‌اندازد، ضمن آنکه فدراسیون قالب مناسبی برای شورای هماهنگی که متشکل از تشکلهایی با حوزه‌های کاری، تخصصی و حرفه‌ای متکثر است، نمی‌باشد. البته شورای هماهنگی

طی ۲۰ سالگی که از تاسیس آن می‌گذرد افت و خیزهای زیادی را تجربه کرده است و پس از طی این مدت فعالیت، نیازمند بازنگری در ساختار و ماهیت فعالیت‌های خود است تا با دید بازتری به مسیر خود ادامه دهد، ضمن آنکه ضروری است تشکلهای عضو شورا نیز در نحوه تعامل خود با شورا و تقویت عنصر حمایت از وی، بازنگری کنند.

● **مهندس مصطفی زاده:** به نظر می‌رسد امروزه هر تشکلی، مشکلات مبتلابه خود را با سازمان یا نهاد دولتی مرتبط با حوزه خود حل می‌کند، اما در نهایت امر پیگیری مسائل مشترک این تشکلهای در سطح بالاتر و از طریق شورای هماهنگی مقدور است. با اینکه طرح تشکیل شورای هماهنگی از جای دیگری مطرح شد اما نه تنها ۹ تشکل اولیه این شورا به صورت داوطلبانه در آن عضو شدند، بلکه اعضای بعدی هم داوطلبانه به این شورا پیوستند. به نظر من این شورا همان فدراسیونی است که می‌تواند بستر مناسبی برای تشکیل کنفدراسیون هم باشد، اگر چه با آنچه در اتاق بازرگانی به عنوان فدراسیون و کنفدراسیون شناخته می‌شود فرق دارد.

مهندس ضرابی:

شکل‌گیری و قوام تشکلهای صنعتی و حرفه‌ای در بستر بزرگتری به نام جامعه مدنی اتفاق می‌افتد، و همین تشکلهای به نوبه خود باعث توانمندی و قدرت جامعه مدنی می‌شوند

مهندس سعیدآبادی: تشکلهای نباید منحصر بر این هدف متمرکز شوند که مشکلات جاری خود را با وزارتخانه‌های مختلف حل کنند، بلکه باید برای یافتن راه حل رفع موانع و مسائل کلان صنعت خود، از جمله بیکاری فارغ التحصیلان، کندی و یا توقف توسعه زیرساختها، و... چاره جویی کنند. هر تشکلی که به این سطح از بلوغ رسیده باشد، در صدد یافتن راه حل، مسیر مناسب و شیوه موثری برای حل و فصل و تعیین تکلیف مسائل و مشکلات عام محیط کسب و کار صنعت بر می‌آید. خوشبختانه ما در صنعت احداث و انرژی، نهادی ۲۰ ساله داریم که می‌تواند بستر مناسبی برای طرح مسائل مشترک و کلان، متکی بر ائتلاف تشکلهای عضو شورای هماهنگی برای پی‌گیری و تعیین تکلیف مسائل و موارد مشترک باشد. شورای هماهنگی امکان گفتگو و توافق در زمینه مسائل عام مربوط به این صنعت را فراهم می‌کند، حتی می‌تواند در زمینه موضوعاتی مانند «فدراسیون بودن یا نبودن شورای هماهنگی»، «تشکیل فدراسیون صنعت احداث و انرژی»، و... در همین شورا با اعلان نظر به موانع، محدودیت‌ها و نقاط قوت پیش گفته، گفتگو و به اتفاق نظر رسید.

● **مهندس مصطفی زاده:** اجازه دهید به موضوع رقابت در تشکلهای بر گردیم، در رقابتهای انتخاباتی که طی سالهای اخیر در مجامع تشکلهای انجام شده، شاهد نوعی انتخابات صوری بوده ایم. آنچه در گذشته از آن بیمناک بودیم شکل‌گیری رقابت مخرب بود، اما به نظر می‌رسد مضرات رقابت صوری بسیار بیشتر از رقابت مخرب است. با توجه به اینکه در درون هر رقابتی می‌توان شاهد حدی از تخریب بود، به نظر می‌رسد شکل‌گیری رقابت مخرب بهتر از رقابت صوری است. نظر جنابعالی در این زمینه چیست.

سعیدآبادی: رقابت در ارتقای افراد، تشکلهای و موسسات موثر است، مشروط بر آنکه سازنده باشد. در رقابت سالم فرد یا تشکل به عرضه توانایی‌های خود در مقابل توانایی دیگران می‌پردازد و اجازه می‌دهد جامعه در این باره داوری کند. اما رقابت مخرب با تخریب

مهندس بیژن سعیدآبادی در گفتگو با صما مطرح کرد:

نقش شکل‌های صنفی در توسعه صنعت ساختمان

ساختمان اشاره کرد و گفت: «این در حالی است که در شکل‌های صنفی فعال بطور عام و در صنعت ساختمان به طور خاص، منابع فنی و تخصصی قابل ملاحظه‌ای موجود است که به علت ضعف در ساماندهی مورد تاکید قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، این منابع به نحو مناسب و موثر به کار گرفته نمی‌شوند.»

وی در بخش دیگری از سخنان خود، به وضعیت بخش خصوصی و چالش‌های پیمانکاران و مهندسان مشاور اشاره کرد و گفت: «بسیاری از پیمانکاران و مهندسان مشاور که سابقه پنجاه تا شصت ساله دارند و هنوز در این حرفه مشغول به کار هستند. می‌توانند با جمع و مشارکت، به ایجاد اشتغال و تولید در جامعه کمک کنند. اما عدم وجود مقررات و قوانین مشارکت و موافقت نامه‌های ذیربط در دیسپلین‌های مختلف و همچنین فقدان مراجع حل اختلاف تخصصی، مانعی بزرگ در این مسیر است.»

سعیدآبادی در پایان به اهمیت همکاری بین بخش خصوصی و دولت برای توسعه پروژه‌های عمرانی اشاره کرد و افزود: «با توجه به کاهش سرمایه‌گذاری دولت در پروژه‌های عمرانی و پیش‌بینی ادامه این روند، ضروری است همکاری بین بخش خصوصی و دولت، به منظور ایجاد نظم و امنیت سرمایه‌گذاری تقویت شود. این امر می‌تواند از طریق ورود برخی از شرکت‌های پیمانکار و مهندس مشاور فعال در صنعت احداث به عرصه توسعه‌گری، در زمینه ایجاد اشتغال و توسعه اقتصادی کشور، در مشارکت با دولت و یا به صورت مستقل، به دولت کمک کنند.»

بیژن سعیدآبادی، عضو هیات مدیره سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران، در گفتگوی اختصاصی با صما، به بررسی چالش‌های صنعت ساختمان و نقش شکل‌های صنفی در توسعه این بخش پرداخت. وی با تأکید بر لزوم همکاری میان بخش خصوصی و دولت، اظهار داشت: «کاهش سرمایه‌گذاری دولت در پروژه‌های عمرانی این ضرورت را ایجاد کرده که بخش خصوصی نقش بیشتری در ایجاد اشتغال و توسعه ایفا کند.»

سعیدآبادی با تأکید بر لزوم توجه به مسائل کلیدی‌تر در حوزه ساختمان، گفت: «در طول بیست سال گذشته، روندی که در شکل‌های صنفی طی شده، منجر به توسعه مناسب بخش صنفی کشور نشده است. بلکه این روند منفی بوده و امروزه شکل‌های صنفی ما، به ویژه در حوزه ساختمان، در رقابت با یکدیگر باعث تضعیف اقدامات خود می‌شوند.»

وی با اشاره به ماده ۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، اظهار داشت که اتاق‌ها باید نسبت به ساماندهی شکل‌ها اقدام کنند. او افزود: «در حالی که اتاق‌ها به تأسیس فدراسیون‌ها اقدام کرده‌اند، اما جایگاه رسمی این شکل‌های فرا صنفی در ساختار اتاقها مشخص نشده است. توجه اتاق‌ها به تعیین تکلیف این موضوع می‌تواند در امر ساماندهی شکل‌ها، نقش موثری ایفا کند.»

سعیدآبادی همچنین درباره محدودیت منابع فنی و تخصصی اتاق تهران که توسط مدیر امور تشکلهای و مسئولیت اجتماعی اتاق مذکور عنوان شد، به شکل‌های صنفی فعال در صنعت

شخصیت اشخاص و بالا رفتن از شانه افراد دیگر شکل می‌گیرد. متأسفانه در مواردی رقابتها در تشکلهای صنفی به شیوه حذفی بوده که احتمالاً ریشه‌های اجتماعی و تاریخی دارد. در زمینه رقابت‌های صوری هم نیاز به رمزگشایی است که چرا این نوع رقابتها شکل می‌گیرد.

• **مهندس ضرابی: شما عضو فدراسیون آب بودید. آیا این فدراسیون جایگاه خود را در اتاق بازرگانی و در میان تشکلهای مرتبط با حوزه آب باز کرده است و می‌تواند الگویی برای تشکیل فدراسیون‌های بعدی در حوزه احداث و انرژی باشد؟**

مهندس سعیدآبادی: فدراسیون صنعت آب در دوره سوم هیات مدیره خود قرار دارد. در زمان تشکیل این فدراسیون، با دعوت از کارشناسان و طی جلسات متعدد، اساسنامه‌ای نسبتاً قوی تهیه شد که بعداً تبدیل به الگویی برای سایر فدراسیون‌های جدید شد. البته در حال حاضر اتاق بازرگانی اساسنامه تیب برای شکل‌گیری فدراسیون‌ها تهیه کرده که نشان می‌دهد روند مداخله دولت در کار تشکلی افزایش یافته است.

در زمینه عملکرد فدراسیون صنعت آب باید اذعان کنم در مواردی این فدراسیون سهواً و تأکید دارم به گونه‌ای کاملاً غیر ارادی، اقداماتی موازی با تشکلهای عضو خود انجام داده است، اما از سال گذشته که نمایشگاهی در بیت رهبری با تأکید بر ناترازی آب، مخاطرات ناشی از آن و راه‌های جایگزین برای استفاده بهینه از آب تشکیل شد، فدراسیون صنعت آب بیشتر به نقش اصلی خود نزدیک شد و فرصت‌هایی فراهم آمد تا طی جلسات متعددی با دفتر اصل ۴۴ قانون اساسی، با تمرکز بر معرفی صنعت آب، لزوم استفاده از فناوری‌های با اهمیتی از جمله تصفیه آب از طریق بازچرخانی پساب، روشهای نوین شیرین کردن آب، مشکلات ناشی از انتقال حوزه به حوزه و آثار مخرب بی‌توجهی به آمایش سرزمین و ... را با حاکمیت مطرح کند. در مجموع به نظر می‌رسد فدراسیون صنعت آب کارنامه قابل دفاعی به ویژه در دوره سوم هیات مدیره خود دارد. تجربه من طی این سالها نشان داده، عملکرد فدراسیون‌ها نه تنها به عملکرد مدیران آنها، بلکه به میزان قابل ملاحظه‌ای به حمایت تشکلهای فدراسیون‌ها نیز وابسته است.

نقدی بر بخشنامه شماره ۱۴۰۳/۲۷۴۶۷۳ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۰ (تغییر مقادیر قرارداد)

شعیان یوسفیان
کمیسیون فنی سندیکا

بخشنامه فوق با موضوع نحوه محاسبه تغییر مقادیر ردیفهای فهرست بها و مقادیر منضم به پیمان پس از تصویب شورای عالی فنی در تاریخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۰ به صورت لازم الاجرا از سوی ریاست محترم سازمان برنامه و بودجه برای قراردادهای جاری و آتی ابلاغ گردید.

اگر چه هدف از صدور و ابلاغ بخشنامه فوق رفع بعضی موانع و ایجاد تسهیلاتی در جهت اجرای بهتر کار و جلوگیری از بن بستهای قانونی در روند اتمام پروژهها می باشد، لیکن این بخشنامه در ذات خود ابهاماتی دارد که می تواند چالش های جدید و مهمی در اجرای قراردادها بوجود آورد که به شرح زیر قابل ذکر خواهد بود:

- ۱- بخشنامه فوق مشمول قراردادهایی است که براساس موافقت نامه، شرایط عمومی و خصوصی بخشنامه شماره ۱۰۸۸/۸۴۲-۱۰۲/۵۴ مورخ ۱۳۷۸/۳/۳ منعقد گردیده اند، لذا به نظر می رسد کلیه قراردادهایی که بر اساس بخشنامه شماره ۹۶/۱۲۳۲۵۷۹ مورخ ۱۳۹۶/۰۳/۳۱ با موضوع نحوه ارائه پیشنهاد قیمت به تفکیک فصل های فهرست بها منعقد گردیده اند را شامل خواهد شد که به جهت رفع ابهام لازم است تصریح گردد.
- ۲- پیشنهاد می گردد جهت استفاده از این بخشنامه در قراردادهای جاری به جای توافق

هستند و تعدادی از ردیفهای آن فصل از جمله ردیف ستاره دار شامل تغییر مقادیر میگردند، با توجه به ضابطه بند ۶ بخشنامه ۳۴۰۱ مورخ ۱۳۹۵/۲/۷ موضوع دستور العمل نحوه تهیه و تصویب ردیفهای ستاره دار که تصریح می نماید "مبالغ ناشی از افزایش مقادیر ردیفهای ستاره دار در هر رشته فهرست پایه مورد استفاده نباید از ۲۵ درصد جمع مبلغ ردیفهای ستاره دار همان رشته در بر آورد منضم به پیمان بیشتر باشد" بقوت خود باقی بماند.

طرفین پیمان، توافق پیمانکار کفایت کند.

۳- بخشنامه فوق ماهیتاً یک شمشیر تیز است که اگر به دست اهل افتد خدمات خوبی می تواند ارائه نماید و اگر به دست نااهل بیافتد خسارت زیادی به بار خواهد آورد. لذا پیشنهاد می شود به نحوی اختیار اجرای آن محدود و منطقی گردد.

۴- سطر آخر بخشنامه، ردیفهای ستاره دار قرار داد را از این بخشنامه مستثنی نموده است ولی نحوه محاسبه تغییر مقادیر فصولی که دارای ردیف ستاره دار

در گفتگو با کارشناس حقوقی سندیکا در زمینه حذف الزام به ارائه گواهینامه تایید صلاحیت ایمنی پیمانکاری بررسی شد:

اما و اگرهای بی پایه

کمیسیون انتشارات: الزام به ارائه گواهینامه تایید صلاحیت ایمنی پیمانکاری در اسناد مناقصه که از سال ۱۳۹۷ مصوب شد از همان زمان بعنوان یکی از موانع تولیدی محسوب و اعتراض فعالان حوزه پیمانکاری را در برداشت. موضوع حذف این شرط ابتدا در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی و سپس در کمیته حمایت از کسب و کار مطرح و منجر به صدور مصوباتی برای پیشنهاد اصلاح مقرر شد. در نهایت معاونت حقوقی رئیس جمهوری در خرداد ماه ۱۴۰۳ با دعوت از ذی نفعان به بررسی مسئله پرداخت و در ۱۷ تیر ماه ۱۴۰۳ طی مکاتباتی از هیات دولت درخواست کرد پیشنهاد حذف این مقرر در دستور کار قرار گیرد. هیات وزیران نیز در جلسه مورخ ۷ مرداد ۱۴۰۳ با تصویب حذف این مقرر موافقت کرد. اما طی روزهای اخیر برخی انجمن‌های مرتبط با ایمنی و تعدادی از فعالان کارگری بدون این که برداشت روشن و شفاف از این موضوع داشته باشند، اقدام به مخالفت با آن نموده اند. عکس العمل‌هایی از این دست که برآمده از نگرانی‌ها و دلواپسی‌های مربوط به ایمنی نیروی انسانی می باشد، قابل تقدیر است اما بهتر آن بود که با مطالعه و بررسی بیشتری در زمینه مقرر فوق، اظهار نظر می شد. در همین زمینه و برای رفع ابهامات ایجاد شده که می تواند به سوء برداشت‌ها و سوء تفاهم‌های ایجاد شده دامن بزند، به گفتگو با آقای محمد تکلی نماینده سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران در کانون عالی کارفرمایی ایران و نماینده سندیکا در دبیرخانه هماهنگی تشکل‌های ملی کارفرمایی کشور نشسته ایم.

محمد تکلی

مصاحبه

بیشتری دارد.

• آیا حذف این شرط الزام آور بی توجهی به ایمنی نیروی انسانی شاغل در پروژه‌های پیمانکاری را به همراه ندارد؟

دقت بفرمایید که عدم الزام برای داشتن گواهی صلاحیت ایمنی پیمانکاری فقط برای زمان مناقصه بود و الزام برای ارائه گواهی صلاحیت ایمنی در طول مناقصه و زمان اجرای پروژه پابرجاست. حذف این مقرر بر خلاف تصور عموم به معنای بی توجهی یا حذف گواهی صلاحیت ایمنی در طول پروژه نیست. در واقع هیات وزیران طی مقرر جدید ارائه گواهی صلاحیت ایمنی را به پس از فرآیند پیروزی در مناقصه موکول کرده است که مبنایی کاملاً منطقی دارد و به معنای نظارت پسینی است. تا زمانی که پیمانکاری در مناقصه برنده نشده و موفق به دریافت یک پروژه نشده،

ستاد تسهیل و رفع موانع تولید، و هیات مقررات زدایی اقدام کرد. در اغلب جلساتی که به این منظور برگزار بود حاضران عنوان می کردند: «پیمانکاران با تمام وجود و در جهت دفاع از حقوق کارگران خود اعتقاد دارند که ایمنی بر کار اولویت دارد، اما اجرایی شدن این مقرر نباید در زمان مناقصه باشد چرا که با محروم کردن پیمانکاران از شرکت در مناقصه، مخل فضای کسب و کار است». آنها بر این باور بودند که بررسی ایمنی باید در حین احراز صلاحیت پیمانکار و در زمان اجرای پروژه صورت گیرد چرا که نظارت پسینی اهمیت

بررسی ایمنی باید در حین احراز صلاحیت پیمانکار و در زمان اجرای پروژه صورت گیرد چرا که نظارت پسینی اهمیت بیشتری دارد.

• ضمن سپاس از فرصتی که در اختیار ما قرار دادید، از دیدگاه جناب عالی دلیل مخالفت پیمانکاران نسبت به قانونی که ارائه گواهینامه تایید صلاحیت ایمنی پیمانکاری در اسناد مناقصه را الزام آور می دانست چه بود؟

طی ۵ سالی که مصوبه الزام ارائه گواهی صلاحیت برقرار بود، پیمانکاران ملزم بودند قبل از شرکت در مناقصه اقدام به اخذ گواهی نامه صلاحیت ایمنی کنند که فرآیندی پیچیده و زمانبر بود. این در شرایطی بود که برخی پیمانکاران پروژه‌ای نداشتند یا اصلاً در مناقصه مورد نظر برنده نمی شدند. و اخذ گواهینامه قبل از مناقصه با فرآیند تعریف شده بعنوان معضلی برای پیمانکاران بود همین امر اعتراض پیمانکاران را به همراه داشت و مقرر فوق را مخل فضای کسب و کار می دانستند. در نهایت بخش خصوصی از طریق شورای گفتگو، کمیته حمایت از کسب و کار،

نیازی به دریافت این گواهی ندارد. ضمن اینکه الزام برای ارائه گواهی نامه در زمان برگزاری مناقصه عملیاتی نیست و اصولاً پیمانکاران در زمان مناقصه کارگری ندارند که برای تضمین ایمنی آنها اقدام به دریافت گواهی نامه صلاحیت ایمنی نمایند.

• **به نظر می‌رسد، اما و اگرهایی که پس از تصویب مقرر در زمینه حذف الزام آور بودن ارائه گواهی صلاحیت در زمان مناقصه به گوش می‌رسید، این روزها در حال ایجاد جریانی برای بازگرداندن مقرره قبلی و الزام بخشیدن به ارائه گواهی نامه صلاحیت ایمنی در زمان مناقصه است. نظر جنابعالی**

در این زمینه چیست؟

متأسفانه، قبل از این که حلاوت و شیرینی اقدام دولت محترم در حذف یکی از گلوگاه‌های محل کسب و کار، دهان سازندگان کشور را شیرین کند، و هنوز به سه ماه نرسیده، زمزمه‌هایی شنیده می‌شود که گروهی با نفوذ در ارکان تصمیم‌گیر

و شنیده باشد، چرا که اصرار بر احیای داشتن گواهی صلاحیت ایمنی صرفاً برای پیمانکاران آن هم در مناقصات، تجربه ای آزموده هست که طی ۶ سال گذشته عواقب و خسارات و نارضایتی‌های جبران ناپذیری برجای گذاشته است. همچنین از صمیم قلب امیدوارم نگاه ما به مقوله ایمنی، حفظ سلامت کارگران و تامین ایمنی در کارگاه صرفاً بر ارائه مدرک خلاصه نشود.

دولت محترم در حال تلاش برای احیای مجدد الزامی بودن داشتن گواهی صلاحیت ایمنی در مناقصات می‌باشند! به راستی چه منفعی پشت پرده این اصرار و پیگیری‌ها وجود دارد که برای تحقق آن به روش‌ها و مبادی مختلف متوسل شده و حتی به جای عمل به کل قانون و پیگیری اجرای کامل ایمنی در همه کارگاه‌ها صرفاً حوزه پیمانکاری را هدف گرفته اند! امیدواریم این شنیده‌ها صرفاً در حد شایعه

با استفاده از منابع بازار سرمایه می‌توان طرح‌های عمرانی را تکمیل کرد

باید به‌گونه‌ای باشد که امکان بازدهی مناسب را برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی فراهم کند. حجت‌الله صیدی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، نیز در این نشست با بیان اینکه رشد اقتصادی از طریق سرمایه‌گذاری محقق می‌شود، گفت: تشکیل سرمایه به تولید، بهره‌وری و ارائه خدمات و تحقق رشد پایدار منجر می‌شود و برای اینکه طی سال‌های ۱۴۰۳ تا ۱۴۰۷ به متوسط نرخ رشد اقتصادی هشت درصد دست یابیم، باید سالانه سرمایه‌گذاری قابل توجهی صورت گیرد که بخشی از این سرمایه‌گذاری‌ها از طریق طرح‌های عمرانی و بلندمدت محقق می‌شود. در ادامه این نشست، «سید محسن موسوی»، مدیر عامل شرکت تأمین سرمایه امید، گزارشی را با عنوان «رویکرد برنامه هفتم پیشرفت در تأمین مالی پروژه‌ها با تأکید بر تأسیس شرکت سهامی عام پروژه» ارائه داد. ۲۵ مهر

۲۰۰۸، کشورهای صنعتی سالانه حدود ۸ تا ۱۰ درصد و کشورهای در حال توسعه، ۴ تا ۵ درصد تولید ناخالص داخلی خود را در طرح‌های عمرانی سرمایه‌گذاری می‌کردند. وی افزود: در بحران مالی سال ۲۰۰۸، این رابطه در کشورهای صنعتی به هم خورد و نتوانستند منابع طرح‌های عمرانی را از منابع دولتی تأمین کنند؛ از این‌رو، راهکارهای دیگری را در پیش گرفتند. این در حالی است که کشور ایران نیز به‌نوعی با چنین مشکلاتی روبه‌رو است. این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با بیان اینکه طرح‌های عمرانی در سال‌های اخیر به دلیل مشکلات بودجه‌ای دولت، ضربه خورده است، افزود: با استفاده از منابع بازار سرمایه می‌توان طرح‌های عمرانی را تکمیل کرد، به شرط آنکه فرمول بندی‌ها به‌گونه‌ای باشد که سرمایه‌گذاری در طرح‌های عمرانی، اقتصادی محسوب شود. دانش جعفری سپس گفت: ساختار طرح‌های عمرانی

یک عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در نشست «نظام تأمین مالی پروژه در برنامه هفتم» گفت: با استفاده از منابع بازار سرمایه، می‌توان طرح‌های عمرانی را تکمیل کرد؛ به شرط آنکه فرمول بندی‌ها به‌گونه‌ای باشد که سرمایه‌گذاری در طرح‌های عمرانی، اقتصادی محسوب شود. به گزارش مرکز روابط عمومی، اموربین‌الملل و مدیریت دانش سازمان برنامه و بودجه کشور؛ نشست «نظام تأمین مالی پروژه در برنامه هفتم»، روز چهارشنبه ۲۵ مهرماه توسط مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، در سازمان برنامه و بودجه کشور، برگزار شد. داوود دانش‌جعفری، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، در این نشست با بیان اینکه تأمین مالی یکی از مسائل مهم اقتصادی کشور است، گفت: به طور متوسط تا پیش از بحران اقتصادی سال

در صد و بیست و پنجمین شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مورد بحث قرار گرفت

لزوم احیای شورای عالی تأمین اجتماعی برای تقویت سه‌جانبه‌گرایی

آیین‌نامه‌ها می‌آید، اجرایی نمی‌شوند. قانون سخت‌وزیان آور هم از همین شرایط برخوردار بوده و از آنجایی که بار مالی ۹۰ درصدی بر دوش سازمان تأمین اجتماعی گذاشته است، به جد دنبال حل ریشه‌ای و تغییر اساسی در ساختار آن هستیم.

میدری اظهار کرد: برای تعیین مشاغل سخت‌وزیان آور باید شاخص‌های دقیقی تعریف کنیم که طبق سلیقه افراد، قابل تغییر نباشند. امروز چنین شاخص‌هایی نداریم. در واقع لازم است کارگران محدودتری در این بخش قرار بگیرند تا بتوانند به طور کامل از ویژگی‌ها و حمایت‌های موردنظر قانونی مشاغل سخت‌وزیان آور بهره ببرند.

او تصریح کرد: بدون شک در اسرع وقت اصلاحات ریشه‌ای مربوط به مشاغل سخت‌وزیان آور را اعمال می‌کنیم؛ اما به دلیل تمرکز روی وضعیت معادن، این موضوع در آینده نزدیک در دستورکار قرار خواهد گرفت. از طرفی می‌توان برای اجرای دقیق قانون موجود، ظرف دو هفته آینده سامانه‌ای ایجاد کنیم تا در کوتاه‌مدت وحدت‌رویه لازم شکل بگیرد.

در نهایت با توجه به درخواست بخش خصوصی مقرر شد به منظور حل ریشه‌ای و بلندمدت مربوط به مشاغل سخت‌وزیان آور، جلسات کارشناسی لازم توسط دبیرخانه

در نهایت متنی در چهار ستون تهیه و در کمیسیون سرمایه انسانی دولت مطرح شد؛ اما به دلیل برخی ابهامات، مجدد به وزارت کار عودت داده شد تا اختلاف نظرهای بین برود و با توجه به مطرح شدن برنامه هفتم توسعه، منتظر شدیم موضوعات این قانون هم در آیین‌نامه دیده شود، برای همین همچنان باقی مانده است.

احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز درباره روند دنبال شده گفت: نکته مهم اینجاست که مسائل و ناکارآمدی‌هایی وجود دارد که حتی تغییر و اصلاح آیین‌نامه هم به بهبود شرایط کمک نمی‌کند. در واقع آنچه در

در جلسه صد و بیست و پنجمین شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی که با حضور وزیر اقتصاد و وزیر کار و رفاه اجتماعی برگزار شد، موضوع احیای شورای عالی تأمین اجتماعی، تجدیدنظر در ترکیب هیات‌های تشخیص مطالبات، اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور مورد بررسی قرار گرفت.

در این نشست که با حضور صمد حسن‌زاده، رئیس اتاق ایران و عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد و رئیس شورای گفت‌وگو دولت و بخش خصوصی برگزار شد، محمد زائری، رئیس مرکز بهبود کسب‌وکار اتاق ایران به تشریح ابعاد و اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور پرداخت و با اشاره به مصوبه نشست صد و چهاردهم شورای گفت‌وگو گفت: بر اساس آنچه در نشست شورای گفت‌وگو تصویب شد، آیین‌نامه مشاغل سخت‌وزیان آور مورد بازنگری قرار گرفت و نشست‌های متعددی در این رابطه برگزار شد؛ اما در نهایت اصلاحات انجام شده با اینکه برای هیات دولت ارسال شد، مسکوت باقی ماند و به نتیجه لازم نرسید.

در واکنش به تشریح روند صورت گرفته، نماینده وزارت کار تأکید کرد: لازم بود اصلاحات موردنظر در شورای حفاظت فنی مورد بررسی قرار گیرد، پس از بررسی‌ها

احمد میدری

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی:

برای تعیین مشاغل سخت‌وزیان آور باید

شاخص‌های دقیقی تعریف کنیم که طبق

سلیقه افراد، قابل تغییر نباشند. امروز

چنین شاخص‌هایی نداریم.

پیام‌آبادگران
آبان ۱۴۰۳
شماره ۴۲۰

شورای گفت‌وگو در اتاق ایران و با حضور نمایندگان همه دستگاه‌های اجرایی مربوطه به طور مرتب تشکیل شود.

احیای دبیرخانه شورای عالی تأمین اجتماعی به مطالعه بیشتر نیاز دارد

در ادامه و طبق دستور جلسه، پیشنهاد دبیرخانه مبنی بر احیای شورای عالی تأمین اجتماعی، تشریح شد. شورای عالی تأمین اجتماعی، به عنوان رکن بالای تصمیم‌گیری در سال ۱۳۸۹ حذف شد و ترکیب جدیدی برای سازمان تأمین اجتماعی معرفی شد. با این اقدام حضور نمایندگان کارفرمایان و کارگران در تصمیم‌گیری‌های سازمان تأمین اجتماعی ضعیف شد.

بر اساس آنچه در این نشست مطرح شد ضرورت دارد اصل سه‌جانبه‌گرایی در حوزه تأمین اجتماعی رعایت شود در حالی که ترکیب فعلی سازمان به دولت اولویت می‌دهد. در این راستا برای کارآمد شدن خدمات سازمان و رقابتی شدن آن، حمیدرضا فولادگر، خواستار بازنگری در ترکیب و احیای شورای عالی تأمین اجتماعی شد و آن را نه یک انتخاب بلکه یک ضرورت دانست.

محمود تولایی، رئیس کمیسیون مالیات اتاق ایران نیز با انتقاد از تبدیل شورای عالی به هیأت امناء در سازمان تأمین اجتماعی، گفت: برای صیانت از حقوق مردم، راهی جز بازنگری در روند اداره سازمان تأمین اجتماعی نداریم. این ساختار باید تغییر کند و اجازه دهیم نمایندگان هر سه بخش کارگر، کارفرما و دولت متناسب با هم موقعیت در اختیار داشته باشند. در همین رابطه نماینده اتاق اصناف هم خواستار بازنگری در روند فعالیت سازمان و عضویت اتاق اصناف در هیأت‌های حل اختلاف شد.

در ادامه میدری تصریح کرد: در دورانی که شورای عالی هم فعال بود، ریاست آن را وزیر کار بر عهده داشت و در واقع اصل سه‌جانبه‌گرایی در آن قالب هم دیده نشده بود؛ بنابراین بهتر است مشکلات را خوب بشکافیم و برای حل آنها راهکار بدهیم. او ادامه داد: ضرورت دارد که تجربیات بین‌المللی را هم در نظر بگیریم.

در واقع شاید تمرکز صرف روی سه جانبه‌گرایی جواب اصلی مشکل نباشد و نیاز باشد به سازوکارهای جدیدتری روی بیاوریم، چراکه گرایش به سمت شوراهای ممکن است پاسخ‌گویی را به دنبال نداشته باشد. وزیر کار، از نیاز به مطالعات دقیق‌تر و موشکافانه‌تر موضوع صحبت کرد و افزود: برای تصمیم‌گیری باید بیشتر روی مسئله تأمل کنیم تا بحران‌ها تشدید نشود. احیای شورای عالی منتفی نیست فقط باید موضوع را بیشتر بررسی کنیم.

اعضای شورا درباره احیای شورای عالی تأمین اجتماعی به این نتیجه رسیدند که لازم است مطالعات بیشتر و دقیق‌تری صورت گیرد و مرکز پژوهش‌های اتاق ایران با همکاری دبیرخانه شورای گفت‌وگو تجربیات بین‌المللی را در این رابطه مدنظر قرار گیرد.

اجرای مواد مربوط به دادرسی بیمه در قانون هفتم توسعه پیگیری می‌شود

موضوع ماده ۴۳ و ۴۴ قانون تأمین

ضرورت دارد اصل

سه‌جانبه‌گرایی در حوزه تأمین

اجتماعی رعایت شود در حالی

که ترکیب فعلی سازمان به

دولت اولویت می‌دهد.

اجتماعی و ترکیب هیأت‌ها موضوع بعدی این نشست بود. عباس جبالبارزی، عضو هیأت نمایندگان اتاق ایران، در این باره گفت: تجدیدنظر در روند انتخاب اعضای هیأت‌های تشخیص مطالبات را ضروری ارزیابی کرد. این فعال اقتصادی اظهار کرد: اعضای هیأت‌های تشخیص مطالبات، یک طرفه هستند، در حالی که نماینده وزارت کار در هیأت‌های اصلی و بدوی باید خارج از سازمان انتخاب شوند. البته این ایراد پذیرفته شده اما در مرحله اجرا همچنان مورد بی‌توجهی قرار می‌گیرد.

طبق آنچه از سوی فعالان اقتصادی حاضر در این جلسه مطرح شد در نشست‌های هیأت‌های تجدیدنظر نمایندگان قوه قضائیه حضور پیدا نمی‌کنند که یک مشکل جدی است.

میدری در واکنش به درخواست‌ها و پیشنهادهای ارائه شده، گفت: مشکل موجود می‌تواند با اجرای مواد مربوط به دادرسی بیمه در قانون هفتم توسعه حل شود.

محمدجواد عسگری، رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس در بخش دیگری از نشست به لزوم حرکت بر اساس نقشه راه امنیت غذای کشور اشاره و تصریح کرد: در حوزه کشاورزی که به امنیت غذا مربوط است، تعداد قابل توجهی از کارگران فصلی، فعال هستند و متأسفانه نظام تأمین اجتماعی برای این افراد سازوکار مشخصی ندارد. برای همین باید پشتوانه قانونی لازم را برای کارگران این حوزه ببینیم.

پیام‌آبادگران

آبان ۱۴۰۳

شماره ۴۲۰

حضور سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران

در نمایشگاه صنعت برق

پیام باقری: حضور سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران در نمایشگاه صنعت برق، تجلی همصدایی در بین تشکلهای احداث و انرژی است

بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق تهران به عنوان یکی از بزرگترین رویدادهای تجاری و صنعتی در حوزه برق و انرژی از تاریخ ۳ تا ۶ آبان ۱۴۰۳ در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد. یکی از نکات جالب توجه این رویداد حضور سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران، در کنار سندیکای صنعت برق، در بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق تهران بود که نشان از اراده و عزم این تشکلهای برای تعامل بیشتر و همصدایی در حوزه احداث و انرژی داشت. برای آگاهی از کم و کیف این حضور، و آشنایی با دیدگاه مهندس پیام باقری، رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران در زمینه همصدایی تشکلهای، گفتگوی کوتاهی با ایشان داشتیم.

پیام آبادگران
آبان ۱۴۰۳
شماره ۴۲۰

• **با سپاس از فرصتی که در اختیار ما قرار دادید، لطفاً از اهمیت برگزاری بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق تهران و نقش سندیکای صنعت برق در برپایی این نمایشگاه بگویید.**

دوره حاضر بیست و چهارمین دوره از نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق تهران است. از سال گذشته سندیکای صنعت برق، طی تفاهمی با وزارت نیرو، اجرای نمایشگاه را بر عهده گرفت و امسال، دومین سالی است که سندیکای برق با همراهی وزارت نیرو اقدام به برگزاری این نمایشگاه کرده است. استقبال از نمایشگاه بسیار قابل توجه بوده، و گرهمایی خانواده صنعت برق فرصت خوبی برای مذاکره و تعامل با مسئولان وزارت نیرو و ارائه دستاوردها و عرضه توانمندی‌ها بوده است. این نمایشگاه زمینه‌ساز خوبی است که تشکلهای بخش خصوصی توان هماهنگی و قدرت انسجام خود را در بستر نمایشگاهی نشان دهند. امروز شاهد

روند رشد کمی و کیفی این نمایشگاه نسبت به سالهای گذشته هستیم چنانچه بیش از ۵۰۰ شرکت ایرانی و بیش از ۱۰۰ شرکت خارجی در این نمایشگاه حاضر هستند.

• **چنان که مستحضر هستید ۱۴ آبان روز بزرگداشت بیستمین سال تاسیس شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی و حرفه‌ای کشور است. بسیار مایلیم نظر جنابعالی را در زمینه اهمیت یکصدایی تشکلهای همچنین جایگاه شورای هماهنگی در صنعت احداث و انرژی بدانیم.**

در شرایط کنونی که موانع و مشکلات در مسیر فعالیت اقتصادی، نسبت به گذشته بیشتر شده است، یکی از نقاطی که بخش خصوصی باید بیش از قبل به آن بپردازد هم آفرایی، هم‌کلامی، و هم‌نوایی در بین تشکلهای است. تشکلهای برآمده از بنگاههای اقتصادی هستند که انسجام و اجتماع

امروزه بین سندیکای صنعت

برق و سندیکای شرکتهای

ساختمانی تعامل سازنده‌ای

وجود دارد که بخشی از

این ارتباط سازنده با حضور

سندیکای شرکتهای ساختمانی

در نمایشگاه حاضر متجلی شده

است.

آنها توان گفتگو و گفت‌وگو و گفت‌وگو را بیشتر می‌کند. یکی از نمادهای این انسجام ایران به عنوان یکی از سندیکاهای استخواندار و قدیمی در کنار سندیکای صنعت برق، در نمایشگاه حاضر به عنوان یکی از بزرگترین رویدادهای حوزه احداث و انرژی است. امروزه بین سندیکای صنعت برق و سندیکای شرکتهای ساختمانی تعامل سازنده‌ای وجود دارد که بخشی از این ارتباط سازنده با حضور سندیکای شرکتهای ساختمانی در نمایشگاه حاضر متجلی شده است.

شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی و حرفه‌ای کشور هم با وجود ۱۸ تشکل عضو آن، بستر بسیار مناسبی برای هم‌افزایی تشکلهای، پیگیری موضوعات مشترک، ارائه راهکار برای مسائل و مشکلات موجود در حوزه احداث و انرژی و رسیدن به یک گفت‌وگو مشترک است. امیدوارم این درک صحیح در زمینه فعالیت‌های تشکلی ایجاد شود که هر چقدر تشکلهای بیشتر در کنار هم باشند، توان و قدرت بیشتری پیدا خواهند کرد.

• **این روزها صحبت از ناترازی در حوزه آب، برق، انرژی و ... است. توجه به توانمندی تشکلهای تا چه اندازه‌ای می‌تواند دولت را برای حل این مشکلات یاری کند.**

تشکلها در نسل‌های جدید خود، از ماموریت‌های موضوع‌محور به سمت ماموریت‌های راهکارمحور سوق یافته‌اند. امروزه تشکلها در زمینه موضوعات مرتبط با حوزه خود فقط طرح موضوع نمی‌کنند و اقدام به ارائه راهکار نیز می‌نمایند. تکیه کردن به تشکل‌هایی که حرفی برای گفتن دارند، راه حلی برای مشکل دارند، خلق محتوا می‌کنند و فعالیتهای پژوهشی را مبتنی بر تجربه اعضای خود به پیش می‌برند، می‌تواند کمک موثری به دولت نماید تا ناترازی را در حوزه‌های مختلف مدیریت کند.

بی‌گمان بحران ناترازی برق نیز راهکار مخصوص به خود را دارد. البته این راهکارها خلق الساعه نیستند، چرا که مشکل یک شبه به وجود نیامده که انتظار حل یک شبه آن را داشته باشیم اما می‌توانیم از طریق راهکارهای بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت، در گام اول رشد ناترازی را متوقف کنیم و در ادامه، ناترازی را در مسیری نزولی هدایت کنیم. تشکلها در این باره ظرفیت خوبی دارند و توجه دولت یا مقامات تصمیم‌گیر به این ظرفیت، آثار خوبی برای اقتصاد کشور به ارمغان خواهد آورد. تجربه به من نشان داده، هر جا که بخش خصوصی در کنار دولت قرار گرفته شاهد بروز و ظهور اتفاقات خوبی در اقتصاد کشور بوده‌ایم.

• در طی سالهای اخیر شاهد موفقیت روزافزون سندیکای صنعت برق در پیگیری مطالبات اعضای آن بوده‌ایم تا جایی که این تشکل از طرف اتاق بازرگانی نیز به عنوان یکی از تشکل‌های تراز اول مورد تقدیر قرار گرفت. به نظر جنابعالی اتخاذ چه رویکردی این تشکل را به جایگاه قابل قبول کنونی رسانده است.

اسلاف ما سنگ بنای این سندیکا را گذاشتند، ما نیز با پاسداشت زحمات آنها، و در راستای پیگیری اهداف آنان تلاش کردیم به اعضای خود و استفاده از ظرفیت آنها توجه کنیم. تلاش ما همگرا کردن اعضا در راستای اهداف سندیکا بود. ضمن این که به موضوع شفافیت و انضباط کاری اعتقاد داریم. یکی از اهداف مهم سندیکای ما تقویت بخش پژوهشی و تحقیقاتی بود تا ضمن خلق محتوا، قادر به ارائه راهکار

• و سخن آخر؟

بسیار خوشحالم از این که سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران به ما افتخار داد و با قرار گرفتن در کنار ما و حضور در این نمایشگاه مهم، عزم موجود در تشکلها را برای همگرایی و همکلام شدن به نمایش گذاشت. امیدوارم همه تشکل‌های حاضر در حوزه احداث و انرژی با همین عزم و اراده در کنار هم بایستند تا گام‌های بزرگی در راستای توسعه اقتصادی کشور برداریم.

باشیم.

ما بر این اعتقاد بودیم، و البته اعتقاد راسخ داشتیم که فعالیت تشکلی در حوزه اقتصادی می‌تواند در راستای منافع ملی باشد، و با همین دیدگاه به فعالیت‌های خود ادامه دادیم و در جهت بهبود عملکرد خود کوشیدیم. من معتقدم چنین ظرفیتی در بین تمام تشکلها وجود دارد و کافی است به تقویت برخی جنبه‌ها که مورد غفلت قرار گرفته بپردازیم.

قراردادی طرحهای عمرانی

بخش اول

آقای مهندس فیروز دولت‌نیا، رئیس هیات مدیره شرکت ایران بروکتر و عضو کمیسیون حقوقی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران می‌باشند.

ایشان که از همان ابتدا از مخالفان سرسخت تفاسیر انحرافی، مخرب و خودساخته برخی

از دوائر اجرای احکام مدنی از مفهوم کلمه شاخص سالانه تاخیر تادیه

در ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی بوده‌اند، در طی سالهای

گذشته برای اصلاح چنین تفاسیری جدیت بسیار مستمری در قالب

انجام اقداماتی مانند مذاکرات رو در رو با مقامات ارشد قضایی

استان، طرح مسئله تا نظرخواهی از ریاست محترم قوه قضاییه و

مجلس شورای اسلامی و سرانجام پیگیری از طریق معاونت حقوقی دادگستری استان

تهران (با همکاری مستقیم سندیکا و دبیران جناب آقای دکتر گلابتونچی) تا مرحله به ثمر

رسیدن این پیگیری‌ها به خرج داده‌اند. از ایشان خواستیم در زمینه روش انتخاب درست

شاخص‌های تورم بانک مرکزی که حین انجام محاسبات میزان خسارات تاخیر تادیه در

پرداخت مطالبات داین به کار گرفته می‌شوند مطلبی تهیه و در اختیار ماهانه ما قرار دهند

تا به روشن شدن ابعاد این مسئله کمک کند که بخش اول آن به شرح ذیل تقدیم می‌شود:

فیروز دولت نیا

عضو کمیسیون حقوقی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

مقاله

به ریاست محترم معظم قوه قضاییه به رشته تحریر در می‌آمدند به صراحت به این دستورالعمل که اعداد شاخص‌های مندرج در ستون ماهانه (به واقع شاخص‌های تورم سالانه منتهی به هرماه) می‌باید در دوائر اجرای احکام مدنی مبنای محاسبه مبلغ تاخیر تادیه قرار بگیرند مورد تاکید موکد واقع می‌شد و متعاقبا در ادامه سپر اداری قضایی متون و جزییات این بخشنامه‌ها پس از بررسی و تایید از سوی مقام محترم ریاست قوه قضاییه با همان انشاء و همان نکات مورد تاکید به کلیه مراجع قضایی کشور ابلاغ می‌شدند.

با این وجود در ماه اردیبهشت ۱۳۹۹ و به عبارتی ۱۸ سال بعد از تصویب و اجرای سنجیده ضوابط ماده ۵۲۲ قدام در سطح مراجع قضایی کل کشور، مسئولینی انگشت شمار در یکی از مجتمع‌های قضایی تهران مدعی قرائت جدیدی از متن ماده شده و اعلام نمودند که اعداد مندرج در ستون مربوط به «شاخص متوسط هر سال» در جداول شاخص تورم بانک مرکزی همان شاخص «سالانه» مورد نظر قانونگذار در ماده ۵۲۲ ق.ا.د.م بوده و علیرغم اینکه در همان ابتدا با این ایراد خلاف جوهر و منطوق قانون مواجه می‌شدند که چون شاخص متوسط هر سال، خود میانگینی

ضد و نقیض؛ راه‌گریزی برای فرد درگیر متصور نبوده و باخت در آن قطعی است و او مرتبا به ابتدای مرحله تلاش ناموفق هدایت می‌شود. مثالی از آن به عنوان دور باطل چنین است: «مرا به دلیل فقدان سابقه کار استخدام نمی‌کنند درعین حال چون استخدام نمی‌شوم قادر به تحصیل سابقه کار نیستم». حسب تصریح و منطوق ماده متنازع فیه، اساس و هدف قانونگذار از تاسیس ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹ جبران کاهش ارزش پول، مشتق از نظریه تعدیل پول بوده و بدین لحاظ تاوان تاخیر در تادیه طلب به عنوان خسارت قراردادی جنبه فرعی داشته لذا از ابتدای اجرای قانون موصوف، اعداد اعلام شده در ستون ماهانه جداول مربوط به شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری تدوینی بانک مرکزی، بیانگر عدد تورم هر ماه در مقایسه با شاخص همان ماه در یک سال گذشته بوده که به درستی ملاک محاسبه جبران ارزش از دست رفته طلب داین از سال ۱۳۷۹ به این سو در کلیه دوائر اجرای احکام مراجع قضایی کشور قرار گرفته‌اند، تا جایی که در صدر سطور اهم مکاتبات مرتبط ریاست محترم بانک مرکزی که در ابتدای هر سال با مضمون اعلام شاخص‌های تورم خطاب

مهندس دولت‌نیا: در مورد روش انتخاب درست شاخص‌های تورم بانک مرکزی که حین انجام محاسبات میزان خسارات ناشی از تاخیر در پرداخت مطالبات داین به کار گرفته می‌شوند و در مقام مخالفت با آثار تفاسیر انحرافی، مخرب و خودساخته برملا شده از ناحیه برخی از دوائر اجرای احکام مدنی از مفهوم کلمه شاخص سالانه مذکور در ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی و با هدف به چالش کشیدن این تفاسیر به شدت انحرافی، با پیشنهاد ماهنامه پیام آبادگران اقدام به تدوین این مطلب نموده‌ام.

در ابتدا لازم می‌دانم عنوان نمایم اساس تفاسیر خودساخته و خلاف قانونی که در دوائر اجرای احکام موصوف شکل گرفته بود به ماهیت و ارکان اصلی مشهور در منطق و فلسفه که به نام تبصره ۲۲ (Catch ۲۲) یا گره کور و دور باطل شناخته می‌شود شباهت دارد. این اصل معمولا به موقعیت‌هایی که در آن باخت فرد درگیر قطعی است اطلاق می‌شود. بدین ترتیب که فرد ناخواسته در موقعیتی دشوار قرار می‌گیرد که از آن گریزی ندارد، چرا که برای حل مشکل «الف» باید «عمل ب» را انجام دهد؛ اما «عمل ب» را تنها زمانی می‌تواند انجام دهد که «مشکل الف» را نداشته باشد. تبصره ۲۲ موقعیتی تناقض‌آمیز است که به خاطر نفس قوانین

از مجموع ارقام شاخص‌های اول فروردین تا پایان اسفند هرسال بوده لاجرم در فروردین سال بعد قابل محاسبه و اعلام شدن می‌باشند بنابراین دستیابی آنان به شاخص متوسط سالانه در طول اجرای حکم امری محال و غیرممکن بوده و آنان را به دام تناقض و دور باطل مصداق تعریف شده از تبصره ۲۲ می‌اندازد چرا که شاخص سالانه مربوط به زمان اجرای حکم هرگز با زمان واقعی اجرای حکم منطبق نخواهد شد و این دو شاخص هیچگاه تا ابد به یکدیگر نمی‌رسند، با این وجود افراد مورد اشاره چشم خود را به این واقعیت که این رویه انکشافی ایشان در بطن خود شرط غیرممکنی دارد که مانع از تحقق خودش می‌شود بسته و به جای اینکه به واهی بودن قرائت جدید خود از نحوه چینی و انتخاب شاخص‌های معرفی شده در جداول تورم بانک مرکزی معترف شده و راه بازگشت به روشی که ۱۸ سال در کل مملکت جاری و ساری بوده را در پیش بگیرند با لجاجت تمام اشتباه دوم خود را مرتکب شده و ناگزیر برای محاسبه میزان خسارات ناشی از تاخیر در تادیه از «شاخص نازل متوسط سالانه مربوط به یک سال قبل از زمان اجرای حکم» که همواره و در هر سال در دسترس می‌باشد استفاده کردند و بدین ترتیب علاوه بر نابود کردن آرمان و هدف قانونگذار از وضع ماده ۵۲۲ ق.ا.م.د، حقوق حقه هزاران مالباخته داین را که موفق به اخذ رای قطعی در محاکم شده بودند در ابعادی غیرقابل باور پایمال نمودند. به عنوان مثال برای محاسبه میزان خسارت تاخیر تادیه پرونده‌ای که در اسفند ۱۴۰۱ به مرحله اجرای حکم رسیده بود به جای استفاده از عدد شاخص ۷۹۴/۳ متعلق به همان ماه، عدد ۴۳۷ مربوط به شاخص متوسط سال ۱۴۰۰ را اعمال نمودند و با این روش حقوق قانونی طلبکار مالباخته را به ضرر وی و به نفع مدیون پیمان شکن متقلب با اعمال یک کاهش تقریبی ۵۰ درصدی نابود کردند!

برخورد سرسختانه مخالفین با این روش از جمله خود بنده و منازعات و کشمکش مربوط به آن در طول چندین سال به همان منوالی ادامه پیدا کرد که جناب آقای مهندس امیرحسین همتی نحوه تعقیب موضوع وسیله سایر اعضا تشکیل

دهنده گروه پیگیری حل این مشکل درهم تنیده غامض منجمله همراهی قضات بلند پایه محاکم قضایی و اساتید محترم دانشگاهی را در مصاحبه مشروح به عمل آمده اعلام نمودند و خدا را شکر که خوشبختانه این پیگیری‌ها بالاخره در قالب صدور رای وحدت رویه شماره ۸۵۰ هیات عمومی دیوان عالی محترم کشور قطعی، لازم‌الاتباع و ختم بخیر شد ولی متأسفانه آنچه در این میان برای همیشه به محاق رفت نابودی بخش عمده‌ای از حق و حقوق معتناهایی از مطالبات قانونی بسیاری از طلبکاران محکوم‌له از جمله برخی شرکت‌های پیمانکاری درگیر در طرح‌های عمرانی کلان کشوری بود که در طول این ایام بلاتکلیفی و دوگانگی رویه‌های حاکم بر دوائر اجرای احکام مدنی قربانی این پارادوکس ناخواسته و بی‌دلیل شد.

در اینجا لازم می‌دانم اعلام نمایم در استمرار پیگیری اقداماتی که به عرض رسید، تلاش مستمری که در جهت اصلاح روش غلط و خانمان برانداز ناشی از تفسیر خودساخته از قانون متنازع فیه اتفاق افتاد می‌تواند حداقل در جهت حفظ منافع و تأمین امنیت قراردادهای از طریق اصلاح ضوابط حاکم بر حرفه و صنف خودمان نسبت به بازبینی تعداد موثری از قوانین کهنه و منسوخ (expire) شده که مدتهای مدیری است بر اجرای قراردادهای طرح‌های عمرانی تأثیر منفی و بازدارنده می‌گذارند تکرار شود تا چنین مقررات مزاحمی هرچه سریعتر حذف و یا ترمیم شده، انشاءالله زمینه فعالیت صنفی و حرفه‌ای جملگی

همکاران گرامی با خاطری آسوده‌تر مهیا شود. متأسفانه باید گفت ضوابط و مقرراتی از این دست که حتی منطق طرح و تصویب آنها از همان ابتدای پیدایش دچار سهو و انحراف شده بودند کم هم نیستند و راه درازی از این بابت پیش روی ما گشوده شده است. در حال حاضر به عنوان نمونه به طور محدود به دو مورد از آنها اشاره شده با توکل به پروردگار حق تعالی یک به یک آنها با مشارکت و همراهی بقیه همکاران کارآموده و معزز دست‌اندرکار سندیکا مورد مذاقه قرار خواهند گرفت.

۱- قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت وعدم تأمین وتوقیف اموال دولتی مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۱

طبق این قانون اجرای دادگستری و ادارات ثبت اسناد و املاک مجاز به توقیف اموال منقول و غیرمنقول وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی که اعتبار و بودجه لازم جهت پرداخت محکوم به را ندارند، تا تصویب و ابلاغ بودجه یک سال و نیم بعد از سال صدور حکم نخواهند برد.

تبصره - دستگاه مدعی علیه با تقاضای مدعی باید تضمین بانکی لازم را به عنوان تأمین مدعی به به دادگاه بسپارد.

شرح ایراد:

از آنجایی که ۱۸ ماهه مجال قانونی ممنوعیت توقیف اموال دستگاه‌های اجرایی از سال صدور رای (و نه تاریخ صدور رای) محاسبه می‌شود این زمان بلاتکلیفی و انتظار برای شرکتی که فرضا در فروردین سال ۱۴۰۰ موفق به اخذ رای محکومیت دستگاه

اجرایی دولتی شده است از ۱۸ ماه به ۳۰ ماه به عبارتی تا پایان شهریور ۱۴۰۲ افزایش پیدا می‌کند. البته طبق بند «ج» ماده ۲۴ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۹۳، سازمان برنامه و بودجه نیز به نوبه خود با افزودن سه ماه دیگر این مهلت را به ۳۳ ماه افزایش داده بود که خوشبختانه این مهلت اضافی سه ماهه پس از سپری شدن ۹ سال در ۱۴۰۲ از اجرا به موجب بند و تبصره ۱۰ قانون بودجه کل کشور نسخ گردید.

و اما در مورد اجرای تنها شرط مثبت مذکور در تبصره یک این ماده واحده مبنی بر لزوم ارائه ضمانت‌نامه بانکی توسط دستگاه اجرایی به نفع پیمانکار محکوم‌له باید اذعان کنم که حداقل اینجانب تا کنون هیچ موردی از تحقق این شرط مرتبط با تبصره این قانون مبنی بر الزام به ارائه ضمانت‌نامه بانکی به نفع پیمانکار که بیشتر به یک آرزو و خواب و خیال برای پیمانکاران شبیه است مشاهده نکرده‌ام!

حال باید دید در دعای مربوط به طرح‌های عمرانی آیا می‌توان بابت جبران از ارزش افتادن طلب پیمانکاران بنا بر محدودیت‌هایی که در خصوص قانون توقیف اموال موسسات و شرکت‌های دولتی وجود دارد، از موسسات و شرکت‌های دولتی خسارت تاخیر تادیه را مطالبه نمود یا خیر؟

برخی از حقوقدانان به حق معتقد هستند که مطابق با ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی، با توجه به اطلاق ماده، مطالبه خسارت تاخیر تادیه شامل کلیه اشخاص حقوقی می‌شود و بدین تعریف اگر دادگاه با رعایت تناسب تغییر شاخص سالانه اعلامی بانک مرکزی حکم محکومیت وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی به پرداخت خسارت تاخیر تادیه صادر کند بلاشکال می‌باشد و علیرغم اینکه مهلت یک سال و نیم اعطایی به وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی مستند به قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم توقیف اموال دولتی مصوب سال ۱۳۶۵ صرفاً از منظر منع توقیف اموال غیرمنقول دولتی در مهلت فوق (یکسال و نیم الی دو سال و نیم) از زمان سال صدور حکم و دادن مهلت جهت پرداخت برای

تامین اعتبار بوده، هیچ محدودیتی برای صدور حکم محکومیت ادارات دولتی به پرداخت خسارت تاخیر تادیه وجود ندارد و دادگاه می‌تواند در این باره و در خصوص این ایام انتظار، ادارات دولتی را محکوم نماید.

اما برخی از دیگر حقوقدانان معتقد هستند به دلیل آن که در ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی تمکن مالی مدیون در محکومیت به پرداخت خسارت تاخیر تادیه، بسیار حائز اهمیت است، اگر وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی به دلیل عدم اعتبار لازم، از مهلت یکسال و نیم الی دو سال و نیم قانونی استفاده نمایند، به منزله عدم تمکن آن اداره دولتی در پرداخت دین بوده، بدین ترتیب محکومیت ادارات دولتی حداقل در مهلت یکسال و نیم تا دو سال و نیم به پرداخت خسارت تاخیر تادیه برخلاف مندرجات مقرر در ماده فوق خواهد بود. اضافه می‌نمایم وجود این موانع مشابه در خصوص وصول طلب پیمانکاران از شهرداری‌ها هم عیناً با شدت وحدت به قوت خود باقی است.

**در نهایت چه کسی می‌تواند بی‌عدالتی
ذوب شدن مخرب و از ارزش افتادن
طلب پیمانکاران محق خسران دیده در
خلال سپری شدن ۱۸ الی ۳۰ ماه بابت
مهلت انتظار جهت وصول مطالبات کهنه
خود را نادیده بگیرد؟**

و اما واقعیت این است که در نهایت چه کسی می‌تواند بی‌عدالتی ذوب شدن مخرب و از ارزش افتادن طلب پیمانکاران محق خسران دیده در خلال سپری شدن ۱۸ الی ۳۰ ماه بابت مهلت انتظار جهت وصول مطالبات کهنه خود را نادیده بگیرد؟ دولت بوروکراسی دارد ولی معسر نیست! چرا پیمانکار باید تاوان هزینه گزاف دیوانسالاری دولت را بپردازد؟

ضروری می‌دانم که در این میان باید به یکی از راهکارهای پیش‌روی دولت برای پرداخت بدهی‌های پیمانکاران از طریق انتشار اوراق اسناد خزانه اسلامی اشاره نمایم اما از آن جا که اولاً مبلغ و میزان توزیع این اوراق نامحدود نیست، ثانیاً میزان تنزیل در آنها متغیر و شناور بوده و بعضاً با واقعیت نرخ بازار مغایرت دارند این روش چاره کار نبوده تا آنجا که بسیاری از بدهی‌های بابت تکلیف پیمانکاران روی زمین باقی می‌مانند به ویژه آنانی که به علت پیمان شکنی کارفرمایان با عدم توافق آنها نسبت به تفسیر مواد مورد اختلاف در قراردادها ناگزیر از مراجعه به مراجع قضایی قضایی شده و در نهایت با قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت مواجه می‌گردند، پیگیری سندیکا و یا سایر متولیان دفاع از حق و حقوق پیمانکاران در زمینه تعدیل و بازبینی ضوابط فوق و بالاخص کاهش مجال پیش بینی شده در قانون می‌تواند بسیار مثمرتر باشد.

۲- لزوم بازبینی ماده ۴۷ شرایط عمومی پیمان و تعیین قطعی مدت یکسال برای مهلت حفظ کسور وجه الضمان پیمانکار

در مقدمه باید اظهار کنم یکی از اصول کلی حقوق اصل وفای به عهد است. به موجب این اصل هرکس مکلف است امری را که متعهد انجام آن بوده به مرحله اجرا در آورد. متخلف از اصل یاد شده ملزم به جبران ضرر و زیان ناشی از فعل خویش است. به موجب ماده ۲۲۱ قانون مدنی ایران اگر کسی تعهد اقدام امری بکند یا تعهد نماید که از انجام امری خودداری کند در صورت تخلف مسئول خسارات طرف مقابل است که وجه التزام پیش بینی شده تحت عنوان حسن اجرای تعهدات در ماده ۳۴

شرایط عمومی پیمان مطابق همین ماده قانون مدنی اعتبار پیدا می‌کند. ارزیابی از منطقی بودن میزان این وجه التزام بستگی به ماهیت آن دارد که آیا مقصود از تدارک آن صرفاً تعیین جریمه ثابت برای متخلف متعهد است (Penalty در قوانین کامن لاو) و بیشتر جنبه تنبیهی دارد یا برای تعیین مقطوع خسارات احتمالی وارده به کارفرما (Liquidated damages) پیش‌بینی شده است؟

در ادامه بحث باید به منطبق وجود ماده ۳۵ شرایط عمومی پیمان مربوط به تضمین (سپرده) حسن انجام کار و ماهیت کسر ۱۰ درصد از هر پرداخت به پیمانکار (Retention sum (money) که طبق ماده ۶۰۷ قانون مدنی و در قالب عقد ودیعه انجام می‌شود بپردازم که مطابق این قانون "ودیعه" مبلغی است که برای مدت زمان مشخصی از طرف کارفرما نگهداری می‌شود تا هزینه‌های پیش‌بینی نشده‌ای را که ممکن است در اثر اهمال احتمالی پیمانکار در اجرای کامل مفاد پیمان پیش می‌آید، جبران نماید.

باید به این نکته بسیار مهم توجه داشت که مبالغ کسر شده به طور مطلق متعلق به پیمانکار می‌باشند و از نظر ماهیتی هیچ ارتباطی به وجه التزام قراردادی موضوع ماده ۳۴ شرایط عمومی پیمان ندارند و از نظر قانون نیز قابلیت تغییر ماهیت از تضمین حسن انجام کار به وجه التزام قراردادی در خلال خلع یدی که بنابه تشخیص یک طرفه کارفرما و بدون و چون چرا تحمیل می‌شود وجود نداشته و امکان دست‌اندازی و برداشت کارفرما از این امانت پیمانکار صرفاً با رعایت مواد ۴۲ (اثبات انجام رفع نقص عملیات اجرایی در دوره تضمین توسط کارفرما ضمن تعیین مبلغ دقیق هزینه‌های انجام شده) و یا ماده ۵۲ (اثبات بدهکاری دقیق و محرز پیمانکار پس از رسیدگی به صورت حساب

نهایی) میسر می‌شود.

مقایسه بها و میزان اعداد و ارقام مالی در دو حالت پیش‌بینی شده در مواد ۳۴ و ۳۵ شرایط عمومی پیمان یعنی مبلغ ۵ درصد ثابت مبلغ اولیه پیمان به عنوان وجه التزام مشروح در ماده ۳۴ شرایط عمومی پیمان با مبالغ به دست آمده مربوط به ماده ۳۵ شرایط عمومی پیمان که از کسر مبلغ ۱۰ درصد از کل پرداخت‌های به پیمانکار حاصل شده و می‌تواند مجموع تمامی اقلام ذیل باشد: «کسر ۱۰ درصد از مبلغ اولیه پیمان + ۱۰ درصد از مبلغ ابلاغ شده ۲۵ درصد پیمان + ۱۰ درصد از مبلغ کل تعدیل متعلقه + ۱۰ درصد از هزینه‌های طولانی شدن زمان اجرای پروژه توامان با تاخیرات مجاز پیمانکار + ۱۰ درصد از هزینه‌های زمان تعلیق (به فرض وقوع) + ۱۰ درصد از مبلغ جبران خسارت ناشی از تاخیر در تحویل کارگاه (به فرض وقوع) و...» نشان می‌دهد که جمع مبلغ مکسوره حسن انجام کار می‌تواند تا حد ۱۰ برابر مبلغ وجه التزام حسن اجرای تعهدات افزایش یابد. جهت اتساع و فراخ شدن دهانه قیف مربوط به افزایش مبلغ حسن انجام کار از منظر دیده

به دلیل تحمیل ضوابط

غیرعادلانه و جدا وارونه

مواد ۴۶ و ۴۷ شرایط

عمومی پیمان هر چقدر از

میزان تعهدات پیمانکار کاسته

می‌شود به شکل معکوسی

به مقدار و میزان مبلغ قابل

توقیف و مصادره شدن از

ودیعه پیمانکار در صورت فسخ

قرارداد اضافه می‌گردد.

شدن آن به عنوان حسن اجرای تعهدات، جهتی کاملاً وارونه و به شدت غیرقابل قبول و غیرقانونی است و همانطور که مشاهده می‌شود هم قدم با پیشرفت پروژه به جای اینکه دهانه این قیف منقبض گردد، به شدت متسع می‌شود، چرا که به دلیل تحمیل ضوابط غیرعادلانه و جدا وارونه مواد ۴۶ و ۴۷ شرایط عمومی پیمان هر چقدر از میزان تعهدات پیمانکار کاسته می‌شود به شکل معکوسی به مقدار و میزان مبلغ قابل توقیف و مصادره شدن از ودیعه پیمانکار در صورت فسخ قرارداد اضافه می‌گردد.

چرا پیمانکاری که بنا به میل و تشخیص یک طرفه کارفرما، در یک فرض ممکن در حد ۹۵ درصد از اجرای کل پروژه شامل همه مراحل پیشگفته مشمول فسخ پیمان شده باید به چنین حجم سنگینی از مجازات محکوم شود. برابر بررسی‌های انجام شده تحمیل چنین شرطی بدون شک در قوانین بین‌المللی از جمله کامن‌لا و نظام‌های رومی ژرمنی و... شرطی اشتباه، اغراق آمیز و نامعقول Extravagant تلقی شده و دادگاه اجازه دارد تا ورود پیدا کند. اینجانب در هیچ یک از فورم‌های قراردادی جهانی منجمله FIDIC در مبحث اقدامات و پرداخت‌های بعد از خلع ید Payment after Termination چنین اختیاری برای کارفرما مشاهده نکرده‌ام تا بتواند بدون آنکه تقصیری از نظر کیفیت نامطلوب کار یا بدهکاری مالی متوجه پیمانکار باشد، کل مبالغ تضامین حسن انجام کار و حسن اجرای تعهدات را توامان بنفع خود مصادره کند!!

اعطای چنین اختیاری به کارفرمایان یقیناً تالی فاسد به همراه دارد. مواردی را مشاهده کرده‌ام که کارفرما به جای تلاش برای تامین مالی و افزایش اعتبار پروژه برای پرداخت مطالبات حقه پیمانکار در

پایان قرارداد، راه حل خلع ید و مصادره همه دارایی‌های وی را آن هم بعد از انجام مراحل و آیین تحویل موقت و در اختیار گرفتن کل پروژه شامل همه ساخته‌های پیمانکار با ادعای اقدام به هزینه کردن فقط یک درصد از نقائص به وجود آمده در دوره تضمین را انتخاب کرده با علم به اینکه اگر پیمانکار پس از تلاش فراوان و سپری شدن چندین سال شاق از عمر مفید کاری خود به جهت سیر طولانی دادرسی قضایی، ولو موفق به اخذ رای محکومیت کارفرما بشود، تعویق ۱۸ تا ۲۰ ماهه اجرای رای بدون جبران خسارت ناشی از تاخیر در تادیه بدلیل اعمال قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم توقیف اموال دولتی مصوب سال ۱۳۶۵ در انتظار اوست!

لذا پیشنهاد بنده برای ابطال این اختیار بلاشک ظالمانه صرفاً تغییر ضوابط این ماده و اعمال این سیاق جایگزین می‌باشد: چنانچه کارفرما ظرف یک سال از انجام خلع ید با مشکل بدهکاری مالی پیمانکار ناشی از صورت وضعیت نهایی و یا هزینه‌های رفع نقص انجام شده توسط کارفرما مواجه نشود موظف است کل مبالغ مربوط به ۱۰ در صد ودیعه پیمانکار را مسترد کند.

بدیهی است در صورت تشخیص متقن هر نوع بدهکاری مالی پیمانکار و یا انجام هزینه‌های رفع نقص مورد تعهد پیمانکار در طول سپری شدن یک سال بعد از انجام خلع ید، کل مبلغ ودیعه به کسر مبالغ موصوف مورد ادعا که می‌باید توسط کارفرما مستندسازی بشوند با پیمانکار تصفیه خواهد گردید.

داستان مشکلاتی از این دست در زمینه قراردادهای و بخشنامه‌های پیمانهای طرح‌های عمرانی مثنوی هفتاد من کاغذ است. بالخصوص بیش از چند دهه است که در حد توانم اگرچه محدود برای رفع برخی از آنها تلاش کرده‌ام. در حال حاضر با گردهم‌آوری یک تیم همکاری بسیار مجرب شامل اساتید محترم دانشگاه‌ها، وکلای صاحب نام حرفه‌ای میرز در زمینه حقوق مهندسی و نیز مهندسین اهل فن به ویژه همکار محترم جناب آقای مهندس امیرحسین همتی، که ماهنامه آبادگران نیز با ایشان نیز مصاحبه کرده است؛ اقداماتی را با هدف حل تعدادی از این مشکلات آغاز کرده‌ام و هر جا که مداخله سندیکا

مثمرتر باشد قطعاً تقاضای ورود خواهیم کرد و انشاءالله در آینده نیز اگر نتیجه‌ای حاصل شد قطعاً به عرض مسئولین محترم سندیکا خواهیم رساند.

در همین زمینه پیشنهاد می‌کنم روشی ابداع شود تا اعضای محترم سندیکا هر آینه به مشکلاتی عمومی و ترجیحاً شایع قراردادی برخورد کنند بتوانند به راحتی مشکل خود را با سندیکا در میان بگذارند تا انشاءالله پس از جمع‌بندی، دسته‌بندی و در صورت امکان آسیب‌شناسی و پیدا کردن راه‌حل‌های قانونی نتیجه آن به اطلاع همه اعضا از جمله ذینفع دعوی برسد و به موازات امر چنانچه برخی از اعضا محترم موفق به اخذ آرای مثبت و متقن در محاکم قضایی شده باشند که می‌تواند برای سایرین راهگشا باشد در صورت تمایل آن را در همان سامانه ارائه کنند.

در پایان اجمالاً به عناوین برخی از مشکلات قراردادی خاص طرح‌های عمرانی و تعدادی از ضوابط مبهم، خلاف قانون و بعضاً خطا در مقررات فعلی که می‌باید مورد بازبینی و مذاقه قرار گرفته تا ترمیم یا رفع ابهام شوند اشاره می‌نمایم:

۱- تعمق دقیق و تفسیر موسع در همه ابعاد ممکن از مفاد بند نهم بخشنامه ۵۰۹۰ مورخ ۱۳۶۰/۰۹/۰۲ مربوط به تمدید مدت پیمان به دلیل تاخیر در پرداخت مطالبات پیمانکار که در حال حاضر با سکوت مطلق بخشنامه راجع به حقوق قانونی پیمانکار مواجه است.

۲- لزوم بازبینی در برخی از مصادیق ماده ۴۶ شرایط عمومی پیمان راجع به فسخ قرارداد به علت ناعادلانه بودن تناسب موارد تخلف پیمانکار با مجازات پیش‌بینی شده در ماده موصوف.

۳- تغییر روش محاسبه ۱۰ درصد کارکرد فرضی ماهانه در ایام تعلیق از حالت فعلی تقسیم مبلغ اولیه پیمان به مدت اولیه پیمان (به سبب وجود فاصله زمانی بین تاریخ عقد پیمان و زمان حقیقی تحقق تعلیق) به حالت متناسب محاسبه کارکرد فرضی متناسب با مخارج حقیقی اجرای پیمان در ایامی که تعلیق به طور واقعی اتفاق افتاده است.

۴- روش منطقی و جامع محاسبه بار مالی کلیه هزینه‌هایی که در متن اولیه پیمان پیش‌بینی نشده و در طول اجرای کار حادث شده‌اند به ویژه نحوه جبران معضل بسیار مهم تامین مالی هزینه‌های موصوف (Cost of Capital) که خارج از پوشش پیش‌پرداخت‌های محدود کارفرما قرار می‌گیرند.

۵- تعیین تکلیف گارانتی‌هایی که Vendor در ابتدای خرید تجهیزاتی که توسط پیمانکار در پروژه نصب خواهند شد و ترجیحاً تاریخ اعتبار آنها متناسب با زمان یک سال بعد از تحویل موقت پیش‌بینی شده در قرارداد صادر شده اند اما با بروز تاخیرات مجاز و حرکت تاریخ تحویل موقت و بالطبع مقطع زمانی پایان مدت یک ساله تضمین روبه آینده (ماده ۵ موافقت‌نامه و ماده ۳۹ شرایط عمومی پیمان) Deadline این گارانتی‌ها به خودی خود بدون سر و صدا و در غفلت کامل از حیز ارتفاع ساقط شده و زمان پوشش تعهدات مربوط به آنها از بین می‌رود و نتیجه این اتفاق باز هم غیر از تحمیل ضرر به پیمانکار چیزی نیست.

۶- ماده ۴۶ شرایط عمومی پیمان منطبق با مفاد خیار تخلف شرط موضوع ماده ۴۴۴ قانون مدنی و ماده ۴۸ شریعت عمومی پیمان منطبق با مفاد خیار شرط موضوع ماده ۳۹۹ قانون مدنی می‌باشد که وجود ماده موصوف به کارفرما این اختیار را می‌دهد که در هر مقطع زمانی نامشخص و بدون استناد به هیچ علتی به میل خود قرارداد را به طور یک طرفه و بدون موافقت پیمانکار خاتمه دهد. در حالی که در خیار شرط، ابتدا و انتهای مدت داشتن حق فسخ قرارداد می‌باید مشخص باشد و اگر زمان اعتبار این اختیار به طور دقیق مشخص نشود، قرارداد باطل می‌گردد. بنابراین، وفق قانون اگر در هر قرارداد، ولو شرایط عمومی پیمان خیار شرط ذکر شود اما مهلتی برای آن تعیین نشود، هم قرارداد و هم اعمال شرط باطل خواهد شد. موضوع شکایت یکی از شرکت‌های عضو سندیکا که در یکی از جلسات پیشین کمیسیون حقوقی مورد بررسی قرار گرفت حول همین محور بود که به محض اینکه پیمانکار

ردیف‌های اجرایی بسیار سخت و پرخطر پروژه را به مرحله اجرا درآورد و به مرحله‌ای از ادامه کار رسید که می‌توانست تا حدی از خسارات وارده به خود را جبران کند کارفرما به استناد ماده ۴۸ ادامه قرارداد سودآور را ملغی کرد و شرکت را تا مرز ورشکستگی به پیش برد. به گمان بنده این حق برای پیمانکاران محفوظ است که با تامین دلیل و انجام یک کارشناسی همه جانبه مدلل فنی، زیان ناشی از فوت بیدلیل منفعت محقق خود را از اقدام میلی کارفرما مطالبه کنند. بزرگان اهل قضا می‌توانند محقق الوصول بودن چنین منافعی را مورد بررسی و نحوه مقابله با آن را در ماده ۴۸ شرایط عمومی پیمان لحاظ کنند. بنده و همکاران نیز انشاءالله اگر به راه حل متقن و چاره‌ساز رسیدیم از طریق سندیکا اعلام خواهیم کرد.

۷- تاثیرات هولناک بحران‌های اقتصادی در ابتدا می‌پذیریم که اصل «لزوم قراردادهای» در همه نظام‌های حقوقی پذیرفته شده است. این اصل از آثار اصل «حاکمیت اراده» است که براساس آن هیچ یک از طرفین نمی‌توانند از اجرای تعهدات قراردادی که برعهده گرفته‌اند خودداری نمایند. همچنین هیچ یک از آنها نمی‌توانند بدون رضایت و موافقت دیگری، مفاد قرارداد را تغییر دهد. حتی قانونگذار یا دادرس نیز حق تعدیل قرارداد و تغییر مفاد آن را ندارند. با این وجود به دلیل ظهور بحران‌های اقتصادی که نمونه بارز آن را در اوضاع اقتصادی چندین ساله فعلی کشورمی بینیم، مشاهده می‌شود که تورم افسار گسیخته باعث برهم خوردن تعادل و توازن اقتصادی اکثریت قریب به اتفاق قراردادهای طولانی مدت شده به گونه‌ای که اجرای کامل مفاد قرارداد باعث تحصیل سود بادآورده برای یک طرف و ورشکستگی طرف دیگر متأثر از دشواری و مشقت اجرای تعهدات متقبله شده و بدون تردید مصداق بارز آن وضعیت نابسامان قراردادهای طرح‌های عمرانی و اوضاع مالی آشفته بسیاری از پیمانکاران همکار است. روانشاد دکتر کانونزبان از این وضعیت به عنوان غبن حادث و در حقوق بین‌الملل از آنها به عنوان Frustration

of contract یا بی‌ثمری قرارداد نام برده می‌شود چرا که شرایط موجود در زمان اجرای قرارداد به دلیل ظهور بحران‌های اقتصادی که متأسفانه از مصادیق فورس‌ماژور تلقی نمی‌شوند تغییرات بسیار زیادی کرده به نحوی که شرایط در زمان انعقاد قرارداد بین طرفین به هیچ وجه این گونه نبوده و با آنچه که طرفین انتظار داشتند بسیار متفاوت شده است. در مورد قراردادهایی که فاقد شرط تعدیل هستند تکلیف کار مشخص و اضمحلال اوضاع مالی شرکت مشخص است و اما در مورد قراردادهایی که براساس نشریه ۴۳۱۱ منعقد و تعدیل قرارداد در آنها پیش‌بینی شده، به گواهی اکثریت قریب به اتفاق پیمانکاران درگیر اجرای طرح‌های عمرانی، شاخص‌های مالی تعدیل اعلامی سازمان برنامه‌انقدر از واقعیت قیمت‌های حقیقی حاکم بر بازار دور هستند که مشکل اساسی هیچ پیمانکاری را حل نمی‌کنند. لذا پیشنهاد می‌شود علاوه بر ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان که صرفاً معطوف به تفسیر ضوابط شرایط عمومی پیمان و بخشنامه‌های مرتبط می‌شود، شرطی به نام Hardship در شرایط عمومی پیمان پیش‌بینی شده تا مخالفت ماده ۲۱۹ قانون مدنی نیز مرتفع گردد. توضیح اینکه Hardship در اصطلاح حقوقی «شرطی است که براساس آن، در صورتی که شرایط اولیه قرارداد که مبنای توافق طرفین بوده است، به شدت دگرگون شود، به گونه‌ای که تعادل قراردادی دچار اختلال گردد، طرفین می‌توانند جهت تحمل‌پذیر شدن فشار نامتعارف ایجاد شده برای یکی از آنان، درخواست بازبینی در شرایط عقد را نمایند»

و در پایان علاوه برآنچه که به عرض رسید باید به طور بسیارمختصر اضافه نمایم که اقدامات پیش‌بینی شده در ماده ۶۸-۷۲-۷ دهر دوفورمت قراردادهای EPC (مهندسی، تامین کالا و تجهیزات ساختمان و نصب) و EP (مهندسی، تامین کالا و تجهیزات) آن چنان ناعادلانه، در جهت مخالفت قاطع با جوهر قوانین مدنی مصوب قانونگذار مشخصاً با نیت ورشکست کردن پیمانکار تدوین شده که باورکردنی نیست. در این دوفورمت کلمه «برکناری پیمانکار» جایگزین کلمه «فسخ قرارداد» گردیده تا مانع قطع تعهدات طرفین بشود و با این تعریف پرداخت مخارج و هزینه‌های ادامه کامل قرارداد تا سقف هر مبلغ، هر مدت و هر تعداد پیمانکار جدید را به گردن پیمانکار مخلوع بآرکنند!! پیش‌بینی ماده ۶ در موافقت‌نامه تحت عنوان تعیین حداکثر مسئولیت مالی پیمانکار Maximum Liability نه تنها راه گشا نیست و موجب اطمینان خاطر پیمانکار نمی‌شود بلکه به این دلیل که پیمانکار در ابتدای قرارداد قادر به تعیین مقطع زمانی و قراردادی برکناری خود به میل کارفرما نمی‌باشد، می‌تواند به بینوایی و ورشکستگی کامل وی منتهی بشود و جدا جای تعجب دارد که این مهم چرا تاکنون از ناحیه هیچ نهادی مورد اعتراض قرار نگرفته است. انشاءالله که فرصتی پیش بیاید تا باهمفکری همه عزیزان و همکاران سندیکا به ویژه اعضای محترم کمیسیون حقوقی در آینده نزدیک مورد بررسی و مذاقه قرار بگیرند.

در گفتگو با عضو کانون وکلای دادگستری بررسی شد

رویه جدید در فرمول محاسبه خسارت تاخیر تادیه

معاون قضایی کل دادگاه‌های تهران روز شنبه ۷ مهر ماه در بخشنامه‌ای به شماره ۳۰/۱۱۸۰۰ فرمول صحیح محاسبه خسارت تاخیر تادیه را اعلام نمود. در این بخشنامه آمده است: «با توجه به اینکه بعضاً ابهاماتی در خصوص نحوه محاسبه خسارت تاخیر تادیه از سوی همکاران محترم مطرح شده است و نظر به اینکه به موجب رای وحدت رویه شماره ۸۵۰ دیوان عالی کشور به تاریخ ۱۶ مرداد ۱۴۰۳ که در خصوص مبحث مورد اشاره فصل الخطاب بوده است و در رای مذکور به صراحت و وضوح فرمول نحوه محاسبه بیان شده است و مقرر گردیده است که حاصل تقسیم عدد شاخص در زمان تادیه بر عدد شاخص در زمان سررسید (ماه) ضرب در مبلغ اصل دین شده و عدد به دست آمده مبلغ دین با احتساب خسارت تاخیر تادیه خواهد بود و نظریه مشورتی نیز در همین خصوص در تاریخ ۱۰ شهریور ۱۴۰۳ در تایید همین موضوع بیان شده است و هر نحوه محاسبه دیگر با توجه به لازم الاجرا بودن رای وحدت رای خلاف قانون خواهد بود.

انتشار بخشنامه قضایی جدید درباره فرمول صحیح محاسبه خسارت تاخیر تادیه از طرف معاون قضایی کل دادگاه‌های تهران، ما را بر آن داشت تا برای آگاهی بیشتر از تغییرات صورت گرفته در نحوه خسارت تاخیر تادیه، همچنین لزوم این کار و اهمیت آن برای صنعت احداث، به گفتگو با مهندس امیرحسین همتی مدیرعامل شرکت ایران بروکتر بنشینیم. آقای مهندس امیرحسین همتی، عضو کانون وکلای دادگستری مرکز، دانش آموخته مقطع کارشناسی شیمی و کارشناسی ارشد مهندسی شیمی از دانشگاه صنعتی شریف و دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران هستند که به همراه مهندس فیروز دولت‌نیا رئیس هیات مدیره شرکت ایران بروکتر و عضو کمیسیون حقوقی سندیکا، زحمات زیادی در زمینه اصلاح روش محاسبه تاخیر تادیه کشیده‌اند.

پیام‌آبادگران
آبان ۱۴۰۳
شماره ۴۲۰

که موضوع آن دین از نوع وجه رایج بوده و با وجود مطالبه داین و تمکن مدیون، مدیون از پرداخت آن امتناع نموده، در صورت تغییر فاحش شاخص قیمت سالانه از زمان سررسید تا هنگام پرداخت و پس از مطالبه طلبکار، دادگاه با رعایت تناسب تغییر شاخص سالانه که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌گردد محاسبه و مورد حکم قرار می‌دهد مگر اینکه طرفین به نحو دیگری مصالحه نمایند. با توجه به اختلاف شاخص فروردین تا اسفند هر سال، استفاده از متوسط شاخص بهای سال مربوط به یک سال قبل از زمان اجرای حکم، با هدف قانون‌گذار که جبران ارزش از دست رفته پول و مطالبات مالی است فاصله‌ای فاحش دارد. اداره محترم حقوقی قوه قضاییه در نظریات مشورتی متعددی

رای نسبت به پرداخت خسارت تاخیر تادیه امتناع می‌نمودند. اما فرار بدهکاران از پرداخت مبلغی زاید بر اصل طلب، و سوء استفاده آنها از این خلاء قانونی، چالش‌های جدی ایجاد کرد و مجدداً لزوم پرداخت مبلغی بابت جبران کاهش ارزش پول به منظور جلوگیری از سوء استفاده بدهکاران و حمایت طلبکاران مطرح شد. نهایتاً مقررات آئین دادرسی مدنی جدیدی در سال ۱۳۷۹ به تصویب رسید که طی آن محاسبه و پرداخت خسارت تاخیر تادیه بر اساس شاخص‌های اعلامی بانک مرکزی پیش بینی شد. چنانچه مستحضرید مطابق با ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی که در تاریخ ۲۱ فروردین ۱۳۷۹ مصوب شده، در آن دسته از دعاوی

• **ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ماهنامه پیام آبادگران قرار دادید، لطفاً توضیحاتی در زمینه خسارت تاخیر تادیه و اهمیت آن ارائه دهید؟**

آئین دادرسی مدنی مصوب سال ۱۳۱۸ صراحتاً نحوه محاسبه و پرداخت خسارت تاخیر تادیه را تعیین تکلیف نموده بود. پس از بروز اختلافاتی در خصوص مطالبه خسارت تاخیر تادیه، در تاریخ ۱۲ تیر ۱۳۶۴ شورای نگهبان برای پایان دادن به اختلافات موجود، مقرراتی را که پرداخت خسارت تاخیر تادیه را تجویز می‌نمود، از جمله مواد ۷۱۲ الی ۷۲۳ قانون آئین دادرسی مدنی سابق را غیر قانونی و خلاف شرع اعلام نمود، مفاد این نظریه تا حدود بیش از یک دهه از سوی محاکم به اجرا در می‌آمد و محاکم از صدور

از جمله نظریه مشورتی شماره ۷/۱۴۰۰/۲۸۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۲۰ به دقت این موضوع را تشریح نموده است. طبق نظر ایشان در ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹، مبلغ خسارت تأخیر تأدیه از زمان سررسید تا زمان پرداخت بر اساس شاخص سالانه بانک مرکزی تعیین می‌شود و با عنایت به این که در جدول شاخص سالانه، عدد هر ماه به تفکیک مشخص می‌شود، در زمان محاسبه خسارت باید عدد مربوط به همان ماه مبنای محاسبه قرار گیرد. همچنین مصوبه ریاست محترم قوه قضاییه مندرج در روزنامه رسمی به شماره ۲۱۸۶۲، جدول مورد استفاده جهت محاسبه خسارت تأخیر تأدیه را از جدول محاسبه مهریه موضوع ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی تفکیک نموده است.

در طی چند سال گذشته و با وجود گذشت زمان قابل توجهی از لازم‌الاجرا شدن این قانون، در خصوص نحوه استفاده از شاخص‌های اعلامی بانک مرکزی اختلاف نظرهایی به وجود آمد تا جایی که در طی ۲ سال گذشته، برخی از محاکم بر خلاف رویه حاضر، اقدام به محاسبه دیون با روشی متفاوت نمودند. در این زمینه از طریق سندیکا و با همراهی آقای دکتر گلابتونچی، دبیر محترم سندیکا اقدام به نامه‌نگاری با ریاست قوه قضاییه کردیم و موفق به دریافت پاسخهای مثبتی شدیم. طی این نامه‌نگاری‌ها بود که رئیس محترم قوه قضاییه، دستور بررسی و پیگیری را به سایر مقامات قضائی دادند و در نهایت معاونت محترم دادگستری استان تهران طی نامه‌ای به سرپرست مجتمع قضایی شهید صدر

تهران، و در پاسخ به نامه سندیکا تائید کردند باید روش محاسبه خسارت تأخیر تأدیه بر اساس روش سالانه منتهی به ماه باشد. این پاسخ در نشریه سندیکا منتشر شد و بعد از ابلاغ سراسری آن توسط معاونت محترم قضایی، تا مدتی به عنوان رویه غالب مورد استفاده قرار گرفت و مشکل بسیاری از پیمانکاران را حل کرد.

با این وجود در دی ماه سال ۱۴۰۲ دادگستری کل استان تهران، بخشنامه مغایری با بخشنامه‌های پیشین خود صادر نمود و طی آن، پرداخت تأخیر تأدیه را بر اساس متوسط شاخص بها سال اعلام گردید. در این بخشنامه، اصطلاح «شاخص سالانه» به «شاخص متوسط سال» تغییر یافته و این شاخص با شاخص مهریه مقایسه شده بود،

چنین بخشنامه‌ای دارای

پیامدهای اقتصادی بود.

بدتر از همه اینکه چنین

بخشنامه‌ای در نهایت منجر

به تضییع حقوق مردم

می‌گردید که لزوم اصلاح این

بخشنامه و ارائه مستندات

لازم برای تغییر آن را ضروری

کرد.

در حالی که، در ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی دو تاریخ مشخص تحت عنوان «زمان سررسید» و «زمان ادای دین» تعیین شده است و لازم است شاخص هر یک با لحاظ ماه و سال تحقق آن مدنظر قرار گیرد. چنین بخشنامه‌ای دارای پیامدهای اقتصادی بود. بدتر از همه اینکه چنین بخشنامه‌ای در نهایت منجر به تضییع حقوق مردم می‌گردید که لزوم اصلاح این بخشنامه و ارائه مستندات لازم برای تغییر آن را ضروری کرد.

با توجه به اهمیت این موضوع بود که در همان زمان بنده و خانم مهندس سارا دولت نیا عضو کانون وکلای دادگستری مرکز، دانش آموخته دانشگاه صنعتی شریف و دانشجوی حقوق اقتصادی دانشگاه شهید بهشتی با همکاری استاد ارجمندمان جناب آقای دکتر باقر شاملو عضو محترم هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی، جناب آقای دکترهانی حاجیان قاضی محترم دادگستری و آقای دکتر مجتبی قاسمی اقتصاد دان و عضو محترم هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی اثری تحت گزارش پژوهشی برای چاپ نزد پژوهشگاه قوه قضاییه حاضر نمودیم و با ارائه مدارک و مستندات لازم به رایزنی با معاونت محترم حقوقی قوه قضاییه پرداختیم. بالاخره موضوع در هیات عمومی دیوان عالی کشور مطرح شد و در این باره رای لازم صادر شد که مبنی بر پرداخت خسارت تأخیر تأدیه بر اساس روش محاسبه سالانه منتهی به هر ماه باشد. بعد از این حکم نیز آقای دکتر ابراهیم کرمی، معاون قضایی رئیس کل دادگاه‌های عمومی و انقلاب تهران در امور اجرای احکام مدنی، بخشنامه‌ای صادر کردند و عنوان نمودند هر روش دیگری جز

روش سالانه منتهی به هر ماه برای پرداخت خسارت تاخیر تادیه استفاده گردد (از جمله استفاده از متوسط شاخص بها سال) خلاف قانون است و قابلیت اجرایی ندارد.

• لطفا جهت روشن شدن ابعاد مسئله، توضیحات بیشتری در زمینه استفاده از روشهای مختلف برای محاسبه خسارت تاخیر تادیه و تاثیر هر کدام از آنها ارائه دهید؟

در نظام مالی کشور، برای سنجش میزان تورم از دو نوع شاخص متفاوت استفاده می شود. یکی از این شاخص ها، شاخص نقطه به نقطه است که محاسبه و اعلام آن بر عهده مرکز آمار است و شاخص دوم، شاخص سالانه است که محاسبه و اعلام آن بر عهده بانک مرکزی می باشد، و این دو شاخص تفاوت های اساسی با یکدیگر در نوع محاسبه و ... دارند.

شاخص نقطه به نقطه که تغییرات شاخص تورم را نسبت به ماه مشابه سال قبل مقایسه می کند، یک استاندارد جهانی است که توسط بسیاری از کشورها محاسبه و اعلام می شود. در حقیقت در محاسبه شاخص نقطه به نقطه، تورم نسبت به ماه مشابه سال قبل بررسی می گردد و قابلیت استفاده در محاسبه خسارت تاخیر تادیه را ندارد. در مقابل شاخص سالانه، شاخصی است که بانک مرکزی در انتهای هر ماه، پس از بررسی و مقایسه با اطلاعات ۱۲ ماهه منتهی به آن ماه محاسبه و منتشر می نماید. در شاخص سالانه، هر ماه از سال، عدد شاخص خود را دارد که اصطلاحاً به آن «شاخص سالانه منتهی به آن ماه» گفته می شود. با استفاده از این نوع شاخص به علت پیوستگی موجود بین ماهها، امکان مقایسه هر ماه از سال، با هر ماه از همان سال یا سال دیگر فراهم می شود که این ویژگی باعث می شود، شاخص مذکور به راحتی جهت همسان سازی زمان های مختلف با استفاده از عدد مربوط به ماه مبدا و مقصد مورد استفاده قرار گیرد. به همین علت است که قانون گذار عنوان نموده که جهت محاسبه خسارت تاخیر تادیه باید از این نوع شاخص بهره گرفت. به شاخص سالانه منتهی به هر ماه اشتباهاً شاخص ماهانه نیز گفته می شود.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بر همین مبنا طبق روال گذشته، در انتهای هر ماه عددی به عنوان شاخص سالانه منتهی به آن ماه را اعلام می نماید. در فروردین سال بعد نیز میانگین شاخص های سالانه سال گذشته را تحت عنوان متوسط سال اعلام می نماید. اما به علت استفاده از واژه سالانه در نص ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) است گاهی این سو تفاهم ایجاد می گردد که هدف قانونگذار از عنوان واژه سالانه، استفاده از متوسط سال می باشد که همین امر عواقب مالی و اقتصادی بسیاری را برای فعالان اقتصادی به همراه داشته است.

همان طور که از شرح موضوع مشخص است، شاخص سالانه و ماهانه در مقابل یکدیگر و در تضاد با هم نبوده و اتفاقاً یکی هستند. در واقع قانون گذار شاخص سالانه را صرفاً در برابر شاخص نقطه به نقطه قرار داده و جهت تشخیص دادن این دو شاخص از یکدیگر، به علت مشکلات موجود در استفاده از شاخص نقطه به نقطه، در این باره از عبارت شاخص سالانه در قانون استفاده کرده است که این امر نباید موجب خطا و سوء برداشت شود.

• با توجه به آنچه فرمودید عواقب استفاده از شاخص متوسط سال برای محاسبه خسارت ناشی از تاخیر تادیه چیست؟

میزان خسارت تاخیر تادیه با استفاده از شاخص سالانه زمان (ماه) اجرای حکم محاسبه می گردد. در صورت استفاده از شاخص متوسط سال به دلیل اینکه میانگینی از تورم دوره اول فروردین لغایت

حداقل ۹۰ درصد پرونده های پیمانکاری

مطروحه توسط پیمانکاران در خود

مطالبه خسارت تاخیر تادیه را دارند که در

نتیجه استفاده از متوسط شاخص بهای

سال قبل ضرر مضاعفی را برای آنها به

همراه دارد.

۲۹ اسفند هر سال است و همواره در فروردین سال بعد اعلام می شود، هرگز در طول سال اجرای هیچ حکمی در دسترس نبوده، قابلیت کاربردی و استنادی نداشته و میزان آن قابل پیش بینی نیست، بنابراین به خودی خود از حیز انتفاع خارج شده، در نهایت اجرای حکم را غیر ممکن می سازد و یا اینکه نیاز به محاسبه مجدد در سال بعد و پس از تعیین شاخص زمان اجرای حکم دارد. البته عواقب بسیار دیگری نیز وجود دارد که در اثر پژوهشی نزد پژوهشگاه قوه قضاییه شرح داده ایم. از جمله می توان به کاهش سطح حمایت قانون از پول ملی و افزایش تورم ناشی از آوردن افراد به معامله با استفاده از دارایی های سرمایه ای، کاهش درآمد قوه قضاییه، ایجاد راه سو استفاده برای بدهکاران و ... اشاره نمود.

• از دیدگاه جناب عالی نحوه محاسبه خسارت تاخیر تادیه با روش متوسط سال، در حرفه پیمانکاری چه تاثیری داشت که اعتراض تشکلهای صنعت احداث را به همراه داشت؟

زمانی که قوانین به شیوه ای باشد که ضمانت اجرای پرداخت درست نباشد، کارفرما می تواند پرداخت صورت وضعیت فروردین را تا اسفند ماه به تاخیر بیندازد، بدون این که از لحاظ قانونی مورد توبیخ قرار بگیرد. در واقع به نفع بدهکار است که خسارت تاخیر تادیه با متوسط سال قبل حساب شود، چون این کار در صورتی که زمان سررسید و پرداخت در یک سال باشند عملاً خسارت تاخیر تادیه را به صفر می رساند و در صورتی که در دو سال متفاوت باشند به شدت کمتر از واقعیت می گردد. جدای از پرونده های کثیر پیمانکاری که جاری هستند یا موفق به دریافت حکم شده اند، شاید بتوان گفت حداقل ۹۰ درصد پرونده های پیمانکاری مطروحه توسط پیمانکاران در خود مطالبه خسارت تاخیر تادیه را دارند که در نتیجه استفاده از متوسط شاخص بهای سال قبل ضرر مضاعفی را برای آنها به همراه دارد.

تفکیک وزارتخانه‌های راه و شهرسازی

مقدمه: ادغام وزارتخانه‌های راه و ترابری و مسکن و شهرسازی در سال ۱۳۹۰ با هدف بهبود هماهنگی و کارایی پروژه‌های زیرساختی و مسکن صورت گرفت. با این حال، بیش از یک دهه پس از این ادغام، مشکلات بسیاری از جمله کاهش تمرکز، ناهماهنگی در مدیریت پروژه‌ها، و کمبود شفافیت در تخصیص بودجه آشکار شده است.

از وعده‌های اولیه ادغام وزارتخانه‌های راه و شهرسازی این بود که هماهنگی بین پروژه‌های مسکن و زیرساخت‌های حمل‌ونقل بهبود یابد و این دو حوزه بهتر با یکدیگر ادغام شوند. اما آنچه در عمل اتفاق افتاده این است که بسیاری از پروژه‌ها به دلیل نبود تمرکز، ناکارآمدی و عدم هماهنگی بین بخش‌های مختلف وزارتخانه با مشکل مواجه شده‌اند.

یکی از بارزترین مثال‌ها، پروژه راه‌آهن چابهار-زاهدان جهت دسترسی به آب‌های آزاد و پروژه راه‌آهن تهران-مشهد است که به دلیل ناهماهنگی بین بخش‌های مختلف وزارتخانه راه و شهرسازی و عدم تأمین به موقع بودجه، با چندین سال تأخیر روبه‌رو شدند. این پروژه‌ها که از اهمیت استراتژیک بالایی برخوردار بودند، می‌توانستند در زمان کوتاه‌تری به پایان برسند، اما ادغام وزارتخانه‌ها موجب شد که تمرکز بر روی این پروژه‌ها و بسیاری پروژه‌های دیگر به شدت کاهش یابد.

در بسیاری از موارد، تصمیم‌گیری‌های دولتی بدون در نظر گرفتن مشاوره‌های بخش خصوصی انجام شده است. این مسئله نه تنها باعث افزایش هزینه‌ها گردیده، بلکه به کاهش کیفیت پروژه‌ها و

تأخیرهای مکرر منجر شده است. متأسفانه دولت معمولاً از بخش خصوصی تنها به عنوان ابزاری برای اجرای پروژه‌ها استفاده می‌کند، اما نظرات آن‌ها را در تصمیم‌گیری‌ها وارد نمی‌کند.

حال، تفکیک دوباره این وزارتخانه‌ها به عنوان راه‌حلی برای بهبود وضعیت مطرح است.

مریم خوانساری

چالش‌های اصلی ناشی از ادغام وزارتخانه‌ها

مشکلات بزرگ‌تری منجر می‌شود. برای مثال، پروژه‌های حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای بسیاری که نیازمند منابع مالی گسترده و مدیریت متمرکز هستند، به دلیل تخصیص نادرست بودجه متوقف شده‌اند یا با کیفیت پایینی تر اجرا می‌شوند.

در حوزه مسکن نیز پروژه‌هایی همچون مسکن ملی با مشکلات مشابهی مواجه شده‌اند. فارغ از تصمیم‌گیری‌های صحیح در مورد چرایی و چگونگی اجرای این پروژه‌ها، عدم تخصیص به موقع زمین و سرمایه‌گذاری‌های ناکافی باعث شده که

۲. یکی دیگر از مهم‌ترین مشکلات، مدیریت ناکارآمد بودجه و کاهش شفافیت در تخصیص منابع است. به دلیل عدم تمرکز و گستردگی مسئولیت‌ها، بودجه‌های مربوط به پروژه‌های عمرانی و زیرساختی، به دلیل ادغام، به‌طور نامتوازن توزیع می‌شوند و این موضوع باعث شده بسیاری از پروژه‌های کلیدی با کمبود بودجه مواجه شوند. در شرایط فعلی اقتصادی کشور، که با محدودیت‌های بودجه‌ای و تحریم‌های بین‌المللی روبه‌رو هستیم، این عدم شفافیت در تخصیص منابع به

۱. پس از ادغام، یکی از چالش‌های عمده در پروژه‌های زیرساختی راه و مسکن، ناهماهنگی و کندی در تصمیم‌گیری‌ها بوده است. در حوزه زیرساخت، پروژه‌های کلانی مانند توسعه شبکه ریلی و راه‌سازی، با تأخیرهای متعددی مواجه شده‌اند. این تأخیرها به دلیل نبود تمرکز مدیریتی و گستردگی وظایف وزارتخانه بوده است. بسیاری از شرکت‌های پیمانکاری و فعالان بخش خصوصی از عدم هماهنگی و بوروکراسی پیچیده به شدت شکایت دارند که موجب خسارات بسیاری برای شرکت‌ها می‌شود.

۷. تخصصی سازی و جذب نیروی انسانی متخصص: با تفکیک وزارتخانه‌ها، هر کدام از وزارتخانه‌ها می‌توانند تمرکز بیشتری بر جذب و تربیت نیروهای متخصص در حوزه‌های مرتبط با خود داشته باشند. این تمرکز می‌تواند به افزایش کیفیت اجرای پروژه‌ها، کاهش وابستگی به نیروهای خارجی و ارتقاء توانمندی‌های داخلی و نهایتاً استفاده بهینه از ظرفیت بالای بخش خصوصی منجر شود.

۸. کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری: ادغام این وزارتخانه‌ها باعث شده تا برنامه‌های توسعه‌ای دچار سردرگمی شوند و بسیاری از سرمایه‌گذاران به دلیل نبود تمرکز در پروژه‌های خاص، تمایل خود را به سرمایه‌گذاری در این حوزه‌ها از دست بدهند. این موضوع به‌ویژه در پروژه‌های کلان، از جمله مسکن‌های ملی و پروژه‌های زیرساخت‌های حمل‌ونقل، به خوبی مشهود است.

ضرورت تفکیک وزارتخانه‌ها در شرایط کنونی:

در حالی که چالش‌های ناشی از ادغام وزارتخانه‌ها برای بیش از یک دهه باقی مانده‌اند، اکنون زمان آن رسیده است که ضمن تلاش برای مدیریت این چالش‌ها، به سراغ راه‌حل‌های ساختاری برویم. تفکیک وزارتخانه‌های راه و ترابری با مسکن و شهرسازی تنها به عنوان یک اصلاح اساسی در ساختار مدیریتی کشور نیست، بلکه به عنوان یک گام پیش‌رو برای تضمین آینده توسعه زیرساخت‌ها و بهبود کیفی زندگی شهری و روستایی در ایران است. با تغییر در رویکرد مدیریتی و ایجاد تمرکز در هر حوزه، می‌توانیم شاهد بهبود قابل توجهی در اجرای پروژه‌ها، تخصیص منابع و رفع نیازهای حیاتی کشور باشیم. اکنون زمان آن است که با حرکت به سوی تغییرات جدی و بنیادین، کشور از فرصت‌های پیش‌رو برای توسعه پایدار و رفاه عمومی بهره‌مند شود.

بحرانی مانند سیل‌ها، زمین‌لرزه‌ها یا بلایای طبیعی، نیاز به واکنش سریع و هماهنگ وجود دارد. اما گستردگی وظایف وزارتخانه‌های ادغام‌شده و تمرکز بیش از حد بر مدیریت کلان، باعث کاهش سرعت و انعطاف‌پذیری در این شرایط گردیده است. این ناشی از مدیریت چند حوزه متفاوت تحت یک ساختار مرکزی است که گستردگی مسئولیت‌ها مانع از واکنش سریع و هماهنگ می‌شود.

۶. کاهش نوآوری و پیشرفت‌های تکنولوژیکی: با ادغام وزارتخانه‌ها، تمرکز بر تکنولوژی‌های جدید و نوآوری‌های لازم برای پروژه‌های زیرساخت‌های و شهری به شدت کاهش یافته است همچنین زیرساخت‌های حمل‌ونقل به تکنولوژی‌های مدرن و نوآورانه نیاز دارند تا بتوانند با چالش‌های آینده مقابله کنند، اما به دلیل گستردگی حوزه‌های تحت پوشش وزارتخانه، توجه کافی به این بخش صورت نمی‌گیرد.

احداث جاده‌های کوهستانی و تونل‌ها نیازمند دقت و تخصص فنی متفاوتی هستند که به دلیل ادغام این دو وزارتخانه و گستردگی وظایف، باکندی و ناهماهنگی مواجه شده‌اند.

بسیاری از این پروژه‌ها با تأخیرهای طولانی و عدم تحقق اهداف اولیه مواجه شوند.

۳. یکی از مسائل مهم که اغلب نادیده گرفته می‌شود، تفاوت در مأموریت‌های وزارتخانه‌ها است. حوزه زیرساخت‌های حمل‌ونقل، مانند جاده‌سازی، راه‌آهن و توسعه بنادر، نیازمند یک مدیریت تخصصی و متمرکز متفاوتی است که نمی‌تواند با نیازهای تخصصی حوزه مسکن ترکیب شود. پروژه‌هایی همچون احداث جاده‌های کوهستانی و تونل‌ها نیازمند دقت و تخصص فنی متفاوتی هستند که به دلیل ادغام این دو وزارتخانه و گستردگی وظایف، باکندی و ناهماهنگی مواجه شده‌اند.

۴. سختی در پاسخگویی به نیازهای منطقه‌ای: تنوع جغرافیایی و اقلیمی ایران نیاز به سیاست‌گذاری‌های منطقه‌ای و محلی دارد. ادغام این دو وزارتخانه باعث شده که تصمیمات در سطح ملی گرفته شود و به نیازهای خاص هر منطقه کمتر توجه شود. این عدم تمرکز و توجه به نیازهای منطقه‌ای در گذر زمان منجر به ایجاد شکاف بیشتر بین مناطق محروم و توسعه‌یافته شده و نابرابری‌های منطقه‌ای را تشدید میکند. این موضوع به‌ویژه در مناطق محروم و دورافتاده به مشکلات بیشتری منجر شده است.

۵. کاهش انعطاف‌پذیری در مواجهه با بحران‌ها و شرایط اضطراری: در شرایط

رسالت جدید اتاق بازرگانی تهران

کسب‌وکار اتاق بازرگانی تهران با تشریح خدمات اتاق بازرگانی برای اعضای این اتاق گفت: فعالیت‌های اصلی اتاق بازرگانی تهران در ۷ نوع مشاوره اعم از مشاوره مالیاتی، مشاوره خدمات اجتماعی، مشاوره قانون کار، مشاوره گمرک،

مشاوره پول و ارز و مشاوره امور مالی است. همچنین اتاق بازرگانی در کمیته‌های حل اختلاف به عنوان نماینده کارفرما شرکت می‌کند.

وی ارائه خدمات غیرحضوری به اعضای اتاق را امکان پذیر دانست و خاطرنشان کرد: می‌خواهیم مشاوره را به محل انجمن‌های شما انتقال دهیم تا راحت‌تر خدمات را کسب کنید. ضمن این که از طریق سامانه تلفنی ۱۸۶۶ و طرح سوال بر روی سایت اتاق نیز می‌توانید از خدمات مشاوره اتاق در موارد مختلف مطرح شده بهره‌مند شوید.

معاون توسعه خدمات کسب‌وکار اتاق بازرگانی تهران در تشریح دیگر اقدامات اتاق در راستای هم‌افزایی اعضا افزود: با توجه به نیاز شرکت‌ها به شناخت ظرفیت‌ها و خدمات یکدیگر، صفحه‌ای را در سایت اتاق برای معرفی شرکت‌ها و خدمات آنها به صورت رایگان ایجاد کرده‌ایم. طاهری یادآورد شد: البته این عضویت شامل دریافت کارت بازرگانی نمی‌شود و اخذ این کارت نیازمند شرایط و مدارک بیشتری است. قرار است خدمات اتاق به صورت سالیانه مورد ارزیابی قرار گیرد و با توجه به نیاز اعضا ارتقا پیدا کند.

نشست‌ها ادامه می‌یابد

در بخش دوم نشست نیز جلسه پرسش و پاسخ برگزار شد و نمایندگان اتاق بازرگانی در حوزه‌های مختلف کسب و کار به پرسش‌های حاضران جواب دادند و دغدغه‌های مختلف فعالان صنعت ساختمان را مورد بررسی قرار دادند.

ویژه‌ای را برای بخش خصوصی و اتاق بازرگانی در دوره کنونی ایجاد می‌کند. در این میان فعالان صنعت ساختمان می‌توانند از این فرصت به نحو احسن استفاده کنند و با عضویت در اتاق تهران علاوه بر مزایای مختلف حمایتی اتاق، از اعلام دغدغه‌ها و چالش‌های خود با دولت و رفع آنها بهره‌مند شوند.

اتاق بازرگانی فراتر از صادرات و واردات است

رامین گوران؛ عضو هیات نمایندگان اتاق تهران و دبیر انجمن انبوه سازان نیز با انتقاد از ارتباط نامطلوب حوزه ساختمان با اتاق بازرگانی تا به این دوره گفت: متأسفانه دوستان ما در صنعت احداث عموماً فعالیت اتاق را منحصر به صادرات و واردات می‌دانند، اما خوشبختانه در چند سال اخیر این ارتباط در حال تغییر است. وی با ابراز خرسندی از تغییر نگاه فعالان صنعت ساختمان در دوره دهم فعالیت اتاق تهران خاطرنشان کرد: اتاق به عنوان یک تشکل فرادستی و پارلمان بخش خصوصی است و در دوره دهم با تشکیل کمیسیون احداث، ارتباطات قوی‌تر را با این حوزه شکل داده است. علاوه بر مشاوره و ایجاد بستر رونق فعالیت شرکت‌ها و فعالان، اتاق حمایت‌های مالی نیز از تشکل‌ها می‌کند که باید از این ظرفیت نیز استفاده کرد. ضمن این که همواره مورد اقبال دولت است و مکاتبات ما از طریق اتاق با هر کدام از بخش‌های دولت و رئیس جمهور، مورد استقبال و پاسخگویی قرار گرفته است.

مشاوره را به انجمن‌های شما می‌آوریم
محمودرضا طاهری؛ معاون توسعه خدمات

نشست مشترک «تبیین و اجرایی کردن همکاری‌های جامع اتاق بازرگانی تهران و زنجیره ارزش احداث و ساختمان» با حضور هیات نمایندگان اتاق تهران و فعالان صنعت ساختمان در محل سالن امین‌الضرب اتاق بازرگانی تهران برگزار شد. در این نشست

که صبح روز چهارشنبه، ۲۸ شهریورماه با حضور هیات نمایندگان اتاق تهران و فعالان صنعت ساختمان در محل سالن امین‌الضرب اتاق بازرگانی تهران برگزار شد، امیررضا بیدگلی؛ دبیر امور تشکل‌های اتاق بازرگانی تهران با تأکید بر پُررنگ‌تر شدن حوزه ساختمان در این دوره از اتاق تهران گفت: در دوره دهم هیات نمایندگان اتاق تهران، نگاه اتاق به زنجیره احداث و صنعت ساختمان با تغییر شگرفی همراه بوده است. وی با تأکید بر جایگاه اتاق بازرگانی تهران در بین نهادهای تصمیم‌گیر در کشور افزود: عضویت در اتاق و اجتماع فعالان صنعت ساختمان در این بستر می‌تواند امکان انتقال دغدغه‌ها و مشکلات را به شیوه‌ای بهتر فراهم کند. چراکه دولت نیز اهمیت ویژه‌ای به فعالیت‌های اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی و چالش‌های مطرح شده از سوی اتاق دارد.

وزیر صمت از جنس اتاق است

ایرج رهبر؛ رئیس کمیسیون عمران، احداث و امور زیربنایی اتاق تهران نیز با اشاره به اقدامات صورت گرفته در حوزه احداث در دوره دهم تا به امروز گفت: در نخستین قدم‌ها توانسته‌ایم کمیسیون عمران هیات نمایندگان اتاق تهران را تشکیل دهیم که اقدام به برگزاری جلسات منظم کند و چالش‌های حوزه را مورد بررسی قرار دهد. وی دوره دهم هیات نمایندگان اتاق تهران را فرصت مطلوب فعالیت تشکل‌ها خواند و افزود: مهندس اتابک وزیر کنونی صنعت، در ۲ دوره عضو هیات مدیره انجمن انبوه‌سازان بوده‌اند و شناخت خوبی با بخش خصوصی دارند؛ این مسئله فرصت

حمایت‌های بخش خصوصی برای تکمیل و پایان پروژه‌ها نیاز است

دارند پیاده می‌کنند، گفت: فناوری سازه‌های که در این پروژه شاهد هستیم در کشوری که مورد تحریم‌های ظالمانه بسیاری قرار گرفته، نشان می‌دهد مهندسان با غیرت و رشادت دارند جدیدترین تکنولوژی‌ها را در کشور رقم می‌زنند.

وزیر راه و شهرسازی اظهار کرد: پل پروژه آزاد راه شهید سلیمانی اولین پلی است که در کشور و بعضاً خاورمیانه هم طول عرشه و سیستم کابلی آن منحصر به فرد و حدود ۱۹ کیلومتر است. این مسیر در طول ۱۹ کیلومتر ۲۰ پل را دارد. صادق اظهار امیدواری کرد با توضیحات داده شده حتماً بهار سال آینده تردد روی این پل انجام می‌پذیرد و حلاوت آن را نه تنها تهران و کرج بلکه اقصی نقاط کشور به دلیل استراتژیک و کاربردی بودن مورد بهره‌برداری قرار خواهند داد.

۲۶ مهر

را خواهند چشید از این نظر از شهرداری کرج و استاندار البرز تشکر می‌کنم به جهت تعاملی که پیش آمده و اتفاق بزرگی که رقم خورده است. صادق اضافه کرد: در کشور قطعاً پس از اتمام و بهره‌برداری از این پروژه، این نوع تعامل الگویی برای تعاملات بعدی در کشور خواهد شد. وی در ادامه با بیان اینکه خوشحالم روی پلی قدم می‌زنم که دانش مهندسی آن را مهندسان غیور کشور به بهترین نحو ممکن

وزیر راه و شهرسازی گفت: حمایت‌های بخش خصوصی و شهرداری‌ها را برای تکمیل یا پایان بسیاری از پروژه‌ها نیاز داریم.

به گزارش بازار، فرزانه صادق روز پنجشنبه ۲۶ مهر در حاشیه بازدید از پروژه آزاد راه شهید سلیمانی کرج افزود: این پروژه ملی و اثرات بین‌المللی دارد که با تعامل بین شهرداری و دولت در حال انجام است.

وی بیان کرد: این نکته بسیار مهمی است به همین دلیل با توجه به اینکه بسیاری از پروژه‌های نیمه‌تمام، ناتمام یا شروع نشده داریم که در توسعه کشور موثر است، بنابراین حمایت‌های بخش خصوصی و شهرداری‌ها را باید داشته باشیم تا این پروژه‌ها شروع یا به اتمام برسند.

وزیر راه و شهرسازی گفت: با توجه به اقدامات موثری که در پروژه آزاد راه شهید سلیمانی شاهد بودیم و مردم حلاوت آن

تفاهم برای همکاری مشترک در حوزه ساخت‌وساز و حل اختلاف

کمیسیون عمران به صورت حضوری در سال آینده میلادی در اتاق تهران بررسی و مقرر شد این دوره‌های با هماهنگی و براساس نیز اعضای اتاق ایران به زودی برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی شود. این عضو هیات نمایندگان اتاق تهران افزود: همچنین در مذاکره با لاوان لی، رئیس سابق فیدیک و انجمن مهندسان مشاور و پیمانکاران کره جنوبی و هیون جو چو مدیر بازرگانی خارجی، انجمن مهندسان مشاور و پیمانکاران کره جنوبی، مقرر شد تفاهم‌نامه‌ای به منظور انتقال تجربیات مشترک به امضای طرفین برسد.

به گفته آل‌رسول حوزه‌های تحت پوشش این تفاهم‌نامه همکاری شامل قراردادهای بین‌المللی و استانداردهای FIDIC، به اشتراک گذاشتن تجربه‌های حل‌وفصل اختلافات تجاری و داوری بین‌المللی با ارجاع به رویه‌های ICC، آموزش و افزایش ظرفیت با استفاده مشترک از دوره‌های آموزشی و سمینارهای تخصصی در مورد قراردادهای بین‌المللی، داوری و مدیریت اختلاف و شبکه‌سازی و پروژه‌های مشترک برای ایجاد فرصت‌های بیشتر برای همکاری در پروژه‌های مشترک بین دو کشور می‌شود. ۲۷ مهر

در حوزه ساخت‌وساز و پیمانکاری این نهاد را بر آن داشته تا در فرمت قراردادی و مسائل تخصصی این حوزه از فدراسیون بین‌المللی مهندسان مشاور کمک بگیرد. سرپرستی گروه اعزامی اتاق تهران را ایرج رهبر، رئیس کمیسیون عمران، احداث و امور زیربنایی، برعهده دارد و سهیل آل‌رسول و رامین گوران از اعضای کمیسیون نیز در هیات اعزامی به این کنفرانس حضور دارند. آرش امام‌بخش، مدرس دوره‌های FIDIC و هیات مدیره انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی نیز هیات اتاق تهران را همراهی می‌کند.

اعضای گروه اعزامی اتاق تهران، ضمن مذاکره در حاشیه این کنفرانس با مدیران ارشد فیدیک و انجمن مهندسان مشاور و پیمانکاران کره جنوبی (KENCA) از جمله کترین کاراتسانیس که ریاست فیدیک را برعهده دارد و وینست لئوپ، مدیر کمیته قراردادهای فیدیک بر توسعه همکاری‌های اتاق بازرگانی تهران و فیدیک تاکید کردند. آل‌رسول توضیح داد: در مذاکره با مایکل بردلی، مدیر آموزش‌های عمومی فیدیک و نینو تستاتورا، مدرس و داور رسمی فیدیک، زمینه برگزاری دوره‌های آموزشی مورد درخواست

هیات کمیسیون عمران، احداث و امور زیربنایی اتاق تهران با حضور در کنفرانس قراردادهای بین‌المللی ساخت‌وساز و حل اختلاف در سئول کره جنوبی، مذاکراتی برای همکاری با فدراسیون بین‌المللی مهندسان مشاور برگزار کرد و با انجمن مهندسان مشاور و پیمانکاران کره جنوبی تفاهم‌نامه امضا کرد.

کنفرانس قراردادهای بین‌المللی ساخت‌وساز و حل اختلاف در سئول کره جنوبی در حال برگزاری است و هیاتی از کمیسیون عمران، احداث و امور زیربنایی اتاق بازرگانی تهران نیز برای حضور در این کنفرانس بین‌المللی به کره جنوبی سفر کرده است. این کنفرانس بین‌المللی به صورت مشترک توسط فدراسیون بین‌المللی مهندسان مشاور (FIDIC) و اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) در روزهای ۱۷ و ۱۸ اکتبر در سئول، پایتخت کره جنوبی، برگزار می‌شود. این رویداد به قراردادهای ساخت‌وساز و حل اختلاف در آن اختصاص دارد.

به گفته سهیل آل‌رسول، عضو کمیسیون عمران، احداث و امور زیربنایی اتاق تهران، حجم بسیار بالای داوری‌های ارجاع شده به اتاق بازرگانی بین‌المللی

سید جواد قانع فر، سرپرست امور تشخیص صلاحیت پیمانکاران و مشاوران شد

سند چشم انداز»، «سیاست های ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی)»، «برنامه هفتم پیشرفت»، «رعایت منشور اخلاقی کارگزاران دولت وفاق ملی»، با اتخاذ تدابیر مناسب در انجام مأموریت های محوله، موفق و موید باشید. توفیقات جناب عالی را از درگاه خداوند متعال خواستارم.» شایان ذکر است «سید جواد قانع فر»، در سال های گذشته در مسئولیت رئیس امور نظام فنی، اجرایی، پیمانکاران و مشاوران سازمان برنامه و بودجه کشور فعالیت کرده است. این گزارش می افزاید: معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور همچنین از زحمات و تلاش های «محمد جواد هادی دهکردی»، سرپرست سابق امور مشاوران و پیمانکاران، قدردانی کرد. ۲۲ مهر

معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با صدور حکمی، «سید جواد قانع فر» را به عنوان «سرپرست امور تشخیص صلاحیت پیمانکاران و مشاوران» منصوب کرد. به گزارش مرکز روابط عمومی و امور بین الملل سازمان برنامه و بودجه کشور؛ «سید حمید پورمحمدی»، معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، در حکم انتصاب «سید جواد قانع فر» نوشته است: «نظر به مراتب تعهد، تخصص و تجارب جناب عالی، به موجب این ابلاغ به عنوان «سرپرست امور تشخیص صلاحیت پیمانکاران و مشاوران» سازمان برنامه و بودجه کشور منصوب می شوید. امید است با اتکای به خداوند متعال و در «چارچوب قانون اساسی»، «اهداف

دکتر پزشکیان خواستار بررسی طرح تفکیک وزارت راه و شهرسازی شد

نیروی انسانی و ساخت و ساز جدیدی ایجاد شود، با همین امکانات موجود. در وزارت راه و شهرسازی. تفکیک انجام می شود. وی با بیان این که وزارت راه و ترابری و مسکن و شهرسازی در هم ادغام نشده اند، بلکه الحاق شده اند، اضافه کرد: با کمترین هزینه و صرف زمان می توانیم مأموریت های حمل و نقل و مسکن را از هم جدا کنیم تا یک شرایط پایداری در این دو حوزه برای کشور به وجود بیاید. وی با ابراز به این که حمل و نقل و مسکن حوزه های سنگینی هستند، خاطرنشان کرد: خانم وزیر، واقعاً وزیر پرتلاشی است و زحمت زیادی می کشد. اما وزارت راه، وزارتخانه سنگینی است و اعتبارات آن جوابگوی همه مأموریت ها نیست. طبیعی است وزیر با صرف وقت و کمک بیشتر دولت و تمرکز به روی موضوعات خاص می تواند حتماً در انجام مأموریت ها بسیار مؤثر باشد. ۷ مهر

وی ادامه داد: شاید درخواست مذکور با این نگاه بوده است که تفکیک وزارتخانه باعث توقف کارهای عمرانی می شود و رکود را در کار وزارت راه و شهرسازی ایجاد می کند، به همین دلیل نیز توسط رئیس مجلس به احترام رئیس جمهور و برای این که نشان دهد تعامل بین دولت و مجلس وجود دارد، اعلام وصول طرح تفکیک وزارت راه به تعویق افتاد و اعلام وصول نشد. رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با اعلام این که طرح تفکیک وزارت راه و شهرسازی در اختیار هیئت رئیسه مجلس است، گفت: بعد از اینکه رئیس مجلس با رئیس جمهور توافق کرد و رئیس جمهور توجیه شود که این کار به نفع مسکن و حمل و نقل است، طرح تفکیک اعلام وصول می شود. رضایی با تأکید بر این که طرح تفکیک هیچ بار مالی ندارد، توضیح داد: بنا نیست هیچ

رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی، گفت: بعد از اینکه رئیس مجلس با رئیس جمهور توافق کرد و رئیس جمهور توجیه شود که این کار به نفع مسکن و حمل و نقل است، طرح تفکیک اعلام وصول می شود. محمدرضا رضایی کوچی با اشاره به این که رئیس مجلس، رئیس جمهور را درباره تفکیک وزارت راه و شهرسازی توجیه می کند، گفت: این کار هیچ بار مالی ندارد. به گزارش صما، وی درباره تفکیک وزارت راه و شهرسازی، اظهار کرد: با شروع فعالیت مجلس و قبل از این که وزرا به مجلس معرفی شوند، طرح تفکیک وزارت راه و شهرسازی را مطرح کردیم. وی افزود: این طرح آماده بود که در مجلس اعلام وصول شود، اما یک روز قبل از این کار، رئیس جمهور با رئیس مجلس گفت وگویی داشت و درخواست کرد با توجه به شروع به کار دولت برای تفکیک وزارت راه و شهرسازی، مهلت داده شود.

دستورالعمل «طراحی بیمارستان ایمن و تاب آور در برابر سوانح چندگانه» ابلاغ شد

۱۴۰۰/۰۳/۰۸ هیئت محترم وزیران، ضابطه شماره ۸۸۰ با عنوان «دستورالعمل طراحی بیمارستان ایمن و تاب آور در برابر سوانح چندگانه» به صورت راهنما ابلاغ می شود تا از تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۰۱ برای همه قراردادهایی که از محل وجوه عمومی و یا به صورت مشارکت عمومی خصوصی منعقد می شوند، به مورد اجرا گذاشته شود.» ۲۵ مهر

از نوع ضوابط فنی بوده و در پایگاه اطلاع رسانی نظام فنی و اجرایی کشور منتشر شده است. در مقدمه این بخشنامه آمده است: «در چارچوب ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و به استناد تبصره ۲ ماده ۴ «نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور»، موضوع مصوبه شماره ۲۵۲۵۴/ت/۵۷۶۹۷ ه مورخ

«دستورالعمل طراحی بیمارستان ایمن و تاب آور در برابر سوانح چندگانه» در قالب بخشنامه ای از سوی معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور به دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران ابلاغ شد. به گزارش مرکز روابط عمومی، امور بین الملل و مدیریت دانش سازمان برنامه و بودجه کشور، این بخشنامه

نایب‌رئیس اتاق ایران در نشست شورای گفت‌وگوی اردبیل مطرح کرد

حجم صادرات خدمات فنی و مهندسی

در کشور افزایش می‌یابد

در سطح استان نیز مسائل قابل حل و فصل نباید به مانعی برای مردم تبدیل شود. استاندار اردبیل گفت: در آستانه تغییر و تحولات دولت، سازمان تأمین اجتماعی نیازمند رویکرد تازه‌ای برای کاهش حداکثری مسائل و مشکلات در این مجموعه است.

عاملی با اشاره به ظرفیت و توان بالای جامعه مهندسی استان در ارائه و صادرات خدمات فنی، مهندسی گفت: حمایت بانک‌ها از صادرات در حوزه صادرات خدمات فنی، مهندسی با ایجاد سازوکارهای مناسب از جمله تشکیل صندوق‌های ویژه حمایتی، مقدمات حضور شرکت‌های مهندسی را در کشورهای هدف فراهم کرده و ارزآوری مناسبی برای کشور خواهد داشت که لازمه برنامه‌ریزی و ورود مؤثر بانک‌ها به این حوزه است.

وی ایجاد خوشه‌های صنعتی توسط بخش خصوصی را بلامانع دانست و گفت: امروزه توسعه خوشه‌های صنعتی نقش محوری و بارزی در سیاست‌های اقتصادی و صنعتی بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه ایفا می‌کند از این رو بخش خصوصی می‌تواند به این حوزه ورود کرده و با تجمیع و همکاری شرکت‌ها به ارائه خدمات بپردازد.

عملیاتی شدن منطقه آزاد تجاری

ارمغان آور توسعه و پیشرفت منطقه است

معاون قضایی رئیس کل دادگستری استان اردبیل گفت: کلنگ‌زنی و عملیاتی شدن منطقه آزاد تجاری حاصل درایت و شجاعت استاندار است که توسعه و پیشرفت را برای استان اردبیل به ارمغان می‌آورد. یوسف خدادادی اظهار کرد: کلنگ‌زنی و شروع به کار دفتر منطقه آزاد تجاری استان از ظرفیت‌های مهمی است که استاندار اردبیل با درایت و شجاعت به این موضوع

وی در ادامه از آمار صدور خدمات فنی و مهندسی در استان خبر داد و افزود: صادرات خدمات فنی، مهندسی از دستاوردهای سفر رئیس‌جمهور به عراق در روزهای اخیر بود که این موضوع برای اردبیل و بخش خصوصی فعال در حوزه خدمات فنی و مهندسی استان فرصت مناسبی است که باید از آن بهره برد و مشکلات فعالان خدمات فنی و مهندسی در سطح ملی بررسی و رفع کرد.

ضرورت ورود بخش خصوصی به ایجاد خوشه‌های صنعتی

استاندار اردبیل گفت: خوشه‌های صنعتی در سیاست‌های اقتصادی و صنعتی کشور نقش محوری دارند و ایجاد خوشه‌های صنعتی توسط بخش خصوصی در راستای ارائه خدمات بهتر ضروری است. حامد عاملی با تأکید بر اینکه لازمه اصلاح امور، نقدپذیری است اظهار کرد: حرکت جمعی مسئولان استان در مسیر حمایت از تولید و توسعه نعمت بزرگی است اما در برخی موارد تعدد قوانین و ابهام در تعبیر و تفسیر آنها باعث بروز مسائل و مشکلات می‌شود از این رو ساده‌سازی قانون در جهت رفع موانع باید مبنای عمل قرار گیرد.

وی با بیان اینکه قوانین برخی از سازمان‌ها نیازمند عقلایی سازی است افزود: رویکرد و هدف سازمان تأمین اجتماعی مشخص است و این سازمان با عدم اعمال سلیقه باید از متضرر شدن مردم ممانعت کند و

نایب‌رئیس اتاق ایران می‌گوید: در جریان سفر اخیر رئیس‌جمهوری به عراق در مورد صادرات خدمات فنی و مهندسی رایزنی شده و حجم صادرات این بخش افزایش پیدا خواهد کرد.

نایب‌رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، گفت: صادرات خدمات فنی مهندسی از دستاوردهای سفر اخیر رئیس‌جمهوری به کشور عراق بود و با تحقق این موضوع، بسیاری از مسائل و مشکلات این صنف به حداقل خواهد رسید. حسین پیرموزن در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان اردبیل، اظهار کرد: در یک ماه گذشته اقدامات پربرکتی در سطح استان انجام شده است که کلنگ‌زنی منطقه آزاد از جمله آنهاست که ثمره تأکید و تلاش امام جمعه، استاندار و اصحاب رسانه است و جای تقدیر دارد.

وی با اشاره به اینکه اردبیل در حال رشد و توسعه صنعتی است افزود: واحدهای تولیدی و سرمایه‌گذاران در سال‌های گذشته با انبوهی از مشکلات روبرو بودند که امروز این مسئله به همت کمیته حمایت قضائی، ستاد تسهیل، بازرسی و همکاری مسئولان استانی به موارد جزئی و صرفاً به درخواست برای توسعه واحدها تقلیل یافته است. نایب‌رئیس اتاق ایران ادامه داد: تسریع اجرای طرح‌های توسعه‌ای استان موضوع دیگری بود که تلاش استاندار در این رابطه قابل تقدیر است و امیدواریم با ادامه این عزم و همکاری مسئولان دولتی با بخش خصوصی روند رشد اقتصاد استان شتاب گیرد.

پیرموزن با اشاره به اتمام عملیات احداث تونل دوم گفت: تکمیل زیرساخت‌ها همواره منجر به توسعه اقتصادی شده است و هرچایی رشد و رونقی وجود داشته، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها پیش‌زمینه این توسعه و رونق بوده است که جا دارد از طرف بخش خصوصی قدردان این اتفاق بزرگ در استان باشیم.

پیام آبادگران
آبان ۱۴۰۳
شماره ۴۲۰

ورود و مسیر بهره‌وری استان از این ظرفیت را هموار کرد و در ادامه الحاق سایر مناطقی از استان که می‌توانند به این منطقه ملحق شوند می‌تواند رونق و توسعه استان را شتاب بخشد.

وی با بیان اینکه وضعیت تولید و صنعت در استان رو به توسعه است افزود: عوامل متعددی در این تحقق موضوع مؤثر بوده است که از یک سو برگزاری منظم و مرتب جلسات ستاد تسهیل و کمیته حمایت قضایی مانع از انباشت مشکلات شد و از سویی دیگر پیگیری و رفع موانع و همکاری

مناسب مدیران در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی را می‌توان عنوان کرد. معاون قضایی رئیس کل دادگستری استان اردبیل گفت: در شرایطی که بسیاری از مدیران بالادستی با اراده قوی در حمایت از تولید اقدام می‌کنند برخی از مدیران میانی دچار سهل‌انگاری هستند، در صورتی که شجاعت از لوازم مدیریت است و تصمیم‌گیری و اقدام به موقع مانع بسیاری از فرصت‌سوزی‌ها می‌شود. خدادادی از فراهم بودن زمینه حمایت‌ها از سرمایه‌گذاری و رونق تولید در استان

خبر داد و تصریح کرد: همکاری و هماهنگی همه جانبه‌ای از سوی دستگاه قضایی، بازرسی و دستگاه‌های دولتی در حمایت از توسعه و رونق تولید در سطح استان وجود دارد و دغدغه و نگرانی در این خصوص وجود ندارد. وی در رابطه با صادرات خدمات فنی، مهندسی گفت: با نگاهی با کشورهای همسایه و اقداماتی که در این باره انجام داده، تشکیل متصدی و متولی این موضوع در سطح استان الزامی و از این فرصتی که مغفول مانده باید به نحو احسن استفاده کرد. ۱ مهر

ارائه گزارش نتایج جلسات کمیته‌های پنج‌گانه نهاد تعامل طی يك سال گذشته

یکصد و سی و ششمین جلسه نهاد تعامل با حضور معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و جمعی از معاونان و رؤسای امور سازمان، اعضای شورای عالی فنی و اعضای شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، صنفی و حرفه‌ای کشور، روز پنج‌شنبه ۱۰ آبان ماه ۱۴۰۳ برگزار شد.

در این جلسه، «گزارش نتایج جلسات کمیته‌های پنج‌گانه نهاد تعامل طی يك سال گذشته» از سوی دبیران کمیته‌ها ارائه شد.

«سید حمید پورمحمدی»، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، در این جلسه ضمن ارزشمند خواندن جایگاه نهاد تعامل و سوابق ۲۱ ساله این نهاد، گزارش‌های ارائه شده از سوی دبیران کمیته‌های پنج‌گانه نهاد تعامل نشان داد که آنچه مربوط به تعامل و ارتباط سازمان برنامه و بودجه با فعالان این حوزه بوده، تقریباً به خوبی پیش رفته است. اما برای اثربخش و کارآمد کردن نتایج تعاملات به‌ویژه از بعد بیرونی، باید هماهنگی و پیگیری‌های بیشتری صورت گیرد.

معاون رئیس‌جمهور با بیان اینکه ساماندهی موضوع صادرات خدمات فنی و مهندسی در کشور يك ضرورت است، گفت: با وجود شرکت‌های توانمند بخش خصوصی که عملکرد خوبی در صادرات خدمات فنی و مهندسی داشته و دارند، اما میزان صدور این خدمات در شرایط کنونی، در سطح مطلوبی نیست و لازم است مرجع و متولی مشخصی در دولت برای این موضوع تعیین شود.

پورمحمدی با اشاره به تشکیل يك معاونت

جدید به نام سیاست‌گذاری و راهبری توسعه ملی و منطقه‌ای در سازمان برنامه و بودجه کشور، گفت: یکی از وظایف این معاونت، بسط و تقویت تعامل با بخش خصوصی و رفع موانع و مشکلات بر سر راه فعالیت این شرکت‌ها، دیده شده است تا زمینه نقش‌آفرینی و تشریح مساعی بخش خصوصی در توسعه کشور، بیش از پیش مهیا شود.

لزوم تسریع در تهیه و تدوین سند نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور

رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور سپس بر تسریع در تهیه و تدوین سند نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور تأکید کرد و گفت: نظرات و دیدگاه‌های بخش خصوصی، باید در این تهیه سند لحاظ شود تا يك سند جامع و همه‌جانبه که راهگشای فعالان حوزه فنی کشور باشد، مصوب و ابلاغ شود. وی در ادامه از پیش‌بینی‌های مناسبی که از سوی دولت برای تقویت طرح‌های عمرانی در لایحه بودجه ۱۴۰۴ شده است، خبر داد و افزود: سازمان برنامه و بودجه کشور برای تقویت طرح‌های عمرانی در سال آینده، استجازه از مقام معظم رهبری در خصوص برداشت پول توسط دولت از صندوق توسعه ملی را در لایحه بودجه ۱۴۰۴ گنجانده است تا بتواند تخصیص‌های به‌موقع و منظمی را از ابتدای سال به طرح‌های عمرانی داشته باشد.

تقویت مشارکت عمومی - خصوصی برای پیشبرد طرح‌های عمرانی

معاون رئیس‌جمهور در ادامه یکی از

راه‌های خروج از رکود در طرح‌های عمرانی را بسط و توسعه مشارکت عمومی - خصوصی اعلام کرد و گفت: با توجه به تکالیف قانونی، بخش عمده‌ای از ارائه خدمات دولت باید در قالب مشارکت‌ها صورت گیرد. پورمحمدی افزود: نهاد تعامل نیز باید نقش فعال‌تری را در شناسایی و رفع موانع در این موضوع به عهده بگیرد.

نظرات و دیدگاه‌های حاضران در یکصد و سی و ششمین جلسه نهاد تعامل

در یکصد و سی و ششمین جلسه نهاد تعامل، «حمید امانی همدانی»، فنی و زیربنایی و تولیدی، «محمد قاسمی»، سرپرست معاونت اقتصادی، «سید جواد قانع‌فر»، سرپرست امور تشخیص صلاحیت پیمانکاران و مشاوران و «حمید چیت‌چیان»، عضو شورای عالی فنی، به بیان نظرات خود پرداختند. همچنین پس از ارائه گزارش «علی‌رضا مقدس‌زاده اردبیلی»، رئیس شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، صنفی و حرفه‌ای کشور، دبیران کمیته‌های پنج‌گانه «نظام فنی و اجرایی یکپارچه»، «تسهیل و گسترش کسب و کار عوامل نظام فنی و اجرایی کشور در حوزه احداث»، «صنعتی‌سازی ساخت و مسکن»، «صدور خدمات فنی و مهندسی» و «رفع موانع سرمایه‌گذاری در طرح‌های عمرانی»، گزارش‌هایی از عملکرد این کمیته‌ها ارائه دادند.

سهم ۲ درصدی صنعت ساختمان در تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی

بیست و چهارمین نمایشگاه بین المللی صنعت ساختمان، از روز پنج شنبه ۸ شهریور تا روز یکشنبه ۱۱ شهریور، به همت اتاق تعاون و در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد. از نکات برجسته این نمایشگاه حضور بیش از ۸۶۰ شرکت داخلی و خارجی، پویون‌های ۷ کشور به صورت مستقیم و نمایندگی، و حضور ۱۷۰ هیأت تجاری از ۱۷ کشور در آن بود.

صبح روز پنجشنبه هشتم شهریورماه، آیین افتتاحیه بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان، به همت اتاق تعاون در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران با حضور هادی عباسی معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی، ارسلان مالکی معاون وزیر راه و شهرسازی و رییس سازمان ملی زمین و مسکن و محمد مهدی حیدری رییس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی برگزار شد.

هادی عباسی معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی در این مراسم اظهار کرد: در اقتصاد کشور بخش‌هایی داریم که پیشران اقتصاد محسوب می‌شوند و ارتباطات پسین و پیشین در اقتصاد دارند. وی افزود: بخش ساختمان و مسکن دومین پیشران اقتصاد کشور است و این بخش علاوه بر رشد اقتصادی، اشتغال هم فراهم می‌کند. به طوری که در بحث ایجاد اشتغال، تمام شهرها و روستا را دربر می‌گیرد.

معاون وزیر راه و شهرسازی گفت: رشد تولید مسکن در مهار تورم این حوزه نقش موثری دارد و در برنامه هفتم توسعه کشور نیز به صنعتی سازی ساختمان تاکید شده است که مورد تاکید وزارت راه و شهرسازی نیز قرار دارد. عباسی یادآور شد: مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی قدم‌های بزرگی در این زمینه برداشته است اما باید تامین مالی در

گشایش بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان از این صنعت به عنوان پیشران اقتصادی یاد کرد و اظهار داشت: ایران توان مناسبی در حوزه صادرات خدمات فنی و مهندسی دارد که باید از این ظرفیت نیز استفاده شود.

معاون پشتیبانی، برنامه‌ریزی و تحقیقات اتاق تعاون ایران با اشاره به اینکه بیست و چهارمین نمایشگاه صنعت ساختمان عنوان بزرگ‌ترین نمایشگاه این صنعت در کشور به شمار می‌رود، گفت: ۲۳ گروه کالایی در حوزه صنعت ساختمان در این نمایشگاه حضور دارند که محور اصلی آن نمایش آخرین نوآوری، فناوری‌ها و محصولات شرکت‌های دانش بنیان است.

عضو هیئت رئیسه اتاق تعاون ایران با اشاره به حضور ۱۶۰ نفر هیأت تجاری از ۱۷ کشور جهان در این نمایشگاه، بر اهمیت برگزاری جلسات تخصصی با این افراد تاکید کرد و گفت: این جلسات، فرصتی استثنایی را برای شرکت‌های ایرانی فراهم می‌آورد تا با فعالان صنعت ساختمان در سطح جهانی ارتباط برقرار کرده و زمینه را برای صادرات محصولات و خدمات خود به بازارهای

دستور کار قرار گیرد. همچنین سازمان ملی زمین و مسکن نیز برای تامین زمین همت و تلاش بی‌وقفه‌ای داشته است که نتایج این زحمات منجر به تامین بیش از ۱۰۰ هزار هکتار زمین و زمین با هزینه صفر شده است. وی با تاکید بر اینکه بانک‌ها باید به سهم ۲۰ درصدی خود در تسهیلات عمل کنند، خاطرنشان کرد: بانک مرکزی خط اعتباری ریالی به صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی ارائه کند تا بتوانیم تقاضا برای تولید کنندگان داخلی ایجاد کنیم.

معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی تصریح کرد: به پشتوانه بخش ساختمان و مسکن می‌توان ۲ درصد از هدفگذاری رشد اقتصادی ۸ درصدی را محقق کرد و وزارت راه و شهرسازی با توان خود و هماهنگی سایر دستگاه‌ها می‌تواند این هدف را به نتیجه برساند.

صادرات خدمات فنی و مهندسی

تسهیل شود

علی مطیع جهانی معاون امور نمایشگاهی اتاق تعاون نیز روز پنجشنبه در آیین

بین‌المللی فراهم کنند. وی در ادامه به برنامه‌های متنوعی که برای این نمایشگاه در نظر گرفته شده است، اشاره کرد و گفت: برگزاری همایش‌های تخصصی با فعالان صنعت ساختمان کشورهای همسایه مانند عراق و ارمنستان، نشست با بزرگترین اتحادیه تخصصی صنعت ساختمان ترکیه و همچنین برگزاری نشست با مدعوین از کشورهای آفریقایی، نشان از اهمیت تعاملات بین‌المللی در صنعت ساختمان ایران دارد. این نشست‌ها می‌توانند به توسعه روابط تجاری و همکاری‌های مشترک بین ایران و سایر کشورها کمک کنند.

معاون اتاق تعاون ایران در ادامه با اشاره به برگزاری نشست با ارکان اجرایی وزارت راه و شهرسازی جمهوری اسلامی ایران با حضور وزیر راه و شهرسازی، بر نقش مهم این نمایشگاه در سیاست‌گذاری‌های صنعت ساختمان تأکید کرد و گفت: این نشست، فرصتی مناسب را برای تعامل سازنده بین بخش خصوصی و دولت بالاخص در ایجاد و توسعه شهرهای جدید و تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام و در دست جریان فراهم می‌آورد تا با هم‌اندیشی و تبادل نظر، به راهکارهای مناسب برای توسعه صنعت ساختمان کشور دست یابند. همچنین، برگزاری این نشست می‌تواند به دولت کمک کند تا از نزدیک با چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌روی صنعت ساختمان آشنا شود و سیاست‌های حمایتی خود را در این حوزه با دقت بیشتری تدوین کند. مطیع جهانی با اشاره به حضور پررنگ شرکت‌های خارجی در این رویداد، به تنوع بالای شرکت‌های حاضر در نمایشگاه اشاره کرد و گفت: ۵۶ شرکت خارجی از ۱۷ کشور مختلف جهان، از جمله ایتالیا، چین، ترکیه، آلمان، فرانسه، کره جنوبی، روسیه و فنلاند، در قالب پویون تخصصی در این نمایشگاه حضور خواهند داشت. این تنوع گسترده، نشان از اهمیت بازار ایران در صنعت ساختمان و همچنین جذابیت این نمایشگاه برای شرکت‌های خارجی است.

مزاد تولید در صنعت ساختمان

صادرات شود

در ادامه آیین گشایش نمایشگاه، حسنعلی محمدی نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی

با بیان اینکه تولیدکنندگان داخلی توان پوشش بازار داخلی را بر عهده دارند، بر صادرات محصولات صنعت ساختمان به کشورهای هدف تأکید کرد. وی افزود: در بحث صنعت ساختمان، باید کشورهای همسایه را در اولویت قرار دهیم نباید در عرصه تجاری و اقتصادی کشورهای دیگر جایگزین کالاهای صادراتی کشورمان شوند در این زمینه باید بانک مرکزی و تیم اقتصادی زمینه صادرات را فراهم کنند. نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه تصویب سازوکار و سیاست‌گذاری‌های صنعت ساختمان در مجلس در دستور کار است، گفت: بیشتر تولیدکنندگان روی مباحث نقدینگی با مشکل مواجه هستند که نیاز است سازوکارها انتخاب شود. محمدی اضافه کرد: ۸۰ تا ۹۰ درصد از صنعت ساختمان تولید داخلی و تنها ۱۰ تا ۲۰ درصد نیاز به واردات از خارج داریم. باید در انتقال تکنولوژی کار کنیم و به سمت واردات و تعامل با غول‌های صنعتی شویم.

صادرات محصولات صنایع ساختمانی به کشورهای همسایه

بهمن عبداللهی رئیس اتاق تعاون ایران نیز در حاشیه بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان با بیان اینکه ۲۴ سال است که نمایشگاه صنعت ساختمان را برگزار کرده‌ایم گفت: همواره در طی این سال‌ها با استفاده از توان و ظرفیت شرکت‌های ساختمانی شاهد تقویت و رونق این صنعت بوده‌ایم.

او بیان کرد: ایران در حوزه مصالح ساختمانی در برخی محصولات از کشورهای همسایه جلوتر بوده و ما اکنون

برخی از تولیدات محصولات ساختمانی را به کشورهای همسایه صادر می‌کنیم. او با بیان اینکه در صورتی که واردات برخی از محصولات ساختمانی به کشور آزاد شود زمینه برای رقابت بین محصولات داخلی فراهم شده و از سوی دیگر قیمت عرضه شده به مشتریان هم کاهش می‌یابد و قیمت‌ها مقرون به صرفه خواهد شد. همچنین در حوزه آسانسور و بالابر هم محصولات تولید داخل از استانداردهای سطح بالایی برخوردار هستند. وی در خصوص مشکلات تعاونی‌های مسکن هم گفت: اتاق تعاون به لحاظ اینکه خود در شوراهای اقتصادی عضو است خودش را موظف می‌داند که مشکلات ساختمان را پیگیری و حل کند.

یک فعال صنعت ساختمان: ایران،

پیش‌تاز در ارائه خدمات خانه هوشمند

یک فعال صنعت ساختمان در حاشیه نمایشگاه با بیان اینکه ایران در زمینه ارائه خدمات هوشمند و کنترل تجهیزات و لوازم منزل از راه دور به توانایی قابل توجهی دست یافته است گفت: با استفاده از تخصص و دانش جوانان و متخصصان ایرانی، مرکزی را ایجاد کرده‌ایم که علاوه بر ساخت بیش از ۵۰ نوع کالای ساختمانی، امکان مدیریت هوشمند تجهیزات و لوازم منزل از طریق موبایل ساکنان را فراهم می‌کند.

مصطفی وعیدی در جمع خبرنگاران با بیان اینکه برای اولین بار در جهان، رایانه هوشمند واحد مسکونی را ایجاد کرده‌ایم گفت: با استفاده از این سیستم افراد می‌توانند ۴۴ مورد از وسایل و تجهیزات واحد مسکونی خود را با استفاده از موبایل مدیریت کنند. باز و بسته کردن در،

پیام‌آبادگران

آبان ۱۴۰۳

شماره ۴۲۰

روشن و خاموش کردن هود، فر، گاز، باز و بسته کردن شیرآلات، وسایل سرمایشی و گرمایشی از جمله این خدمات است که می‌تواند از هر جای دنیا انجام شود.

وی گفت: در واقع نوعی هایپر کالا‌های ساختمانی ایجاد کرده‌ایم که علاوه بر ایجاد تحول در کیفیت محصولات، به کاهش بهای تمام شده با رویکرد فناورانه، ایجاد اشتغال پایدار، ایجاد ساختار امداد خانه و آرامش و آسایش برای ساکنین منجر می‌شود. وعیدی بیان کرد: این صنعت به وزارت راه و شهرسازی برای اجرا در پروژه‌های نهضت ملی مسکن معرفی شده که در صورت تمایل می‌توانند از آن استفاده کنند. در ۱۵ پروژه صنعت ساختمان کشور نیز اجرا شده است.

این فعال صنعت ساختمان خاطرنشان کرد: پس از حدود ۴۰ سال سابقه در تولید محصولات و تجهیزات ساختمانی، ارایه خدمات هوشمند منزل را از حدود ۲ سال قبل آغاز کرده‌ایم. بحث صادرات را نیز در دستور کار داریم که هم اکنون در بیش از ۵ کشور جهان فعالیت خود را آغاز کرده‌ایم. به گفته وعیدی، کشور ما ظرفیت بسیار خوبی در صادرات محصولات دانش بنیان به خصوص در صنعت ساختمان دارد که فعالان این صنعت با حمایت بیشتر می‌توانند در صادرات غیر نفتی توفیقات خوبی به دست بیاورند.

صنعت ساختمان می‌تواند میثاق دولت در تحقق برنامه هفتم را محقق کند

محمد مهدی برادران، معاون وزیر صمت نیز در حاشیه بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان گفت: میثاق دولت پیگیری برنامه هفتم و رشد اقتصادی هشت درصد است که صنعت ساختمان باید به این سمت حرکت کند تا سایر صنایع نیز رونق پیدا کنند. چراکه بیش از ۱۲۰ صنعت وابسته به ساختمان هستند که با رونق ساختمان سازی این صنایع نیز مورد بهره‌وری قرار می‌گیرند. وی افزود: برای بهره‌وری بالاتر باید قیمت تمام شده ساخت مسکن کاهش پیدا کند. معاون صنایع عمومی وزیر صنعت، معدن و تجارت با تأکید بر اینکه نیازمند بهره‌وری در فضا و انرژی ساختمان سازی هستیم گفت: در سال‌های گذشته شهرداری‌ها نتوانستند استانداردهای ساختمان را

اجرای کنند به همین دلیل ما در مقایسه با برخی کشورها چالش‌های جدی داریم. برادران با اشاره به اینکه امروز در فضاها با طراحی‌های جدید شاهد کاهش استفاده از متریال هستیم گفت: در ساختمان سازی نیازمند استفاده از تجارب جهانی هستیم، توانمندی صادرات به کشورهای همسایه داریم که در سطح منطقه نیز اقداماتی صورت گرفته است. وی اظهار کرد: امیدارم با پیمان‌های منطقه‌ای در قالب تهارت بتوانیم در صادرات، محصولات نهایی را ارائه کنیم.

معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشاره به رویکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت با حضور اتابک گفت: ایشان از پیشگامان صنعت ساختمان بود که طرح اجرایی اکباتان را برعهده داشت که طرح‌های ناتمام را به اتمام رساند. باید از ظرفیت تجربه اتابک در صنعت ساختمان بهره ببریم ضمن اینکه ایشان اشراف به صنعت سیمان و فولاد نیز دارد.

وی تأکید کرد: میثاق دولت پیگیری برنامه هفتم و رشد اقتصادی هشت درصدی است که صنعت ساختمان باید به این سمت حرکت کند تا سایر صنایع نیز رونق پیدا کنند. چراکه بیش از ۱۲۰ صنعت وابسته به ساختمان هستند که با رونق ساختمان سازی این صنایع نیز مورد بهره‌وری قرار می‌گیرند. برادران با اشاره به شهرسازی در شهرهای جدید گفت: باید در این صنعت به بخش خصوصی و نگاه تعاونی توجه شود. اگر به رشد بالا در صنعت ساختمان دست پیدا کنیم اشتغال افزایش پیدا می‌کند.

وی خاطر نشان کرد: آسیب‌های زیادی در صنعت ساختمان داریم که بازرزله دچار چالش می‌شویم بنابراین نباید مورد غفلت واقع شویم و باید طرح‌های بزرگ را دنبال کنیم.

دومین روز همایش - توافقنامه بین ایران و عراق برای ساخت ۱۵۰ هزار خانه

همزمان با حضور هیئت تجاری عراق در بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان؛ توافق ساخت ۱۵۰ هزار واحد مسکونی در عراق توسط تعاونی‌ها بسته شد. همچنین برای همکاری اتاق تعاون ایران با تعاونی‌های عراق در سه بخش مسکن، مصرف و کشاورزی توافق شد.

در جریان دومین روز از برگزاری بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت

ساختمان نشست هم‌اندیشی اتاق تعاون ایران و هیأت‌های تجاری از کشور عراق برگزار شد که در این جلسه مشترک پیرامون نحوه همکاری و مشارکت شرکت‌های ایرانی برای ساخت و ساز مسکن در عراق، تأمین کالای فروشگاه‌های مصرف همچنین همکاری در بخش کشاورزی، صحبت و تبادل نظر شد

در این نشست بهمن عبداللهی رئیس اتاق تعاون ایران گفت: تعاون در حوزه مسکن بسیار فعال است و این مسئله پس از انقلاب بسیار پررنگ بوده است. این نمایشگاه در حال حاضر به خوبی توانایی‌های صنعت ساختمان در کشور را نشان می‌دهد. رئیس اتاق تعاون ایران در ادامه بیان داشت: اتاق تعاون ایران به نمایندگی از تعاونی‌های کشور آماده تأمین مصالح و ساخت و ساز، تأمین کالای فروشگاه‌های مصرف و همکاری در بخش کشاورزی در بصره می‌باشد. وی بر اعلام آمادگی تعاونی‌های مصرف ایران بر تجهیز کالا و خدمات و انتقال نرم افزارهای مرتبط به حوزه فروشگاه‌های زنجیره‌ای به تعاونی‌های مصرف عراق تأکید نمود.

بهمن عبداللهی در ادامه با توجه به درخواست و دعوت طرف عراقی برای بهره‌مندی از توانمندی‌های تعاونی‌های مسکن ایران و ساخت مسکن انبوه و ارزان قیمت در عراق بیان داشت: اگر در عراق زمین آماده در اختیار ما قرار گیرد آماده‌ایم تا پروژه ساخت ۱۵۰ هزار واحد مسکونی در عراق را آغاز کنیم اما این مسئله مشروط به آن است که تیم‌های مهندسی ما ضمن بازدید، بررسی‌های کارشناسی را انجام دهند. عبداللهی تصریح کرد: ما می‌توانیم توسعه همکاری‌ها در بخش‌های مختلف نظیر ساخت مسکن، تأمین کالای فروشگاه‌های مصرف، همکاری در بخش کشاورزی را در قالب تفاهم نامه‌ای به انجام برسانیم.

اسامه عبدالرضا سعد نائب رئیس مجلس بصره نیز در این نشست حاضر بود و گفت: نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان به خوبی توانمندی‌های صنعت ساختمان ایران را نشان می‌دهد و امیدوارم بتوانیم همکاری‌های خوبی داشته باشیم. پیمانکاران ایرانی در کار خود بسیار موفق هستند اما مشکلاتی نیز وجود دارد.

وی با اشاره به بازدید از بیست و چهارمین

نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان، ادامه داد: ما آماده ایم تا همکاری‌هایمان با ایران را تقویت کنیم و بتوانیم با کمک شرکت‌های ایرانی بخش مسکن در عراق را رونق ببخشیم.

وی خاطر نشان کرد: در جریان بازدید از نمایشگاه، مذاکرات خوبی با برخی از شرکت‌های ساختمانی داشتیم و امیدواریم بتوانیم همکاری‌های قابل توجهی برای ساخت مسکن داشته باشیم. اغلب بازار ساخت مسکن در عراق در کنترل پیمانکاران ایرانی است و به همین جهت حضور شرکت‌های موفق ایرانی در عراق می‌تواند کمک بزرگی به حوزه مسکن عراق کند.

رییس هیأت تجاری عراق به پررنگ شدن مسئله ساخت مسکن و شهرک سازی در عراق اشاره کرد و افزود: متأسفانه هزینه ساخت و ساز و شهرک سازی در عراق بسیار بالا رفته است و همین امر سبب شده افسار ضعیف و کم درآمد توانایی خرید مسکن را نداشته باشند. ما قصد داریم با همکاری اتاق تعاون ایران و با بهره گیری از ظرفیت شرکتهای تعاونی مسکن ایران بتوانیم هزینه ساخت و ساز در عراق را کاهش دهیم و در عین حال بتوانیم سرعت ساخت مسکن را بالا ببریم. هدف ما برای تحقق این امر استفاده از خانه‌های پیش ساخته مشابه تجربه ایران است. ما در حال حاضر مشغول ساخت شهرک یک هزار واحدی هستیم که پیش بینی می‌شود ساخت آن ۳ سال طول بکشد.

رییس هیأت تجاری عراق در بخشی از صحبت‌های خود گفت: ما قصد داریم تفاهم‌نامه‌ای میان تعاونی‌های عراق و ایران بسته شود تا بتوانیم از این طریق کالاهای تعاونی‌های مصرف عراق را تامین کنیم.

رشد صادرات خدمات فنی و مهندسی در صنعت ساختمان

در روز سوم از بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان، مهدی ضیغمی، رییس کل سازمان توسعه تجارت ایران در پیامی از رشد صادرات خدمات فنی و مهندسی و صنعت ساختمان سازی به دلیل قیمت رقابتی و تنوع بالا جایگاه مناسبی در بازار کشورهای چون تاجیکستان، آذربایجان، افغانستان، عراق، بحرین، کویت، گرجستان، لبنان، قزاقستان، ساحل عاج خبر داد.

مهدی ضیغمی روز شنبه دهم شهریور ماه در پیامی به مناسبت بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان اعلام کرد: «مسکن به مثابه سرپناه جزو نیازهای اولیه و اساسی خانوارها به حساب می‌آید و تامین آن به یکی از اولویت‌های بنیادین دولت‌ها در همه کشورها تبدیل شده است. عصر مدرن پیامدهای خود را در زیست آدمی گذاشت و اصول و قواعد ساخت و ساز را نیز تغییر داد تا جایی که امروزه ساختمان سازی به سمت صنعتی شدن متمایل شده است. اما ساختمان سازی صنعتی، به چه معناست و چه نقشی در کیفیت ساختمان‌ها می‌گذارد؟ ساختمان سازی صنعتی بر افزایش کیفیت، کاهش زمان ساخت، افزایش بهره وری از منابع انسانی تاثیر مستقیم می‌گذارد و سرعت ساخت و ساز را دو چندان می‌کند.

سوددهی بالا و درآمدزایی صنایع وابسته ساختمان سازی، زمینه‌های پرداختن به این حوزه را از سوی فعالان اقتصادی و نهادهای مرتبط دوچندان کرد؛ هم اکنون صنایع وابسته در حوزه ساختمان سازی در ایران، توانسته علاوه بر تامین نیاز بازار داخلی نیم نگاهی به بازار کشورهای پیرامونی داشته باشد.

در حال حاضر تولیدات ایرانی، به ویژه در زمینه صادرات خدمات فنی و مهندسی و صنعت ساختمان سازی به دلیل قیمت رقابتی و تنوع بالا جایگاه مناسبی در بازار کشورهای چون تاجیکستان، جمهوری آذربایجان، افغانستان، عراق، بحرین، کویت، گرجستان، لبنان، قزاقستان، ساحل عاج و غیره پیدا کرده است و به عبارتی توانستند سهمی از بازار این کشورها برای خود تصاحب کنند. هم اکنون بسیاری از شرکت‌های دانش بنیان ایرانی، در زمینه خدمات فنی و مهندسی در کشورهای پیرامونی از جمله عراق حضور فعال و پررنگی دارند. برگزاری رویدادهای حرفه‌ای، در واقع انعکاس دهنده و بازتاب عملکرد صنایع تخصصی تلقی می‌شود و توجه به آنها بسترهای توسعه صنایع و اقتصاد کشور را فراهم می‌کند. نمایشگاه صنعت ساختمان ۱۴۰۳، به عنوان یکی از نمایشگاه‌های معروف ایران و خاورمیانه، محلی خواهد بود که در آن صنایع و متخصصان صنعت ساختمان، متناسب با نیاز و تقاضای بازار،

سمت و سوی فعالیت‌ها و نوآوری‌های خود را مشخص و آخرین محصولات، خدمات و دستاوردها، متخصصان و صنایع وابسته را به نمایش بگذارند. امید است که با برگزاری بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان، زمینه‌های حضور پررنگ تولیدات ایرانی در بازارهای جهانی را فراهم کنیم.»

نظر مثبت خارجی‌ها درباره کیفیت بالای محصولات ساختمانی در ایران

بهمن عبداللهی رئیس اتاق تعاون ایران در مراسم اختتامیه بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان ضمن تشکر از مشارکت کنندگان در این رویداد و با اشاره به بازخوردهای مثبت بازدیدکنندگان خارجی بیان داشت: طی بازدیدهایی که هیئت‌های خارجی از نمایشگاه به عمل آوردند نظرات مثبتی نسبت به محصولات ایرانی داشتند و خوشبختانه نسبت به کیفیت بالای محصولات ساختمانی در ایران تاکید و اذعان داشتند محصولات ایرانی از کیفیت و قیمت مناسب تری نسبت به محصولات مشابه در سایر کشورها برخوردار هستند.

عبداللهی در ادامه همچنین گفت: در طول برگزاری نمایشگاه امسال چهار دوره آموزشی در حوزه‌های مختلف برگزار شد و همچنین بازدید هیات‌های تجاری و جلسات BYB برای شرکت‌ها با هیئت‌های تجاری و بازدیدکنندگان خارجی برگزار شد. وی افزود: روز گذشته با یکی از این هیئت‌های تجاری عراقی به تفاهمی برای ساخت ۱۵۰ هزار واحد مسکونی توسط تعاونی‌ها به تفاهماتی رسیدیم تا با استفاده از مصالح ایرانی این واحدها ساخته شوند. همچنین با عمان تفاهم‌هایی داشتیم تا مشابه این نمایشگاه را در مسقط عمان برگزار کنیم. عبداللهی بیان داشت: به طور کلی این رویداد به تمامی اهدافی که تعیین شده بود رسیده و دستاوردهای کاملی داشت و امیدوار هستیم تا در سال‌های آینده نیز با قدرتی بیشتر برگزار شود. وی همچنین گفت: میزان مشارکت و بازدید در نمایشگاه امسال نسبت به سال قبل به درصد رشد داشته است و همچنین ۷۰ شرکت دانش بنیان در این رویداد حضور داشتند که از مهم ترین بخش‌های این نمایشگاه بود.

موسسه حقوقی دادار دانا

با مدیریت

دکتر کوروش جعفر پور

به همراه تیم حقوقی مجرب
و حرفه ای آماده ی ارائه خدمات
به شرکتهای فنی مهندسی
در زمینه های زیر است:

۱- تهیه و تنظیم و نظارت کامل
بر قرار دادهای داخلی و بین المللی
شرکتها.

۲- نظارت حقوقی بر روند اجرای
قراردادهای منعقد شده.

۳- تهیه و تنظیم اساسنامه شرکتهای فنی مهندسی و ثبت آنها در اداره ثبت شرکتها.

۴- نظارت حقوقی بر نحوه صحیح تشکیل مجامع عمومی شرکتها و انجام کلیه امور ثبت
تصمیمات مجامع عمومی در اداره ثبت شرکتها و چاپ آن در روزنامه رسمی.

۵- انجام کلیه امور و کالتی راجع به دعاوی شرکتها در اسرع وقت.

۶- انجام کلیه امور حقوقی راجع به دعاوی داوری سازمان برنامه و بودجه.

۷- مشاوره حقوقی و ارائه بهترین راه کارهای حقوقی در دعاوی حقوقی، کیفری و ثبتی و ساختمانی.

۸- نظارت حقوقی بر روند تشکیل و انحلال شرکتها.

دادار
دانا
امور حقوقی خود را به دانا بسپارید

تهران : خیابان ولیعصر (عج)، خیابان فرشته، پلاک ۱۳۲، واحد یک، تلفن: ۰۲۱-۹۱۲۳۰۷۰۸۴۶-۰۲۰۲۰۴۶۰

09123070846

بی نهایت خنکی!

- تکنولوژی منحصر به فرد
- صدای کارکرد غیر محسوس
- طراحی شده برای مصرف آب بسیار کم
- بهره‌گیری از هوش مصنوعی و مجهز به سیستم کنترل از راه دور

 MASTAIR®

چیلرهای تراکمی
۰۲۱-۸۸۸۸۰۲۹۲

کارواندیشه

در خدمت سلامت جامعه

بانک خاورمیانه
Middle East Bank

www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

ما اعتقاد داریم که توجه به سلامت افراد جامعه، نه تنها پایه‌گذار توسعه پایدار و شکوفایی اجتماعی، بلکه وظیفه‌ای انسانی است. با توجه به چالش‌های اقشار کم‌برخوردار در دسترسی به خدمات بهداشتی، تلاش کرده‌ایم اقدامات موثری را برای ارتقای سلامت آنها انجام دهیم. هدف ما ایجاد شرایطی است که همه افراد، بدون توجه به وضعیت اقتصادی یا جغرافیایی، بتوانند از خدمات درمانی مناسب بهره‌مند شوند.

بانک خاورمیانه تاکنون در اقداماتی از جمله تجهیز کلینیک و بیمارستان‌ها، تهیه اقلام بهداشتی و دارو، تامین درمان و پیوند عضو سهیم بوده است. ما تلاش کرده‌ایم این اقدامات را با همکاری مراکز درمانی و موسسات نیکوکاری معتبر در سراسر کشور اجرا کرده و به وظیفه خود در راستای توسعه سراسری امکانات بهداشتی و درمانی در کشور عمل کنیم.